

Lite land – stort hjerte

En analyse av mediedekningen av
Norge i FNs Sikkerhetsråd 2001-2002

Tom Erik Thorsen

Masteroppgave i journalistikk
Universitetet i Oslo – Institutt for medier og kommunikasjon og
Høgskolen i Oslo - Avdeling for journalistikk, bibliotek- og informasjonsfag
Våren 2010

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
Sammendrag	5
Abstract.....	5
Forord	6
1. Innledning.....	7
Oppgavens struktur	7
2. Bakgrunn	8
Sikkerhetsrådets oppbygning, virkeområde og mandat	8
Veien til Sikkerhetsrådet	10
Sanksjoner	12
Sanksjonene mot Irak	13
Due blant haukene – De utenrikspolitiske hjørnesteinene	16
Norge og FN	17
3. Teori	20
Framing	20
Spill/hesteveddeløp	23
Hovedtema	24
Nyheter fra og om den store verden	25
Fredsjournalistikk	29
Ukritisk utaskjærs?	31
4. Metode.....	34
Problemstilling	34
Hypoteser	34
Selvrefleksjon	35
Kvantitativ metode	35
Om den kvantitative metoden	35
Kodebøker og definisjon av variabler	36
Ramme	36
Konfliktformasjon	36
Problem	37
Hovedtema	37
Eksempel på koding	37
Atekst som kilde	39
Overordnet om materialet	40
Del 1: Norge i Sikkerhetsrådet	40
Del 2: Sanksjonene mot Irak	42
Fase 1: Valgkampen og valget	42
Del 1: Norge og Rådet	42
Del 2: Sanksjonene mot Irak	44
Fase 2 – opptakten	46
Del 1: Norge og Rådet	47
Del 2: Sanksjonene mot Irak	49
Fase 3 – perioden i rådet	50
Del 1: Norge og Rådet	50
Irak er hovedfokuset	51

Positive til Norge	54
Kildene representerer regjeringen	55
Del 2: Sanksjonene mot Irak	57
Oppsummering fase 1	61
Oppsummering fase 2	61
Oppsummering fase 3	62
Analysens validitet	63
Endringer i databasen	64
Kvalitativ metode	64
Kvalitativ innholdsanalyse	64
Mandela støtter Norge	65
Thorbjørn Jagland møter Colin Powell	66
NTB	66
Aftenposten	68
Dagbladet	71
VG	72
Oppsummering	73
De farlige våpnene	74
Intervjuer	76
Morten Fyhn – Aftenposten	76
Ole Ludvig Nymoen - NTB	77
Ole Peter Kolby – FN-ambassadør	81
Kjetil Stormark – presseråd	84
6. Konklusjon	89
Konklusjon hypotese én	90
Konklusjon hypotese to	91
Konklusjon hypotese tre	91
Andre, avsluttende betraktninger	92
Vedlegg	93
Annex 1 - Peace and Conflict Journalism	93
Annex 2 – Kodebøker	94
Annex 3 - Skjermbilder	98
Annex 4 - Alle artikler	100
Annex 5 – Alle hovedtemaer	115
Referanseliste.....	122

Tabeller

Tabell 1 - Antall artikler totalt	40
Tabell 2 - Artikler fordelt på sjanger.....	41
Tabell 3 - Journalister med åtte eller flere artikler.....	41
Tabell 4 - Artikler fordelt på sjanger (Irak-sanksjoner)	42
Tabell 5 - 1-1 - Hovedtema	43
Tabell 6 - 3-1 – Sjangerfordeling	51
Tabell 7 - 3-1 – Hovedfokus.....	52
Tabell 8 - 3-1 - Hovedtema	52
Tabell 9 - 3-1 – Problem	53
Tabell 10 - 3-1 – Rammefordeling	55
Tabell 11 - 3-1 - Kildetyper	56
Tabell 12 - 3-1 - Tittel på kildene.....	56
Tabell 13 - 3-1 - Artikler med NGO-kilder.....	57
Tabell 14 - 3-2 - Artikler fordelt på sjanger	58
Tabell 15 - 3-2 - Norge i Rådet.....	58
Tabell 16 - 3-2 - Kritisk.....	59
Tabell 17 - 3-2 - Problem	60
Tabell 18 - Reliabilitetstest.....	64
Tabell 19 - Rammer totalt.....	90
Tabell 20 - Kildetyper totalt.....	90
Tabell 21 – Annex1 - Peace and Conflict Journalism	93
Tabell 22 - Kodebok del én	94
Tabell 23 - Kodebok del to.....	96
Tabell 24 - Annex 4 - Alle artikler	100

Figurer

Figur 1 - Tillit til FN.....	19
Figur 2 - Forekomster av ordet «masseødeleggelsesvåpen»	75
Figur 3 - Skjerm bilde 1.....	98
Figur 4 - Skjerm bilde 2.....	98
Figur 5 - Skjerm bilde 3.....	99

Sammendrag

Den 10. oktober 2001 ble Norge valgt inn i FNs Sikkerhetsråd – kanskje det mektigste enkeltorganet i verden, og med rett og mandat til å bestemme over andre land. Denne masteroppgaven undersøker hvordan fire norske medier – VG, Dagbladet, NTB og Aftenposten – valgte å dekke Norge i Sikkerhetsrådet. Tidsmessig spenner oppgaven fra 1. januar 1998 og ut perioden i Sikkerhetsrådet i 2002. Valgkampen og perioden fram til Norge tok sete på Manhattan er dermed også med. Mer enn 1.500 avisartikler er analysert, og det er gjennomført kvalitative intervjuer med sentrale aktører, både fra mediene og FN-delegasjonen. Hovedfunnet i undersøkelsen er at mediene i stor grad opererer innenfor den utenrikspolitiske konsensus og i liten grad utfordrer det etablerte. En stor overvekt av kilder som representerer den til enhver tid regjerende myndighet i Norge er én årsak til det, men også mediens egne valg av tolkningsrammer. Undersøkelsen viser også at det norske formannskapet i Sikkerhetsrådets komité for sanksjonene mot Irak sjelden – om i det hele tatt – ble gjenstand for mediens granskende blikk. Oppgaven dokumenterer også hvordan opptakten til krigen i Irak i 2003 er med på å tegne et fiendebilde av Iraks president, Saddam Hussein i mediene.

Abstract

On October 10. 2001, Norway was elected as member of the United Nations Security Council – probably the single most powerful body in the world, with power and mandate to rule other countries. This master thesis seeks to investigate how four Norwegian media outlets – VG, Dagbladet, NTB and Aftenposten – covered Norway in the Security Council. The thesis' time scope is the period from the 1st of January 1998 and to the end of the period in 2002. Thus the campaign period is included. More than 1.500 newspaper articles are analysed. In addition, qualitative interviews with key players, both from the media and the mission to the UN, are performed. The main finding is that the media to a great extent operates within the ruling foreign policy consensus and seldom challenges this. A vast majority of sources representing the ruling establishment in Norway is one of key explanations for this but so is also the media's own framing. The thesis also shows that the Security Council Committee on the Sanctions against Iraq, which was chaired by Norway, is seldom – or not at all – object for investigative journalism. The thesis also documents how the prelude to the Iraq war in 2003 influenced the media's demonization of the president in Iraq, Saddam Hussein.

Forord

Arbeidet med denne masteroppgaven har vært en lang og krevende prosess. Samtidig har det vært usedvanlig nyttig og lærerikt, både faglig og for meg som person. Idéen til oppgaven kom da jeg jobbet i Verdens Matvareprogram i København i 2007. Tre år senere er oppgaven endelig ferdig. Oppgaven markerer også en avslutning på det som har vært hovedfokus og min store interesse i medie- og journalistikkstudiene: forholdet mellom mediene og utenrikspolitikken. Studiene har naturligvis gitt meg stor kunnskap om mediene og journalistikken, men vel så mye om utenrikspolitikken. Jeg er takknemlig for å ha blitt gitt muligheten til å fordype meg i to spennende fagområder samtidig.

Det er mange som fortjener en takk for at denne oppgaven nå foreligger. Min veileder, Rune Ottosen, har gang på gang stilt opp med hjelp og konstruktive innspill og har alltid vært tilgjengelig når jeg har hatt behov for det. Dette er jeg svært takknemlig for.

Min arbeidsgiver, Varden, har gått langt for å legge forholdene til rette for meg. Jeg har vært ansatt i 100 prosents stilling siden 1. mars 2008, men har i store deler av perioden hatt 20 prosent studiepermisjon, samtidig som jeg har blitt tatt ut av den ordinære kvelds- og helgeturnusen. Dette har gitt meg bedre muligheter til å jobbe med mer med oppgaven enn om jeg skulle fulgt den vanlige turnusen og jobbet fullt. Min arbeidsgiver har også vært svært fleksibel, blant annet ved å innvilge forespørsler om fri på enkelte dager eller å skyve på arbeidstiden når det har vært behov for det.

Mine fire informanter skal ha den største takk for at dere ga av deres dyrebare tid. Synspunktene og skildringene er heller ikke bare ukontroversielle, og jeg er takknemlig for at dere var villige til å dele dette med meg – og eventuelt offentligheten som sådan.

Den aller største takken er det imidlertid min kjære samboer, Birte Susann Ulveseth, som skal ha. Du har holdt ut med meg når jeg ikke har klart å tenke på annet enn oppgaven og ikke har evnet å være mentalt til stede i hverdagen. Du har akseptert og forstått den voldsomme tidsbruken, spesielt i den mest arbeidsintensive fasen. Du har støttet meg og oppmuntret meg når det har vært vanskelig og du har tatt både praktisk og økonomisk ansvar som følge av mine prioriteringer. Jeg er deg evig takknemlig.

Jeg står selvfølgelig selv ansvarlig for innholdet i oppgaven.

Tom Erik Thorsen
Skien, 15. juni 2010

1. Innledning

Vi så et samfunn som det langsomt ble tatt kvelertak på. Selv om det nå til en viss grad gis medisiner og mat, er det bare en liten brøkdel av hva som skal til. For meg fremstår Irak som et slags «laboratorium» der man som lege kan studere mangelsykdommer i alle stadier i et helt samfunn

(Lege Gerd Holmboe-Ottesen til Aftenposten 11.04.1999)

Den 1. januar 2001 tok Norge plass i FNs Sikkerhetsråd, som ett av ti land som velges hvert annet år. I de neste to årene skulle Norges stemme bli hørt i et av verdens mest innflytelsesrike fora. Den politiske eliten i Norge feiret. Gjorde mediene det samme? Det er ikke hver dag lille Norge får innpass i så celebret selskap, hvis makt i prinsippet er uinnskrenket. Utenriksminister Thorbjørn Jagland var raskt ute og påpekte at Norge skulle fokusere på fredsarbeid i Sikkerhetsrådet. Fredslandet Norge skulle virkelig få sin sjanse til å vise at Norge er nettopp det; et lite land med et stort hjerte for fred, forsoning og de vanskeligst stilte. Norge hadde kanskje aldri hatt større muligheter til å omsette gode tanker til praktisk politikk.

Utfordringen kom umiddelbart, og den kunne ikke vært særlig større. Etter at FNs Generalforsamling (etter fire valgomganger) hadde valgt Norge den 10. oktober 2001, ble det, i tiden fram mot årsskiftet, mer og mer klart at Norge kunne komme til å ha formannskapet i Sikkerhetsrådets komité for sanksjonene mot Irak. På det nye Sikkerhetsrådets første møte, den 4. januar 2001, sa Norge ja til å lede komiteen. For sikkerhets skyld ble tidligere utenriksminister Thorvald Stoltenberg, tre uker etter valget i Generalforsamlingen, utnevnt til leder av en ekspertgruppe nedsatt av Sikkerhetsrådet. Stoltenbergs ekspertgruppe skulle utrede den humanitære situasjonen i Irak.

Den overordnede problemstillingen for denne oppgaven er hovedsakelig å undersøke hvordan de mest toneangivende norske avisene dekket Norges vei til og arbeid i FNs Sikkerhetsråd i perioden 2000-2002, med fokus på sanksjonene i Irak.

Oppgavens struktur

Aller først går jeg gjennom bakgrunnen for oppgaven (kapittel 2), gjennom å se nærmere på Sikkerhetsrådets oppbygning, virkeområde, mandat og hvordan Norge sikret plassen i Rådet. Videre ser jeg nærmere på sanksjonskomiteen, erstatningskommisjonen og flyforbudssonene før jeg går inn på den norske, politiske konteksten – med spesielt fokus på de utenrikspolitiske hjørnesteinene.

Det tredje kapitlet er et rent teorikapittel, der tolkningsrammer (frames) står i fokus.

Her går jeg nærmere inn på utenriksjournalistikk, deriblant fredsjournalistikk.

Kapittel fire dreier seg om metode og funn i undersøkelsen. Etter å ha presentert problemstilling og hypoteser gir jeg en oversikt over hvordan disse er undersøkt metodisk. Dette er tredelt, med en kvantitativ innholdsanalyse, en kvalitativ innholdsanalyse og kvalitative intervjuer. Aller først forklarer jeg hvordan den kvantitative undersøkelsen er foretatt, for så å gå videre til funnene. Undersøkelsen er delt i tre tidsbestemte faser, som igjen består av to deler; Norge i Sikkerhetsrådet (del én) og sanksjonene mot Irak (del to).

2. Bakgrunn

Denne oppgaven tar utgangspunkt i at både Sikkerhetsrådets arbeid og prosesser og sanksjonsregimet mot Irak ikke var en helt vanlig «story». Sanksjonene mot Irak kan ikke dekkes på samme måte som problemer i eldreomsorgen eller korrupsjon i den lokale, kommunale forvaltningen. Sikkerhetsrådets virkeområde er primært deres mandat i situasjoner der kriger og konflikter oppstår eller eksisterer. Samtidig, vil jeg påstå, at sanksjonene er en del av den «lange krigen» mot Irak, som startet med den første Gulf-krigen i 1991, og som fortsatt pågår etter invasjonen i 2003. I en slik kontekst inntar mediene en rolle der de inngår i konflikten og blir sentral aktør (Höijer, Nohrstedt, & Ottosen 2002), (Nohrstedt & Ottosen 2001), (Luostarinen & Ottosen 2002) som en påvirkningsarena der politiske og militære myndigheter «know that mediated images and information have the potential to stimulate forms of responsive action, criticism and dissension which may weaken the war effort» (Thompson 1995, s. 115).

Sikkerhetsrådets oppbygning, virkeområde og mandat

FNs Sikkerhetsråd består av 15 land, der ti av disse velges for perioder på to år¹. De fem øvrige medlemslandene (Kina, Frankrike, Russland, Storbritannia og USA) er permanente medlemmer². De ti ikke-permanente setene i Rådet fordeles på land fra Afrika og Asia (fem), Øst-Europa (én), Latin-Amerika og Det karibiske hav (to), samt Vest-Europa og andre (WEOG) (to) (Malone, 2000). Sikkerhetsrådets fremste oppgave er «to maintain international peace and security in accordance with the principles and purposes of the United Nations» (UN Security Council udatert). Sikkerhetsrådet har i også muligheten til å ta i bruk militære og andre sterke virkemidler. Ulike typer sanksjoner og embargoer, deriblant økonomiske, er blant de ikke-militære virkemidlene Sikkerhetsrådet har.

Hvert land har én stemme i Rådet, men de permanente medlemmene har alle rett til å

¹ Kalles ofte E10, «elected ten»

² Kalles ofte P5, «permanent five»

legge ned veto. Ved stemmeavgivning i enkle (procedural) saker (det vil si resolusjoner), kreves ni stemmer. Dersom sakene er av avgjørende betydning, kreves også ni stemmer, men da inkludert de faste medlemmenes stemmer. Stemmegivningen i rådet kan få alvorlige konsekvenser, hvis man stemmer «feil». Jemen opplevde dette i 1990, da landet stemte mot resolusjon 678, som tok til orde for å ta i bruk «alle nødvendige virkemidler» for å drive Irak ut av Kuwait. Kuwaits politiske allierte svarte med å utvise hundrevis av jemenittiske arbeidere fra arabiske land, og bistanden fra USA opphørte (Malone 2000).

Vetoordningen setter naturligvis P5-landene i en opphøyet posisjon i rådet. O'Neill (1996) har, ved hjelp av den såkalte Shapley-Shubik-indeksen, regnet seg fram til at de fem vetomaktene hver har 19,6 prosent av makten i rådet, og de ti valgbare landene har 0,2 prosent av makten hver. Vetoordningen er også omstridt, ettersom én vetomakt kan handle på tvers av ønsket i hele det internasjonale samfunnet. Veto kan også legges ned for opptak av nye medlemsstater og ansettelse av FNs generalsekretær. De fem vetomaktene når som helst kan blokkere et vedtak gjennom å formelt legge ned veto i Sikkerhetsrådets behandling, men også gjennom et såkalt «closet veto» - det vil si trusler om å legge ned veto, noe som gjør at vetomaktene får viljen sin (Paul 1995).

Så hvorfor er det så attraktivt å være medlem i Sikkerhetsrådet, når det beviselig styres av vetolandenes store makt? David M. Malone (2000) oppgir tre hovedgrunner; prestisje, posisjonering og «bredere hensyn». Prestisjeargumentet synes åpenbart; dersom man bidrar med noe, vil man ha noe igjen. For Norge, som bidrar med svært mye penger (og styrkebidrag til internasjonale fredsoperasjoner) i forhold til folketallet, er det naturlig ønske seg en plass der beslutningene tas³. Hva gjelder posisjoneringen, er dette kanskje ikke fullt så aktuelt. Malone nevner Marokko som eksempel, da de i 1992-93 klarte å styre utviklingen i konflikten om Vest-Sahara gjennom sin representant, Ahmed Snoussi. Av «bredere hensyn», kan dette tolkes som et ønske om å bringe andre og nye temaer på den internasjonale dagsorden. Malones eksempel er Canada, som i 1998 ville kjempe for «human security», noe de baserte på deres suksess med innføringen av forbudet mot landminer i 1997 og opprettelsen av en internasjonal domstol i 1998.

Sikkerhetsrådets mandat er også dets styrke. FN-charterets kapittel 25 slår fast at «[t]he Members of the United Nations agree to accept and carry out the decisions of the Security Council in accordance with the present Charter» (United Nations udatert). Ergo er Norge og alle andre FN-land forpliktet til å gjennomføre Sikkerhetsrådets vedtak:

³ Norge har tradisjonelt også bidratt stort til FNs fredsbevarende operasjoner. Dog har Norge nå valgt å trekke tilbake sitt bidrag til FN-operasjonen i Tsjad (MINURCAT) fra mai 2010, og har i praksis ingen bidrag til internasjonale FN-operasjoner (Dagsavisen.no 24.03.2010).

The Council enjoys a unique authority under international law. Its decisions stand largely unchallenged by the World Court or the General Assembly. Its resolutions (unlike those of the GA) are binding on UN member states and - though they are not always obeyed - they define what is acceptable conduct (and what is not) in the international arena.

(Paul 1995)

Selve saksgangen i Rådet er både enkelt og komplisert på én gang. I motsetning til for eksempel Generalforsamlingen, er Rådets sesjon kontinuerlig. Hvilke saker som kommer på agendaen, bestemmes i all hovedsak av det som skjer i verden, skriver Niels Nagelhus Schia i sin hovedfagsoppgave i sosialantropologi fra 2004; «Sikkerhetsrådet er et begivenhetsstyrt krisehåndteringsorgan, det betyr at det er krisene, sakene og konfliktene som setter dagsorden, ikke medlemmene» (Schia 2004, s. 56). Dette kan blant annet skje etter at Generalforsamlingen har gjort Rådet oppmerksomme på en bestemt sak. Dermed er det lite rom for å løfte opp egne saker på agendaen, noe UD skal ha vært oppmerksomme på:

(V)i hadde en del tematiske prioriteringer som gikk på Afrika, fredsbevarende operasjoner og sammenheng mellom fred og utvikling, men vi innså ett hundre prosent at i Sikkerhetsrådet er det krisene, sakene og konfliktene som setter dagsorden og alt vi vil oppnå må vi greie å smette inn i forhold til de konkrete sakene på dagsorden, så jeg tror at det har vært en utfordring for oss, men en utfordring som vi har taklet rimelig godt fordi vi var nøkterne og realistiske på forhånd.

*Ekspedisjonssjef for multilateral avdeling i UD, Åge Grutle,
i Schia (2004, ss. 56-57)*

Schia siterer en informant ved den norske FN-delegasjonen i New York, på at de såkalte P5-landene møtes ofte i uformelle fora for å drøfte viktige saker, for eksempel Irak, mens E10-landene møtes typisk én gang i månedene på ambassadør- og «nummer to»-nivå (Schia 2004).

Veien til Sikkerhetsrådet

Regjeringen kunngjorde Norges kandidatur til en plass i Sikkerhetsrådet den 7. mars 1997, da den la fram sitt langtidsprogram for perioden 1998-2001 (Regjeringen.no 07.03.1997). Men det er lite pomp og prakt rundt dette. I programmet slås det nøkternt fast, i kapittel 6.3.1 at «Norge søker plass i FNs Sikkerhetsråd for perioden 2001-2002». Programmet har liten argumentasjon eller forklaring på hvorfor, utover den innledende teksten i kapittelet.

De forente nasjoner er det viktigste instrument for globalt samarbeid. FN er en hjørnestein i norsk utenrikspolitikk. Norge er en av FNs største bidragsytere per capita. Over 50000 norske kvinner og menn har deltatt i FNs fredsbevarende operasjoner.

(Regjeringen.no 07.03.1997)

Under voteringen i FNs generalforsamling avgir alle medlemsland sin stemme, og det kreves 2/3-dels flertall for å bli valgt (United Nations 1985). Norge har hatt (per 2008) fire perioder som medlem i Sikkerhetsrådet; 1949-1950, 1963-1964, 1979- 1980 og 2001-2002 (Global Policy Forum udatert). For å sørge for å sanke nok stemmer, satte norske myndigheter i gang en målrettet og omfattende valgkamp i allerede i begynnelsen av 1997 (Aftenposten 20.07.1997). En nær fire år lang maratonkampanje ble iverksatt fordi «Norges plass i Sikkerhetsrådet er ikke sikret på forhånd. Det trengs en strategi og en skikkelig innsats for å nå målet,» som UDs pressetalsmann, Ingvard Havnen, uttalte det (Aftenposten 20.07.1997). Konkurrentene om de to plassene som er forbeholdt vestlige land, skulle etter hvert vise seg å være Italia, Irland og Tyrkia. Norske diplomater og norske politikere reiste derfor verden over, ikke bare for å promotere Norges kandidatur, men også for å regelrett kjøpe stemmer (Dagbladet 02.02.1999) (Dagbladet.no 02.07.1999).

Norge tilhører den såkalte WEOG-gruppen, der landene står fritt til å fremme sine kandidatur – i kontrast til land fra Afrika, der det er en rotasjon i hvilke land som stiller til valg, og det er i WEOG-gruppen det er tøffest konkurranse for å nå opp (Malone 2000). Å tape en offentlig valgkamp kan være svært vanskelig å forklare for offentligheten i det aktuelle landet. Nettopp derfor har flere land valgt å satse på lobbyvirksomhet, delvis i det skjulte. Canada og Nederland valgte denne tilnærmingen i 1998, og benyttet enhver anledning til å fremme sitt kandidatur for andre statsledere, også gjennom nære allierte. Da Sverige stilte til valg i 1992 og 1996, var det med hjelp fra sine naboland i Skandinavia. Kostnadene med en valgkamp er heller ikke ubetydelige. Canada brukte rundt 1,3 millioner USD på sin valgkamp, mye av dette til ren kurtise;

Australia failed to budget adequately for its campaign and, as a result of having to scrounge for campaign funds, missed a number of diplomatic opportunities. Significant entertaining - additional to the regular social whirl in New York and capitals - is now seen as a necessary adjunct to any Security Council campaign, and it does not come cheaply. Special campaign-related events varied. The Netherlands hosted a cruise around New York harbor for UN representatives. Canada invited them to a performance of Cirque du Soleil in Manhattan. The numbers of lunches, dinners, and other functions hosted privately by candidate countries are impossible to tabulate but can be assumed to have been significant. Greece bested both of its competitors by hosting two cruises in the Greek islands during the summer of 1998 for UN permanent representatives and their spouses, ostensibly to advertise preparations for the Olympic Games in Greece in 2004.

(Malone 2000)

Den norske valgkampen bar imidlertid frukter, men det måtte hele fire valgoganger

til i generalforsamlingen før Norge ble valgt. I første valgomgang krevdes 116 stemmer for å oppnå 2/3-dels flertall. Det klarte Irland med sine 130 stemmer, mens Norge og Italia fikk henholdsvis 114 og 94. I omgang to ble én stemmeseddel kjent ugyldig, samt at to land avstod fra å stemme. Norge fikk 100 stemmer, mens Italia fikk 70. I runde tre var stemmeforholdet 110-62 i Norges favør, og det var først i fjerde valg Norge fikk 2/3-dels flertall, med 115 mot 57 stemmer (ett land avstod fra å stemme) (United Nations Information Service Vienna 11.10.2000).

Norge ledet også erstatningskommisjonen for Irak, fra februar 2001⁴ (Utenriksdepartementet 08.03.2001).

Sanksjoner

Sanksjoner, som er ett av Sikkerhetsrådets virkemidler, er ikke ukontroversielt. Hensikten med sanksjonene er «to apply pressure on a State or entity to comply with the objectives set by the Security Council without resorting to the use of force» (UN Security Council Sanctions Committees udatert). Sikkerhetsrådets sanksjoner administreres av ulike sanksjonskomiteer.

Den svenske sanksjonsforskeren Peter Wallenstein (2000) trekker opp tre historiske sanksjonsdebatter: 1930-tallets sanksjoner mot aggresjon – deriblant Japans angrep på Kina i 1931, Italias angrep på Etiopia i 1935 og den tyske ekspansjonspolitikken, 1960-tallets sanksjoner med avkolonisering som tema– blant annet med sanksjonene mot Cuba og Den dominikanske republikk (av USA), mot Albania og Kina (av Sovjetunionen), mot Portugal, Sør-Afrika og Rhodesia (av afro-asiatiske stater) og mulige FN-sanksjoner mot Sør-Afrika og Rhodesia, samt 1990-tallets «nye kriger». Wallenstein minner om at sanksjonsvirkemiddelet som sådan har en varierende grad av suksess. FNs Sikkerhetsråd iverksatte et rekordhøyt antall sanksjoner på 1990-tallet⁵, noe den svenske Wallenstein mener er «remarkable, not the least since the experiences of the earlier sanction periods have been mixed, to say the least»

⁴ Sikkerhetsrådets resolusjon 692, vedtatt 20. mai 1991, tar til orde for opprettelsen av en kommisjon som skal håndtere erstatningskrav fra regjeringer, bedrifter, organisasjoner og enkeltpersoner. United Nations Compensation Commission (UNCC) blir dermed opprettet, med sete i Geneve. Hit strømmet det i løpet av få år inn 2,7 millioner krav som til sammen utgjør 352,5 milliarder US dollars (United Nations Compensation Commission 30.10.2008). Kravene skulle dekkes gjennom salg av irakisk olje. I tillegg til enkelte norske bedrifter, leverer den norske regjeringen inn et krav på 952.578 kroner (157.217 USD). 110.868 kroner kreves som erstatning for møbler som, under invasjonen, ble stjålet fra en privatperson tilknyttet den norske ambassaden i Kuwait. 659.448 kroner kreves for å dekke kostnadene Norge hadde ved å evakuere seks ambassadeansatte og deres familier i september 1991. Dette inkluderer også utgifter til hotell, mat og dagpenger til diplomatene. Videre krever Norge 182.262 kroner for å dekke såkalte «ekstraordinære offentlige utgifter», blant annet kostnader til reise og losji i forbindelse med flytting av diplomater fra Bagdad, endringer i staben ved ambassaden i Tel Aviv, overtidsbetaling av lokalt ansatte ved ambassaden i Bagdad, samt internatskoleavgift til barn av en norsk diplomat som måtte flytte fra Irak (Eraker 2002). Kun deler av kravet ble imøtegått av kommisjonen, som den 30. september 1998 besluttet at utbetalingen til Norge skulle være 23.149 USD (United Nations Compensation Commission Governing Council 02.10.1998). Per juli 2009 beløper de totale utbetalingene fra UNCC seg til i overkant av 52 milliarder USD (United Nations Compensation Commission 30.10.2008).

⁵ FN iverksatte på 1990-tallet ulike typer sanksjoner mot Irak, Libya, Somalia, Angola, Haiti, Rwanda, Sudan, Sierra Leone og det tidligere Jugoslavia.

(Wallensteen 2000, s. 3). Wallensteen viser konkret til fire studier, der sanksjonene anses som en «suksess» i alt fra fem prosent av tilfellene, til to av ti og ett av tre tilfeller, samt en studie av den amerikanske embargoen av Sovjet-blokken, som forsinket den sovjetiske utviklingen med maksimalt et halvt år.

Sanksjonene mot Irak

Irak hadde knapt kommet seg på beina etter en åtte år lang og blodig krig mot Iran – som de selv startet – da landet invaderte Kuwait den 2. august 1990. FNs Sikkerhetsråd møttes samme dag, og vedtok enstemmig å fordømme invasjonen i resolusjon 660. Fire dager senere møttes rådet på nytt. Denne gang var resultatet av møtet mer enn fordømmende ord på et papir. Sikkerhetsrådets resolusjon 661 ble starten på de mest omfattende sanksjonene verden noen gang har sett. Irak trakk seg ut av Kuwait i 1991, og anså resolusjon 660 for å være etterkommet, men bare for å oppdage av resolusjon 687 i april 1991 fortsatte sanksjonene. Kravet var en avvæpning av Irak og destruksjon av landets masseødeleggelsesvåpen, det vil si bakteriologiske, kjemiske og nukleære våpen, samt ballistiske missiler med rekkevidde over 150 kilometer. United Nations Special Commission (UNSCOM) ble dannet for å ivareta dette formålet (Wallensteen, Staibano, & Eriksson 2005). Omfanget av Iraks masseødeleggelsesvåpen «was fairly well known since Western and Eastern governments and multinational companies had actively participated in its development». (Sponeck 2006, s. 4). I august 1991 vedtok Sikkerhetsrådet, gjennom resolusjon 706 å åpne for salg av olje fra Irak, for å finansiere «foodstuffs, medicines and materials and supplies for essential civilian needs for the purpose of providing humanitarian relief». I 1995 vedtok Sikkerhetsrådet, gjennom resolusjon 986, å opprette det såkalte Olje-for-mat-programmet, der Irak ble gitt tillatelse til å selge olje for inntil én milliard US dollars hvert kvartal for å finansiere import av mat, medisiner og andre varer for å ivareta humanitære behov. Programmet trådte imidlertid ikke i kraft før 1997⁶ (Garfield 1999). I mai 2002 vedtok Sikkerhetsrådet resolusjon 1409, som skulle gi såkalte «smarte sanksjoner».

Sanksjonenes opprinnelige mål var avvæpning av Irak og hindre oppbygning av et arsenal av masseødeleggelsesvåpen. Det ble imidlertid reist spørsmål om Washington og Londons Irak-politikk dreide seg om mer enn bare dét. Wallensteen, Staibano & Eriksson (2005) peker på tre mulige hensikter med sanksjonene: 1) *Compliance* – altså oppfyllelse av kravene i resolusjon 678, med ditto heving av sanksjonene når disse var oppfylt. 2) *Containment* – det vil si å hindre at Irak ble en militær trussel. 3) *Regime change* – i form av Saddam Husseins fall gjennom å svekke

⁶ Olje-for-mat-programmet ble formelt avsluttet da Sikkerhetsrådet vedtok resolusjon 1483, den 22. mai 2003 – to måneder invasjonen i Irak den 20. mars 2003 (UN Office of the Iraq Programme 22.11.2003).

hans stilling ved hjelp av sanksjonene eller en intervensjon. Regimeskifte i Irak var offisiell, amerikansk politikk fra november 1998 (Katzman 2003) (BBC 16.11.1998). Det er grunn til å spørre seg om dette også var norsk politikk, i lys av utenriksminister Thorbjørn Jaglands uttalelser i oktober 2000:

Irak har ikke benyttet seg av dette tilbudet [salg av olje for å kjøpe mat og medisiner]. Saddam Hussein har ikke brukt muligheten til å kjøpe mat og medisiner. Sivilbefolkningen lider, men det er ikke sikkert at situasjonen automatisk blir mye bedre selv om sanksjonene oppheves. Saddam Hussein holder sin egen befolkning nede. Derfor er det nødvendig med politiske forandringer i Irak.

(NTB 25.10.2000)

Utover 1990-tallet kom en rekke undersøkelser som dokumenterte en stadig forverret situasjon for sivilbefolkningen i Irak, spesielt hva gjelder barnedødelighet. Allerede i 1992 slo en studie fast at 46 900 barn døde i perioden januar til august i 1991, en tredobling i barnedødeligheten, som en følge av Gulf-krigen og sanksjonene, (Ascherio et al. 1992). Tall fra Unicef viser at barnedødeligheten i Irak ble mer enn doblet fra 47 døde per 1.000 barn i perioden 1984-89 til 108 døde per 1.000 barn i perioden 1994-99 (Unicef/Iraqi Ministry of Health 1999). I 1995 presenterte *The Lancet* en studie⁷ som anslo at mer enn 500.000 barn var omkommet som følge av sanksjonene (New York Times 01.12.1995).

Det mangler heller ikke på internasjonal fordømmelse av Irak-sanksjonene, både mens de var i kraft og etter at de ble avsluttet. NGO-en Center for Economic and Social Rights fastslo i mai 1996 at Sikkerhetsrådets sanksjonspolitikken var i strid med FN-charteret:

The Security Council is obligated by the UN Charter to «promote and encourage respect for human rights.» Saddam Hussein's crimes do not give the Council license to violate the human rights of 21 million Iraqis through a devastating, even if unintended, form of collective punishment. (...) If the Security Council cannot conduct a war that kills hundreds of thousands of children for indeterminate political gains, why is it allowed to impose sanctions that have the same result? Are deaths from hunger and disease more humane than deaths from bullets and bombs?

(Center for Economic and Social Rights 1996, s. 2)

Midtøsten-eksperten i Storbritannias FN-delegasjon fra 1999 til 2003, Carne Ross, uttalte til en undersøkelseskommissjon nedsatt av overhuset i det britiske parlamentet at «I do not think that comprehensive economic sanctions should ever be imposed, on any country, ever again, because of what they did to the Iraqi people» (House of Lords 2007, s. 16).

Sanksjonene var også den direkte årsaken til at flere FN-topper sa opp i protest. Denis Halliday, tidligere assisterende generalsekretærer i FN og humanitær koordinator for Irak, sa

⁷ Studien ble gjennomført for FNs mat- og landbruksorganisasjon, FAO.

opp i protest mot sanksjonene (CNN.com 16.01.2001). Også hans etterfølger, Hans von Sponeck, sa opp i protest da han i februar 2000 skrev et brev til generalsekretær Kofi Annan der han «asking him to relase me from my position, thanking him for his confidence and expressing my deep concern over the continuation of a sanction regime in Iraq despite overwhelming evidence that the fabric of Iraqi society is swiftly eroding»:

I came to Iraq neither as an administrator of sanctions nor as an ally of a repressive regime. Instead, I wanted to pursue a two-pronged approach: to enhance the efficiency of the humanitarian programme and to troubleshoot where the Oil-for-Food programme faced obstacles. This did not go well with those governments which had steadfastly pursued a single-minded Iraq containment policy. Facts such as the shortage of permitted funds and the blocking of needed supplies were realities that Washington and London did not wish to discuss, nor did they want to receive information from the UN in Baghdad relating to the human condition in Iraq resulting from UN Security Council policies. Politics had clearly precedence over people.

(Sponeck 2006, postscript)

Von Sponecks oppsigelse ble fulgt opp dagen etter, av Verdens Matvareprogramms landdirektør i Irak, Jutta Burghardt (UN Wire 16.02.2000) (UN World Food Programme 16.02.2000). Halliday mener sanksjonene hadde en «appalling costs, direct and indirect» (Halliday 1999) uten effekt:

Whereas the original intention of the economic sanctions was to influence the leadership of Iraq, the result has been and continues to be otherwise, with appalling costs paid by the Iraqi civilian population, including infants and children in no way involved in the decision making that led to the invasion of Kuwait and the deliberately comprehensive destruction brought about by the retaliation of the Gulf War coalition forces.

(Halliday 1999, s. 30)

Men hva med Iraks masseødeleggelsesvåpen, som var Sikkerhetsrådets bakgrunn for å implementere sanksjonsregimet? De eksisterte ikke da den USA-ledete koalisjonen invaderte Irak i 2003 – og om det eksisterte noen slike våpen i Irak, var det ikke av militær, signifikant betydning. Disse ble, ifølge Iraq Survey Group, destruert i 1991:

ISG has not found evidence that Saddam Husayn possessed WMD stocks in 2003, but the available evidence from its investigation—including detainee interviews and document exploitation—leaves open the possibility that some weapons existed in Iraq although not of a militarily significant capability.

(Iraq Survey Group 2004)

At Irak hadde destruert sine masseødeleggelsesvåpen var Scott Ritters hovedpoeng. Ritter var medlem i UNSCOMs våpeninspektørteam fra 1991 til 1998 – og en klar opposent mot den

amerikanske Irak-politikken opp mot invasjonen i 2003 (BBC udatert), og sa dette i dokumentaren *Paying The Price: Killing the Children of Iraq* (Pilger 2000) om den videre framdriften i Irak-tvisten:

The [inspection team's] mandate should be re-configured. The mandate was drawn up in terms of quantitative disarmament; account for every nut, screw, bolt and document that exists in Iraq. So long as Iraq did not account for that, they were not in compliance. Reformulate that mandate, to qualitative disarmament; does Iraq have a chemical weapons program today? No. Does Iraq have a long range ballistic missile program today? No. Nuclear? No. Biological? No. Is Iraq qualitatively disarmed? Yes.

(Pilger 2000)

Det var imidlertid et faktum at Saddam Hussein dokumenterte vilje og evne til å bruke masseødeleggelsesvåpen, deriblant i krigen mot Iran, som varte fra 1980 til 1988. Hussein brukte også kjemiske våpen mot sin egen befolkning, der angrepet på Halabjah i 1988 krevde 5-8.000 menneskeliv (Ali 2001).

Due blant haukene – De utenrikspolitiske hjørnesteinene

Den gode, nærmest altruistiske, norske viljen til å hjelpe andre har lange tradisjoner. Jan Egeland⁸ lanserte endog begrepet Norge som «humanitær stormakt» (Aftenposten 08.09.1990). Øyvind Østerud (2006) trekker fram Nobels fredspris, Fridtjof Nansen, Folkeforbundspolitikken i mellomkrigstiden, «brobyggingsambisjonene» og FN-engasjementet etter annen verdenskrig. Østerud peker på at den norske «engasjementspolitikken» er blitt enda viktigere etter den kalde krigen, fordi den «skal bidra til å stabilisere en mer uoversiktlig og uforutsigbar internasjonal situasjon, der fattigdom og konflikter kan ha ringvirkninger som truer Norges egen sikkerhet og velferd» (Østerud 2006, s. 304).

Norske utenrikspolitiske utsagn og praksiser preges (...) av visse velkjente selvbilder: at Norge er et lite land, at Norge er en fredsnasjon, at Norge deler av sitt økonomiske overskudd med andre land gjennom bistand, at Norge er en sterk bidragsyter til det internasjonale fellesskapet gjennom FN-systemet, at Norge bygger opp under multilateralitet og regelbunden internasjonal politikk, at Norge er en ihuga atlantist, at Norge er et utenforland og at Norges idealer og interesser sammenfaller slik at Norge tjener allmenntjenesten ved å forfølge sine egeninteresser.

(Leira 2007, s. 9)

Norge har i flere tiår hatt et nært og tett forhold til supermakten USA – et forhold som primært oppsto «som følge av Norges strategiske plassering under den kalde krigen» (Græger

⁸ Egeland var utenlandssjef i Norges Røde Kors på dette tidspunktet. Egeland har hatt flere sentrale stillinger i politikken, deriblant som statssekretær (Ap) i UD, men også i FN, blant annet som visegeneralsekretær. Egeland tiltrådte som direktør for NUPI i 2007 (NUPI 2008).

udatert). Johan Galtung (2007) omtaler forholdet som en jolle som taues av Titanic. Bruce Jones hevder det norske utenrikspolitiske engasjementet, spesielt gjennom FN, er fundert på «a delicate balancing act – maintaining an independent political stance, but doing so in a way that did not alienate the United States» (Jones udatert). Det tette forholdet mellom Norge og USA framgår også klart av regjeringens USA-strategi, der «erkjennelsen av at de trans-atlantiske forbindelser er en grunnpilar i norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk» er en grunnpilar:

Norge har i alle år hatt et spesielt forhold til USA. Det dreier seg om grunnleggende økonomiske, politiske og sikkerhetspolitiske forbindelser som er båret oppe av utallige familieband mellom nordmenn og amerikanere av norsk avstamning. Vi bygger på nære historiske band og felles grunnleggende demokratiske verdier. De nære båndene må ikke tas for gitt. De må pleies og utvikles, og de må tilpasses en ny tid.

(Utenriksdepartement 2001)

I forbindelse med makt- og demokratiutredningen påpeker professor Terje Tvedt (Tvedt (2003) basert på Thorsen (2007)) at nasjonalkorporatismen styrkes ved at norsk innen- og utenrikspolitikk smelter sammen. Deretter trekker han inn journalistene og mediernes rolle i formidlingen og framstillingen av Norge som «den barmhjertige samaritan» i utenriks- og bistandspolitikken. Tvedt hevder at «journalistikken innen det sørpolitiske prosjekt er blitt tildelt og overveiende akseptert rollen som konsensuskaper innenfor en diskurs etablert av det sørpolitiske kommunikasjonsregimet» (Tvedt 2003, ss. 214-216), der det nevnte kommunikasjonsregimet blant annet er blitt etablert av staten selv gjennom «en hær av informasjonsarbeidere betalt av staten, i ca. 100 sentrale norske organisasjoner». Tvedts undersøkelser viser blant annet at det er mer enn tre ganger så mange journalister og informasjonsarbeidere (ca 100 i 2003) som jobber med bistandsspørsmål, som det finnes utenriksjournalister i de landsdekkende avisene. Dette er helt på linje med journalistikk-professor Sigurd Allern (1997), som viser til hvilken utvikling det har vært i antall informasjonsarbeidere i forhold til journalister i Norge, og førstnevntes innflytelse på journalistikken⁹. En av konsekvensene, ifølge Tvedt, blir at mediene er mer opptatt av å overbevise enn å kritisk beskrive.

Norge og FN

FN-systemet har på mange måter vært en av hjørnesteinene i norsk utenrikspolitikk siden

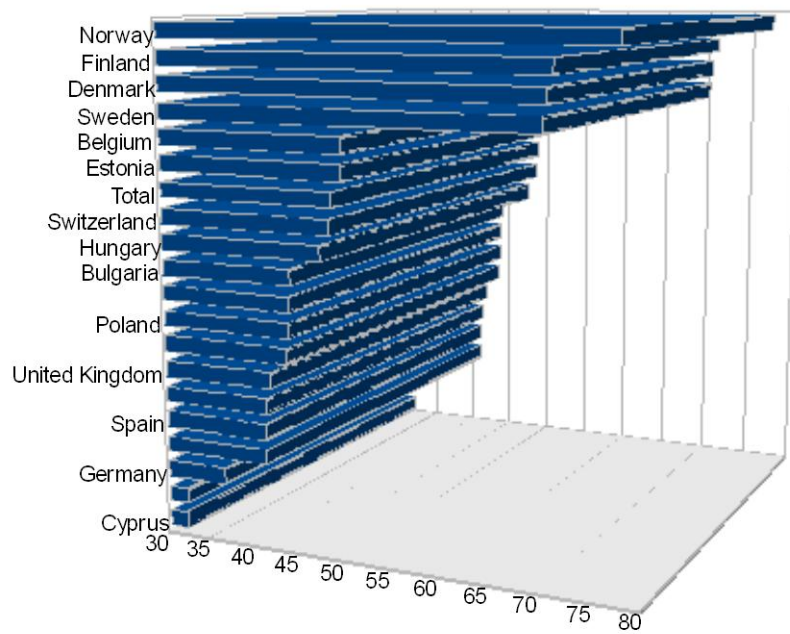
⁹ Antallet informasjonsrådgivere i departementene har også økt kraftig. Ifølge Klassekampen (23.06.2007) økte antallet med mer enn 40 prosent på ti år, til mer enn 100 informasjonsrådgivere. En undersøkelse foretatt av studenter ved Høgskolen i Oslo viser at 84 prosent av de spurte journalistene mener at informasjonsmedarbeidere hemmer informasjonsflyten, framfor å fremme journalistikken. 35 prosent av de spurte har opplevd at informatørene har forsøkt å endre meningsinnhold i den journalistiske teksten. (Riise, R., Rasch, I. N., & Engesvik, G. 2006)

opprettelsen i 1946, sammen med medlemskapet i NATO og det nære forholdet til USA. Hva gjelder FN, er det naturlig å anta at utnevnelsen av Tryge Lie som organisasjonens første generalsekretær har vært viktig.

Dersom man rangerer de ulike lands økonomier etter brutto nasjonalprodukt, ender Norge opp som den 24. største økonomien i verden (International Monetary Fund 2009). Like fullt er Norge den syvende største bidragsyter monetært, og femte største til FNs operasjonelle aktiviteter (Leiro udatert), noe som betyr at Norge prioriterer FN svært høyt. Jostein Leiro mener dette vekker både tilfredshet og uro; tilfredshet nettopp fordi Norge er viktig for FN (her kan man kanskje legge til at det motsatte er vel så vesentlig; at FN er viktig for Norge), og uro fordi vi tilsynelatende ukritisk pøser penger inn i systemet. Leiro påpeker at det er få dokumenter som grunngir den norske FN-deltakelsen, utover at det i statsbudsjettet står at «De forente nasjoner (FN) er en hjørnestein i norsk utenrikspolitikk og Norge har deltatt som medlem av verdensorganisasjonen siden opprettelsen i 1945» (Finansdepartement 29.09.2008), og at hovedlinjene for den norske FN-politikken ble berørt i stortingsmelding nummer 43 (1996-1997) om reform av FN. Leiro trekker fram tre hovedpunkter fra stortingsmeldingen: «Vi trenger en global organisasjon for å løse felles problemer; alle land, inkludert små land utenfor de store blokkene, har fordeler av et forutsigbart, regelstyrt system for samkvem og løsning av interessekonflikter mellom land; Norge kan oppnå sterkere internasjonal innflytelse ved bruk av multilaterale fora enn kun bilaterale eller regionale» (Leiro udatert). FNs posisjon som en av de utenrikspolitiske hjørnesteinene betyr likevel ikke at norske myndigheter har et ukritisk forhold til FN. En Norad-rapport utgitt i mai 2010 fastslo at bistanden gjennom FN-organisasjonene i flere tilfeller preges av byråkrati og manglende effektivitet (Norad 2010).

Undersøkelsen European Social Survey viser at befolkningene i de nordiske landene har en langt høyere tillit til FN-systemet enn innbyggere i andre, europeiske land. På en skala fra 0 til 10 har respondentene angitt i hvilken grad de har ingen (0) eller full (10) tillit til De forente nasjoner. Grafen under viser andelen respondenter som har svart 6 eller høyere:

Figur 1 - Tillit til FN

3. Teori

Framing

Det helt grunnleggende utgangspunktet for denne oppgaven, er at nyhesmediene ikke objektivt speiler virkeligheten, men gjengir det som skjer innenfor mer eller mindre bestemte rammer – eller frames på engelsk. Michael Schudson hevder at dette slett ikke skyldes journalistenes egne, subjektive vurderinger, men er «socially organized distortions» (Schudson 2003, s. 33) som gjør at nyhetsformidlingen følger et forutsigbart mønster. Sagt på en annen måte, er dette framing, noe Schudson definerer som «principles of selection, emphasis and presentation composed of little tacit theories about what exists, what happens and what matters» (Schudson 2003, s. 35). Enkelt sagt kan man si at framing ikke bare dreier seg om hvilke saker som presenteres, men også hvordan de presenteres og vinkles. Robert M. Entman har en likelydende, men samtidig mer omsegripende definisjon på framing:

To frame is to select some aspects of a perceived reality and make them more salient in a communicating text, in such a way as to promote a particular problem definition, causal interpretation, moral evaluation, and/or treatment recommendation for the item described.

(Entman 1993, s. 52)

De mest åpenbare forskjellene på Schudsons og Entmans definisjoner, er Entmans vektlegging av at dette handler om en tekst som kommuniserer noe, at teksten har et budskap og at den tolkes. Entman hevder at rammene har minst fire plasseringer, som alle plasseres i en slags produksjons- og konsummessig rekkefølge (Entman 1993, ss. 52-53).

Kommunikatorene, altså journalistene, gjør bevisste eller ubevisste valg som plasserer saken i en ramme som passer med deres oppfatning. Plassering nummer to er selve *teksten*, som inneholder rammer i kraft av tilstedeværelse eller fravær av kilder, bestemte ord og uttrykk, stereotypier og lignende. Hva som er fremtredende i Entmans argumentasjon, men han viser også til at fravær av informasjon og vinkler også spiller inn. Elisabeth Eide (2005) kaller dette fravær som symbol.

Leseren har også sine rammer, men disse samsvarer ikke nødvendigvis med rammene som blir gitt av journalisten og/eller teksten. Til slutt har man det Entman kaller *kulturen*, som er et sett av felles rammer som er fremtredende i en gruppe eller et samfunn. Spesielt sistnevnte er interessant i denne sammenhengen. Entman påpeker hvordan amerikansk journalistikk under den kalde krigen plasserer artikler om Sovjet i en bestemt ramme, på bakgrunn av den rådende stemning i USA. Det vil derfor være nærliggende å spørre seg om nyheter om FN kan plasseres i en bestemt ramme, som følge av nordmenns store tillit og tiltro til FN-

systemet.

Schudson hevder nyheter i hovedsak har fem trekk som har avgjørende utfall for hvordan de presenteres (Schudson 2003, s. 48). For det første oppstår nyhetssaker ofte som følge av en bestemt hendelse, handling eller person. Nyheter med andre ord ofte konsentrert rundt noe bestemt som skjer, og ikke en prosess som utvikler seg over tid. Landsmøtetalen (1) til lederen i Arbeiderpartiet (2) er sånn sett to gode bestanddeler for en nyhetssak hver for seg. Slår du dem sammen, blir det enda bedre. Det svært sentrale og viktige programarbeidet i samme parti er ikke like interessant, selv om det kanskje er langt viktigere for landets framtid enn den nevnte talen, isolert sett. Schudson påpeker at «news tends to simplify complex social processes in ways that emphasize melodrama, that turn a complex set of phenomena into a morality tale of battle between antagonists, often between good guys and bad guys» (Schudson 2003, s. 48), noe som betyr at selve saken kommer i andre rekke; spillet mellom «de gode» og «de onde» og grove forenklinger er mer framtrepende.

Schudson påpeker at det journalistikkens hendelsesfokus ikke nødvendigvis er negativt, og viser til at hendelser gjør begivenhetsløse liv rikere (og oppdatert) og knytter samfunn sammen. Dette er i høyeste grad et gyldig argument; mange mennesker føler et visst behov for å være oppdatert på det som skjer rundt seg, både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Således er hendelsesfokuset høyst nødvendig. Like fullt bør man kunne forvente at mediene ikke bare forteller at noe er skjedd, men også hvorfor, ved å se bak fasaden, stille relevante spørsmål og sette hendelsene i kontekst. Semesteroppgaven *Konflikten i Nigerdeltaet i ni norske aviser – en kvantitativ tilnærming til fredsjournalistikk* (Thorsen 2007) konkluderer med at norske avismedier i altfor liten grad evner å se bak hendelsene og forklare hvorfor de skjer; nigerianske opprørere portretteres som primitive barbarer fordi de plager og forstyrrer internasjonale oljeselskaper, mens det er sistnevnte som er den tapende part. At de samme oljeselskapene, sammen med sentrale, nigerianske myndigheter, i flere tiår har systematisk utarmet regionen er nesten ikke tema.

Videre hevder Schudson at nyheter som regel er negative, og at nyhetsteften blir vekket når det ikke går så bra som det burde. Før Lars Kise tiltrådte som sjefredaktør i Varden den 1. juli 2008, gjorde han en kvantitativ innholdsanalyse av 1497 artikler i Varden fra uke 19, 20 og 21 i 2008. Den viste at 398 artikler var negativt vinklet, mens 440 var positive. 659 var nøytrale. Ser man imidlertid på hvilke saker som løftes fram på forsiden i samme periode, er 23 av 33 saker negative, mens 3 er nøytrale. De resterende 7 er positivt vinklet (Kise 2008). Konklusjonen var at stoffmiksen er relativt godt fordelt, men det er det negative som slås opp på forsiden.

For det tredje, ifølge Schudson, rapporteres det med en nærmest hellig distanse; objektivitet er målet, og inngår i praksis i journalisters stillingsbeskrivelse. Denne objektiviteten handler i første rekke om å ikke ta side, men å være renhårige i forhold til hvem som kommer til orde, samt å unngå subjektive meninger. Det fjerde punktet handler om hvordan nyheter, spesielt hva politikk angår, handler om strategi, taktikk og «spillet», snarere enn det realpolitiske utfallet. Dette henger naturligvis sammen med Schudsons første punkt. Relatert til dette kan framstillingen av «hesteveddeløpet» (Patterson 2005) også nevnes. Dette vil bli drøftet senere i oppgaven. Til sist hevder Schudson, at nyheter er eliteorientert og offisiell. Her er det kildebruken som er sentral, ettersom «[n]ews is as much a product of sources as of journalists» (Schudson 2003, s. 54) og at i dansen mellom journalister og kilder, er det som regel kildene som fører - noe Sigurd Allern (1997) også fastslår i sin bok om norske forhold. Schudsons konklusjon er at disse fem punktene gjør seg gjeldende som følge av journalisters profesjonalitet, snarere enn personlige oppfatninger og slagside i den ene eller andre retningen.

Robert M. Entmans trappetrinnmodell (evt. fossefallmodell – cascade model) er en interessant inngang for å se nærmere på hvordan rammene oppstår og utvikler seg (Entman 2004). Entmans modell, som er skreddersydd amerikanske forhold, plasserer landets toppolitikere øverst (Det hvite hus, UD og FD) på topp. Trinn to er «andre eliter», så som kongressmedlemmer og -ansatte, tidligere politiske ledere, eksperter og utenlandske ledere. Mediene er tredje trinn i trappen, og her er det de tyngste mediene som leder an; mer konkret viser Entman til eliteavisene *New York Times*, *Washington Post*, tv-nettverkene ABC, CBS og NBC, samt magasinene *Time* og *Newsweek*. Trinn fire er nyhetsrammene, med ord og bilder, og til slutt finner vi offentligheten. Modellen tar utgangspunkt i at informasjonen kommer ovenfra og ned, og at det er landets ledende politikere – i første rekke presidenten – som vil ta styring over informasjonsflommen, «and thus wins the framing contest and gains the upper hand politically» (Entman 2004, s. 9). Ettersom man beveger seg lenger ned i trappen, blir budskapet mer og mer utvannet, og lenger og lenger unna det opprinnelige. Kronargumentet for modellen er det vi på norsk ofte omtaler som saueflokkmentaliteten. Entman sier det slik:

The more often journalists hear similar thoughts expressed by their sources and by other news outlets, the more likely their own thoughts will run along these lines, with the result that the news they produce will feature words and visuals that confirm the same framing. If ideas expressed are more varied, framing may be less one-sided.

(Entman 2004, s. 9)

Entmans trappetrinnmodell har imidlertid en forutsetning som ikke alltid er gyldig. Modellen forutsetter at det er et ønske fra noen utenfor mediesfæren om å skape en bestemt ramme, for eksempel i form av et utspill fra presidenten, som gis et «spin». Modellen tar med andre ord utgangspunkt i hvordan andre enn mediene selv skaper rammene.

Dersom mediene lar seg «bruke», slik Entman indirekte hevder gjennom sin trappetrinnmodell, vil det igjen bety at mediene og journalistene fungerer som politiske aktører. Nettopp dette hevder Timothy E. Cook (2005) er tilfelle, ikke nødvendigvis fordi mediene har en selvforsterkende effekt på hverandre eller fordi prosessene som definerer nyhetsjournalistikken er mer eller mindre like fra medieorganisasjon til medieorganisasjon, men fordi mediene er sentrale i den kommunikative prosessen. Nyhetsmediene er politiske aktører – til tross for at de selv aktivt benekter at det er det – fordi

the choices they end up making do not equally favor all political actors, processes, and messages. Far from holding up a mirror to external political actors, the news media are directly involved in instigating them.

(Cook 2005, s. 165)

Spill/hesteveddeløp

Norge sto overfor en valgkamp og et valg i FNs Generalforsamling for å bli valgt inn i Sikkerhetsrådet. Blir valgkampen som sådan viktigere for mediene, framfor substansen i sakene? I en undersøkelse av tv-nyhetenes dekning av presidentvalgkampene i perioden 1988 til 2004 (Farnsworth 2005) var hesteveddeløporienteringen «easily the dominant theme of campaign news», og stod for halvparten eller mer av sakene i hver av de fem valgkampene, og så mye som 71 prosent i 2000 (Patterson 2005). Tilsvarende viser en analyse foretatt av C. Anthony Broh (1980) i forbindelse med presidentvalget i USA i 1976 at 65 artikler i *New York Times*, 57 tv-innslag og åtte artikler fra *Time* og *Newsweek* nærmest utelukkende fokuserer på hvem som ligger best an til å vinne. Broh hevder at hesteveddeløpsmetaforen er et analytisk rammeverk for journalister i valgkamper:

For journalists, the horse-race metaphor provides a framework for analysis. A horse is judged not by its absolute speed or skill but in comparison to the speed of other horses, and especially by its wins and losses. Similarly, candidates are pushed to discuss other candidates; events are understood in a context of competition; and picking the winner becomes an important topic. The race - not the winner - is the story.

(Broh, 1980 s. 515)

Hva så med budskapet man ønsker å kommunisere i en valgkamp? Norge var utvilsomt i en

valgkamp, og selv om det viktigste naturligvis var å sanke støtte blant FNs medlemsland, er det naturlig å anta at støtte på hjemmebane også var viktig. Vi kan også anta at støtte fra sentrale land igjen vil påvirke andre land. Haynes, Flowers og Gurian (2002) hevder at det i hovedsak er to måter å drive en selvdrevet valgkamp på; «substantive campaigning» og «competitive campaigning», der

[s]ubstantive strategies attempt to frame a candidate's campaign by defining policy positions and administration goals; competitive strategies attempt to define the campaign environment by ranking the contenders and handicapping the race
(Haynes, Flowers, & Gurian 2002, s. 633)

Med andre ord: *substantive campaigning* handler om å synliggjøre ens egen politikk, mens *competitive campaigning* tar utgangspunkt i selve valgkampen. Dersom man klarer å plassere en nyhetssak som kan betegnes som *competitive* «the media will adopt this frame for the candidate's campaign thus lending credibility to his or her claims» (Haynes, Flowers, & Gurian 2002, s. 634). Forskerne undersøkte 315 pressemeldinger fra kandidatene til det republikanske primærvalget i 1996. Av disse kunne 64 prosent betegnes som *competitive*, mens 32 prosent var *substantive* og 27 tilhørte en tredje ramme; *informative*. Undersøkelsen viser dermed at kandidatene selv, i størst grad, forsøkte å plassere nyhetssaker som ikke handlet om politikken per se, men heller om selve valgkampen.

Jeg vil argumentere for at hesteveddeløpsmetaforen ikke bare gjelder i valgkamper. Hverdagen i Sikkerhetsrådet er også i stor grad basert på et spill – på flere nivåer. Hvem stemmer hva? Hvordan posisjonerer Norge eller andre land seg i de ulike sakene? Et sete i Sikkerhetsrådet blir dermed en annen type valgkamp, der man har en serie valg – ett for hver votering. Her vil den politiske kapitalen åpenbart spille inn, i form av de ulike medlemslandenes tyngde, og ikke minst de fem vetomaktens evige rett til å blokkere vedtak. Dette må man selvsagt ta høyde for, men det er like fullt et spill. Dermed kan mediene også velge å fokusere på spillet, og ikke sakene og de lange prosessene som mange saker faktisk er.

Hovedtema

Dersom vi tar utgangspunkt i at ikke alle avislesere leser alle artikler i en av avis (hvilket er trolig), men bare «skanner» avisen gjennom å lese overskrifter, ingresser og første avsnitt, hvilken oppfatning sitter de igjen med? Dette er spørsmål jeg ikke har til hensikt å besvare, ettersom det vanskelig kan besvares uten empiri basert på kvalitative undersøkelser av og med avisleserne. Dog vil det, etter mitt syn, være nyttig for denne oppgaven å undersøke hva som er hovedtemaene i dekingen av Norge i Sikkerhetsrådet. Teun van Dijk hevder at «language

users» – ergo også avislesere – «have the important capacity to tell what a text or conversation ‘was about’» (Van Dijk 1985, s. 74):

(...) language users can summarize fairly complex units of information with one or a few sentences, and these sentences are assumed to express the gist, the theme, or the topic of the information

(Van Dijk 1985, s. 74)

Et viktig premiss i dette er at avisartikler følger gitte strukturer, deriblant en «superstruktur» og en «makrostruktur», som ikke er tilfeldige. Dette fordi tekstene er «a result of social and professional routines of journalists in institutional settings» og en grunnleggende forutsetning «for the effective cognitive processing of news text by both journalists and readers» (Van Dijk 1985, s. 70). I denne strukturen finnes, blant annet, overskrifter, ingresser og første avsnitt. Disse utgjør til sammen hva jeg i denne oppgaven kaller *hovedtema*. En tolkning av hovedtemaet for å finne ut «hva artikkelen handler om» er i utgangspunktet en kvalitativ øvelse. Van Dijk påpeker at tekster må sees i den relevante konteksten, samtidig som en sammenstilling av de tre overnevnte delene kan gi flere resultater, basert på subjektive tolkninger; foregår den subjektive tolkningen i en kontekst eller tolkes den nærmest bokstavelig, basert på hvilken informasjon teksten gir? I tillegg kan en slik sammenstilling bære preg av generalisering, (re-)konstruksjon og utelatt informasjon, mens leseren samtidig sitter inne med allerede tilegnet informasjon, enten om den aktuelle saken eller relaterte saker. Dermed blir tolkningen av hovedtemaet en kognitiv enhet, og leserne bruker «makrostrategier» for å trekke ut «hva artikkelen handler om». Med bakgrunn i dette, mener van Dijk, at «[h]eadlines and lead may therefore be used as expedient signals to make effective guesses about the most important information of the text» (Van Dijk 1985, s. 77). Dette gir, etter min mening, en mulighet til å sette dette i en større sammenheng ved å inkludere en slik analyse i en større, kvantitativ innholdsanalyse.

Nyhter fra og om den store verden

En ting er hva slags – og hvilke – tolkningsrammer nyhetsmediene bevisst eller ubevisst har på hjemmebane, der de store sakene ofte dekkes bredt av flere medier og journalister. Hva gjelder utenriks blir utvalget noe smalere, av ganske naturlige årsaker, og der er derfor rimelig å anta at dette påvirker nyhetsdekningen. Mediene er ikke like mye geografisk til stede og veien til (de gode) kildene blir lenger og mer vanskelig.

Hvordan hendelser blir nyheter er det helt essensielle spørsmålet i Johan Galtung og Mari Holmboe Ruges banebrytende artikkel om utenriksnyheter (Galtung & Ruge 1965).

Deres undersøkelse av fire norske aviser slår for det første fast at de norske mediene er svært avhengige av utenlandske nyhetsbyråer i sin dekning av konflikter som finner sted langt unna – geografisk sett. Men det er ikke bare den geografiske avstanden som farger dekningen. Duoens undersøkelse viser at det er en sammenheng mellom den «kulturelle avstanden» og hvem og hva som blir rapportert. Det er nyheter om toppledere og eliten som står i fokus, ikke den gjennomsnittlige innbygger. Dette gjenspeiler også kildebruken, som er eliteorientert. Galtung og Ruge hevder også at sakene er negativt vinklet når de dreier seg om «småfolket», og jo lenger unna hendelsen finner sted, desto mer negativ må den være for å komme på. Er artiklene positive, er det som regel en toppleder som kan sole seg i glansen; «where positive events are reported they will be more likely to occur as contexts for an elite person than as something surrounding the common man» (Galtung & Ruge 1965, s. 78).

Samtidig blir det hevdet at nyhetene må kunne kobles til noe vi kan identifisere oss med og være relevante. Hvis ikke blir nyhetsverdien lav. En feide mellom to stammer i Kongo vil med andre ord ikke være interessant, med mindre man kan relatere den til for eksempel FN, (den tidligere) kolonimakten eller stormaktsinteresser. I Galtung og Ruges undersøkelse, som tar for seg konfliktene på Cuba, Kypros og Kongo, har sakene interesse fordi de «enter by way of variables that link them to the center part of the world» (Galtung & Ruge 1965, s. 80). Bibiana Dahle Piene demonstrerer i sin masteroppgave om Sudan at dette fortsatt kan ha gyldighet. Pienes funn viser at «nyhetene fra Sudan plasseres innenfor en tolkningsramme som først og fremst fokuserer på hvilken betydning hendelsene har for vestlige maktstrukturer i ulike historiske epoker» (Piene 2006, s. 3) - deriblant koloniveldet, den kalde krigen i det nåværende bistanstveldet.

Galtung og Ruges konklusjon kan tolkes dit hen at det er strukturelle og sosio-kulturelle årsaker til hva som blir nyheter. Nyheter fra områder vi umiddelbart ikke identifiserer oss med handler fortrinnsvis om den aller øverste eliten, er negativt fokusert og med overraskende innhold, ofte i forbindelse med en plutselig hendelse, men samsvarer like fullt med vårt konseptuelle bilde av det aktuelle området. Sentralt i Galtung og Ruges tese er at hendelsene slett ikke er noen speiling av virkeligheten. Dette, hevder Galtung og Ruge, fører til et bilde av disse landene som farlige og styrt av utilregnelige eliter, samtidig som de eksisterer for å tjene en gruppe «herskende» land (for eksempel USA og Storbritannia), og koblingene til disse landene er helt essensielle. Videre finner hendelser i disse landene sted helt plutselig, som lyn fra klar himmel, uten noen form for for- eller etterspill. Dette er med på å opprettholde et allerede eksisterende verdensbilde – med vestlige stormakter i førersetet.

Henrik Thune (2009) påpeker at Galtung og Ruge langt på vei sammenligner

mennesker med en radiomottaker, der psykologiske prinsipper og kvaliteter er gyldige, som igjen er avgjørende for hva vi oppfatter som interessant. Dette fører til at nyhetsagendaen påvirkes, og dermed også den politiske agendaen. Dermed vil «psychology of perception» innvirke på samfunnet for øvrig. Dette synet, påpeker Thune, ble uttrykt av Marshall McLuhan året før, i hans bok *Understanding the Media*. Dette refererer ikke Galtung og Ruge til, noe Thune bemerker som «somewhat surprising, since as the basic idea/intuition of their article is almost identical with McLuhan's (1964) work» (Thune 2009, s. 116).

Vesten og stormaktene som sentrum for nyhetsformidling påpekes også av Wilbur Schramm (1964), og kan, sammen med essensen i Galtung og Ruges artikkel, på mange måter kobles til prosessen som pågikk på 1960- og 70-tallet, og som i 1980 munnet ut i MacBride-rapporten (UNESCO 1980) og den såkalte New World Information and Communication Order (NWICO). Her slås det fast at nyhetsstrømmen langt på vei er enveis, og dersom nyheter fra den mindre utviklede delen av verden skal være interessant for vesten, må det være en form for kobling til nettopp vesten – med mindre det dreier seg om katastrofer og andre hendelser som er av en skala som gjør at det ikke kan gå upåaktet hen. Forsøket med å innføre en mer rettferdig informasjons- og kommunikasjonsstrøm buklandet imidlertid kraftig. For utviklingslandene var det endelige UNESCO-vedtaket i 1980 en seier, men deler av vesten protesterte kraftig. USA og Storbritannia svarte med å melde seg ut av FN-organisasjonen i 1984 og 1985 (Carlsson 2003).

Hans-Henrik Holm (2001) argumenterer for at rammevilkårene for utenriksjournalistikken har endret seg over tid, og spesielt sett i lys av globaliseringen. Han viser til at mediene tradisjonelt holdt seg med egne, spesialiserte utenriksmedarbeidere som nærmest var en «stat i staten» i sine medier; «today, foreign news must leave the old ivory tower of intellectual and elite journalism and confront the diverse needs of the modern media» (Holm 2001, s. 125). Spesielt teknologiske framskritt har endret dette, blant annet gjennom en stadig større tilgang på informasjon. Dette, hevder Holm, har imidlertid kun ført til redaksjonsorganisatoriske endringer, og i liten grad selve utvelgelsesprosessen for hva som konstituerer nyheter. Her gjelder fortsatt de klassiske, journalistiske normene og nyhetskriteriene.

Henrik Tune har (2009), i sin doktoravhandling, intervjuet en rekke sentrale aktører om mediernes innflytelse på utenrikspolitikken, deriblant 15 utenriksredaktører i norsk presse. Av disse fastslår ti at mediene har lav innflytelse på utenrikspolitikken. Tre mener at de har «noe» innflytelse, mens kun to mener mediene har «høy» innflytelse på utenrikspolitikken. Samtlige definerte sin egen rolle innenfor en selvforståelse bestående av følgende karakteristikk:

(...) extra-political actors, politically neutral, whose role was confined to 'providing information', 'reflecting events' and 'describing politics and indicating relevant connections', whose political role found expression only through commentaries and editorials

(Thune 2009, s. 73)

Mens redaktørene prøver å tone ned sin egen rolle, er beslutningstakerne – på minister- og statssekretærnivå – Thune har intervjuet av en annen oppfatning. Av de 13 intervjuede mener åtte at mediene har «høy» innflytelse på politikken. Tre mener at mediene har «noe» innflytelse, og kun én mener at mediene har «liten» innflytelse. En statssekretær Thune har intervjuet skiller mellom de lange linjene og den daglige, politiske utøvelsen, der de lange linjene forblir uberørt av det som måtte være mediens fokus:

I believe it is correct to say that Norwegian foreign policy, at its most fundamental level, is based on some relatively unchanging main interests that cannot, in general, be influenced. That does not mean, however, that in specific situations one cannot be considerably influenced by the way that the media deal with issues and focus on them. Nor does it mean that we don't devote too much energy to dealing with how the media angles and focuses on things. In fact, and with all respect for the role of the media, what does happen is that we sometimes sit down and think, 'Hmmm, it's not so bad, but we could be doing things that were a lot more important for the country's interests, and for the sufferings of humanity, if we didn't have to get mixed up in all this.' It may seem far-fetched to think like that, but one can be tempted at times, because of all the time and energy involved [...] And what suffers is, after all, our long-range political work, because we have to do something about these balls that get thrown into our court almost every single day.

(Thune 2009, s. 76)

Dette blir senere sammenlignet med å spille sjakk på to brett; man må gjøre trekk på begge brettene samtidig, men trekkene er forskjellige. Ett sjakkbrett er det norske, politiske og mediestyrt. Det andre er det internasjonale og diplomatiske sjakkbrettet. Dersom dette medfører riktighet, vil jeg hevde, er dette svært sentralt for denne oppgaven, idet både FN og USA utgjør to av hjørnesteinene i norsk utenrikspolitikk – og er dermed relativt uforanderlige. Ergo kan man slutte at mediens innflytelse på Norges rolle i FNs Sikkerhetsråd og sanksjonskomiteen var liten. Men hvordan forklare at beslutningstakerne og redaktørene har så forskjellige oppfatninger om mediens innflytelse? Thune fastslår at en av gruppene kan ha rett, eller at det eksisterer forskjellige forståelser av hva innflytelse og makt virkelig er. Thune selv mener at undersøkelsen viser forskjellige syn:

My suggestion is that the discrepancy between the journalists' and the decision-makers' self-understanding should be interpreted as a concrete expression of two different views of how foreign policy and mass communications interact and how the mass communication of news affects the practice of foreign policy.

Fredsjournalistikk

Flere elementer fra Galtung og Ruges artikkel er også lett gjenkjennelige i Galtungs senere arbeid innen fredsforskning, og med hensyn til mediene, er det konseptet *fredsjournalistikk* som står klart fram. Jake Lynch og Annabel McGoldrick har vært blant de fremste eksponentene for denne journalistiske tradisjonen, som de mener er et journalistisk verktøy som gir en mulighet for «identifying and rethinking concepts, values and practices alike» (Lynch & McGoldrick 2005, s. 5). Lynch og McGoldrick definerer fredsjournalistikk slik:

Peace Journalism is when editors and reporters make choices – of what stories to report and about how to report them – that create opportunities for society at large to consider and value non-violent responses to conflict.

(Lynch & McGoldrick 2005, s. 5)

Galtungs fredsjournalistikkmodell i tabellform (Tabell 21 – Annex1 - Peace and Conflict Journalism) danner grunnlaget for tradisjonen. Galtung skiller mellom fred-/konflikt-journalistikk og krig-/voldjournalistikk. Kort oppsummert er den første kategorien (blant annet) basert på utforskning av konfliktformasjonen, å sette konflikten i kontekst og gjøre den gjennomsiiktig, krigen som problemet, synliggjøring av sideeffektene ved konflikt, fokus på fredsinitiativ og fred definert som mer enn bare fravær av vold. Krig-/voldjournalistikken, derimot, er basert på et dikotomisk «oss mot dem»-perspektiv der konflikten eksisterer uten kontekst, med fokus på vinnere og tapere der «de andre» er problemet. Dette perspektivet er også elitepreget, både i form av å være mikrofonstativ for den mannlige eliten og deres (eventuelle) fredsløsninger. Det fokuseres på krigen eller konflikten, og ikke hva som kan gjøres for å unngå eller løse den. Dermed skapes polariseringer og fiendebilder. Det er «oss mot dem» i et handlingsrom som best beskrives som en rettlinjert akse - noen må vinne og noen må tape. Det gir også, vil jeg hevde, mening å se dette i sammenheng med Edward W. Saida kritikk av de vestlige, og spesielt amerikanske, mediers måte å tilnærme seg «orienten» og islam (til tross for Saddam Husseins grunnleggende sekulære ideologi) (Said 1981/1997), men også om «oss» og «de andre» – fortrinnsvis «den barbariske andre» (Eide 2004).

Lynch og McGoldrick bruker opptakten til krigen i Irak for å illustrere de ulike momentene gitt i Galtungs tabell. Forfatterne peker på at det skapes en Bush mot Saddam-dikotomi, der det kun er rom for vinnere og tapere – basert på en lineær konfliktakse. Dette utgjør rammeverket for deknningen. Videre trekkes det fram at det var Saddam Husseins og hans regime som var «problemene», og dermed er den som har skylda (for at den USA-ledete koalisjonen gikk til krig). Argumentasjon - eller rettere sagt propaganda - om

masseødeleggelsesvåpen ble slukt, samtidig som andre aspekter ble neglisjert. Dette gjelder i all hovedsak USAs geopolitiske interesser i området, og da i første rekke tilgang og kontroll over olje. Dette var med på å tilsløre de virkelige årsakene til krigen. Ikke overraskende ble Hussein demonisert gjennom fiendebildet¹⁰ som ble skapt, samt at kildene som kommer til orde i første rekke er elitiske, snarere enn fra grasrotsnivå.

En svakhet ved fredsjournalistikken og dens modell, er at den ikke tar høyde for det man kan kalle produksjonsmessige faktorer. Dersom alle journalister fikk den tiden de ville, kunne reise dit de ønsket og all spalteplass de kunne behage, ville sluttproduktet antagelig blitt annerledes. For det er unektelig en utfordring å lete etter «andre» vinkler når døddinja puster en i nakken. Like utfordrende som det er å ikke fokusere på elitekilder når man ikke har mulighet til å reise for å snakke med sivile og andre som rammes av en konflikt. Og det kan være vanskelig å sette hendelser i en kontekst de fortjener når plassen er begrenset, og det kan rett og slett være vrient å drive gravende journalistikk når ledelsen i avisa er mer opptatt av å levere et overskudd til eierne enn ressurser til tidkrevende «møkkagraving».

Dog er det nyttige aspekter ved fredsjournalistikken som kan brukes som et utgangspunkt eller en del av en undersøkelse av journalistiske tekster. Jeg vil, i likhet med det van Dijk-inspirerte hovedtemaet, argumentere for at man kan benytte dette i en kvantitativ innholdsanalyse. Her velger jeg imidlertid en inngang som ved første øyekast er i skarp konflikt med fredsjournalistikkdefinisjonen til både Galtung og Lynch/McGoldrick. Dette redegjøres nærmere for i metodekapittelet.

David Loyn (2007) går kraftig i rette med fredsjournalistikken som konsept, slik Lynch og McGoldrick presenterer den, og hevder at fredsjournalistikken «is at best meaningless, and at worst a uniquely unhelpful and misleading prescription for journalism in general» (Loyn 2007, s. 2). Essensen i Loyns kritikk er at fredsjournalistikken krever at journalistene opptrer som fredsskapende aktører, snarere enn å være objektive reportere; Loyn mener at «the solution is a better application of known methods, not an attempt to reinvent the wheel» (ibid:9). Eller som han påpeker: «[C]reating peacemaking politicians is not the business of a reporter» (ibid:2). Thomas Hanitzsch (2007) har en likelydende kritikk, og anfører at fredsjournalistikken overvurderer journalistenes påvirkningskraft, samtidig som den legger for liten vekt på produksjonsmessige forhold, så som knapphet på, blant annet, journalistiske ressurser, tid, redaksjonelle prioriteringer og virkemåter og kilder.

¹⁰ Se også Ottosen (1995), om hvordan fiendebilder skapes og endres over tid. Fiendebildene utgjør, hevder Ottosen, «an obstacle for analytical journalism» og som dermed påvirker den journalistiske prosessen, blant annet gjennom en syndebukkeffekt.

Ukritisk utaskjærs?

Er mediene mer ukritiske til eget lands utenrikspolitikk enn på andre stoffområder? Mye kan tyde på det. Rune Ottosen (2001) ser bakover i pressehistorien for å forklare hvorfor det kan være slik i sikkerhetspolitikken, og viser blant annet til hvordan myndighetene på den første delen av 1900-tallet hadde møter med redaktører for å informere om utenrikspolitiske saker som ikke kunne skrives om, men også hvordan pressen har motsatt seg begrensninger i pressefriheten og sensur, med Lex Urbye og beredskapslovene som eksempler. Etter en gjennomgang av mediedekningen av Kosovo-krigen, konkluderer Ottosen med at det «i avgjørende spørsmål på avgjørende tidspunkter er norske nyhetsmedier fortsatt lojale mot vår utenrikspolitiske ledelse» (Ottosen 2001:222).

Det samme mener trekløveret Gro Holm, Torgeir Larsen og Henrik Thune (2006), som peker på to årsaker til at norske nyhetsmedier har en begrenset grad av innflytelse på utenrikspolitikk. For det første, mener de, at de toneangivende og sentrale norske mediene pålegger seg selv en en grad av selvjustis som knyttes til «et bestemt hierarki over hva som betraktes som legitime kilder for kritisk dekning av norsk utenrikspolitikk» (Thune, Larsen, & Holm 2006, s. 211). For det andre tilhører den norske utenrikspolitikk i stor grad en konsensusorientert tradisjon, som igjen begrenser mediens muligheter for kritisk dekning.

Media er ikke en *autonom politisk aktør* som i kraft av seg selv former utenrikspolitisk handling og utsyn. Først og fremst fungerer norske nyhetsmedier som en *kanaliserende* aktør som formidler og vektlegger politiske argumenter og virkelighetsoppfatninger som allerede er formulert av politikere eller faktiske utøvere av utenrikspolitikk.

(Thune, Larsen, & Holm 2006, s. 211) (original utheving)

Thune, Larsen og Holm velger å skille mellom det de kaller utenlandsjournalistikk og utenrikspolitisk journalistikk, der det første er ren formidling av hendelser utenlands til det norske publikummet. Den andre kategorien tar for seg utenrikspolitiske beslutningsprosesser, veivalg og prioriteringer, der Bob Woodward og Seymour Hersh er blant de fremste eksponentene for en slik tradisjon. Ifølge presseansvarlige i Utenriksdepartementet og Statsministerens kontor, er det i underkant av ti norske journalister som bedriver en aktiv og oppsøkende utenrikspolitisk journalistikk i Norge (Thune, Larsen, & Holm 2006, s. 215). Dette er et tall som objektiv sett er svært lavt, spesielt dersom man tar i betraktning at Norsk journalistlag har 9.500 medlemmer (Norsk Journalistlag udatert). Tallet på utenrikspolitiske journalister underbygges med antall innsynsforespørsler som rettes til UD; fra 1999 til 2005 mottok departementet 3.300 krav om innsyn i snitt per år. «Svært få forespørsler går tilbake i

tid, og forespørslene er med svært få unntak styrt av dagsaktuelle spørsmål,» sier en UD-ansatt (Thune, Larsen, & Holm 2006, s. 215). Den lave interessen for undersøkende utenriksjournalistikk fører til at mediene «fungere(r) som enn kommunikativ forlengelse av utenrikspolitikken doxa» (ibid:217), mener de tre.

Irene Elisabeth Rossland (2006) viser i sin masteroppgave at Aftenpostens dekning av den norske krigsinnsatsen i Afghanistan befinner seg innenfor «sfæren av konsensus» og at det var lite rom for kritiske stemmer uten konflikt på høyt, politisk nivå. Rosslands hypotese om at de norske soldatene ble fremstilt som gode hjelpere, framfor krigsaktører, ble imidlertid svekket. Også Kristin Jonassen Nordby (2009), som har undersøkt Afghanistan-dekningen i Aftenposten og Dagsavisen, konkluderer med journalistikken beveger seg innenfor det utenrikspolitiske konsensus at «Afghanistan-dekningen styres av det politiske maktapparatet, bekrefte (...) i stor grad» (Nordby 2009, s. 101). Christian Haug (2006) – som har undersøkt graden av gjennomslag av amerikansk propaganda i Afghanistan-krigen i Aftenposten, VG, New York Times og Washington Post – har en dels likelydende konklusjon på sin analyse: Elitekildene dominerer, sivile ofre i Afghanistan var lite prioritert, i tillegg til at både de norske og amerikanske avisene i stor grad refererte til 11. september-angrepet.

In sin undersøkelse av hvilke tolkningsrammer VG og Aftenposten benyttet i dekningen av krigen i Irak i 2003, viser Rune Ottosen at avisene (samlet) i svært liten grad benytter tolkningsrammen som lar den irakiske versjonen komme fram. I stedet er det FN-versjonen eller den amerikanske versjonen som vektlegges, sammen med den norske tolkningsrammen (Ottosen 2005). Innbyrdes er det imidlertid merkbare forskjeller; VG heller mot USA-versjonen, mens Aftenposten foretrekker FN-rammen. Begge har imidlertid en høy andel artikler i den nøytrale tolkningsrammen (i underkant av 40 prosent). Ottosen konkluderer med at Aftenposten var åpent kritiske til den amerikansklede invasjonen, mens VG inntok motsatt standpunkt.

Tore Slaatta (2001) har sett nærmere på hvordan norske korrespondenter dekket EU etter nei-avstemningen i 1994. Slaatta peker blant annet på at Norge er i en slags «identitetskrise» som følge av at landet ikke er fullt medlem, men samtidig tett knyttet til unionen gjennom EØS-avtalen, noe som, ifølge Slaatta, gjør mediene til sentrale aktører når det gjelder å definere Norges forhold til EU; «In public political discourse, the national news media are active agents in the symbolic contest for defining the meaning of Europe and the changing relationships between EU and Norway» (Slaatta 2001, s. 131). Parallellen til Norge i Sikkerhetsrådet er åpenbar; fredsnasjonen Norge havner i en politisk skvis med stormaktene som presser på for å videreføre de dødelige sanksjonene mot Irak, noe som igjen fører til at

mediene får en sentral rolle i å videreformidle og tolke Norges rolle.

Slaatta framhever blant annet mediernes stadige behov for å finne «norske» vinkler på EU-sakene, først og fremst ved å bruke norske kilder. Videre framgår det at det saktegående og ofte kjedelige politiske prosesser er vanskelige å dekke journalistisk, samtidig som dette skaper et nytt problem; nemlig avveiningen mellom å «oppdra» leserne ved å stadig gi dem en innføring (i sakene) eller å anta at leserne har kunnskap om problemstillingene. Tidsklemma er også vesentlig; den daglige, rutinemessige dekningen ga Brussel-korrespondentene lite tid til å lete fram egne, eksklusive nyhetssaker. Et interessant aspekt ved Brussel-korrespondentenes hverdag, er andres tilnærming til dem før og etter det norske folk sa nei til EU. Ifølge korrespondenter Slaatta intervjuet, var det mye enklere å samarbeide - altså å dele nyheter, kilder og annet - med andre pressekollegaer før avstemningen. Det samme gjelder tilgangen på kilder innad i EU-systemet, som før avstemningen og under forhandlingene var god; «at this point, the Norwegian correspondents were important targets for EU spokespersons and the commission officials. Now, a request for an interview or a comment from someone in the EU commission was harder to get» (Slaatta 2001, s. 141). Dette viser at EU som institusjon er selektive når det gjelder informasjonssubsidier, basert på hvilket publikum som trenger pleie. Det vil være naturlig å anta at FN-systemet ikke er ulikt i så måte.

Behovet for å knytte nyhetene til norske forhold, og med norske kilder, førte til at de norske korrespondentene i stor grad lente seg på EØS-delegasjonen, og uttrykte selv skepsis for å komme for nær dem; «autonomy on the beat was hard to maintain, and the EEA delegation seemed to have a strong position in defining the news» (Slaatta 2001, s. 142). Dette framheves etter nei-avstemningen, da det ble etablert en utenrikspolitisk konsensus om forholdet til EU og manglende politisk opposisjon, noe som gjorde at det offisielle Norges standpunkter ble toneangivende.

4. Metode

Problemstilling

Denne oppgavens overordnede problemstilling er å undersøke hvilket bilde de store, norske avisene tegner av Norge som potensielt og aktivt medlem av FNs sikkerhetsråd, med fokus på sanksjonene mot Irak. Sentralt i dette står forholdet mellom Norges offisielle politikk og selv-bilde som «humanitær stormakt» og møtet med realpolitikken. Problemstillingen kan konkretiseres med følgende forskningsspørsmål:

- 1) Hvordan portretterer mediene Norge i Sikkerhetsrådet?
- 2) Tør mediene gå inn i rommet der Irak-sanksjonene drøftes, eller forblir døren uåpnet?
- 3) Er mediene i stand til å problematisere bildet av «fredsduen Norge» og rollen i FNs sikkerhetsråd?

Det finnes god dokumentasjon på at sanksjonene mot Irak var en direkte og medvirkende årsak til svært mange menneskers død. Samtidig vet vi nå, flere år etter, at den USA-ledede invasjonen i Irak på det nærmeste var basert på et falsum om masseødeleggelsesvåpen. Det er derfor vesentlig å se på sanksjonene som en del av opptakten til invasjonen i mars 2003. Hvordan Saddam Hussein framstilles blir ergo viktig i «salget» av krigen.

Rent praktisk vil jeg bruke flere metodiske grep for å undersøke dette nærmere. Den mest omfattende delen av dette vil være en kvantitativ innholdsanalyse av artikler publisert i Aftenposten, VG, Dagbladet og NTB. Denne analysen vil være todelt, der den første delen tar for seg alle artikler som enten dreier seg om Norges arbeid i rådet, eller nevner Norge som medlem i rådet. Del to undersøker alle artikler om sanksjonene mot Irak, primært for å undersøke om mediene kobler sanksjonene mot det norske engasjementet i saken.

Den kvantitative innholdsanalysen suppleres så av kvalitative intervjuer med sentrale nøkkelpillere, som kan gi svar på hvilke strategier de hadde, og hvordan disse lyktes.

Hypoteser

Med bakgrunn i forannevnte kapitler ser jeg det som naturlig å framsette tre ulike hypoteser, som deretter testes. Jeg har valgt tre veier mot dette målet, der jeg først tar for meg relativt store datamengder i en kvantitativ undersøkelse, som deretter suppleres med kvalitativ innholdsanalyse av et langt mindre utvalg tekster, samt kvalitative intervjuer med sentrale personer i og utenfor mediene.

- 1) Mediene holder seg innenfor den utenrikspolitiske konsensus, og lar den offisielle politikken råde grunnen.
- 2) Mediene evner i liten grad å ansvarliggjøre norske myndigheter politisk i Irak-saken.
- 3) Irak og Saddam Hussein blir demonisert og blir ansvarliggjort for sivilbefolkningens lidelser.

Selvrefleksjon

Store deler av denne oppgaven er basert på subjektive tolkninger av tekster. Derfor ser jeg det som naturlig at jeg også har et kritisk blikk på min egen rolle. Ideen til oppgaven kom da jeg var praktikant i Verdens Matvareprogram (WFP) i København, fra februar til august 2007. Oppholdet var nyttig på mange måter, all den tid jeg lærte FN-systemet å kjenne på en måte jeg ikke kunne ellers. Det var også her jeg fikk mer inngående kjennskap til den humanitære situasjonen i Irak, først og fremst gjennom innsikt i WFPs Irak-program og dettes historikk. Personlig er jeg ikke i tvil om at sanksjonene mot Irak bidro til en humanitær katastrofe. Dette kan selvsagt ha influert valgene jeg har tatt i denne undersøkelsen.

Før dette (2003 til 2005) var jeg ansatt som politisk rådgiver i AUF. Dette har gitt meg kunnskap om politikk og organisasjon, men et arbeidsforhold i et politisk parti er samtidig betinget i politisk ståsted. Dette er en bakgrunn jeg også bærer med meg i min jobb som (politisk) journalist i Varden, en jobb jeg har hatt siden 1. mars 2008. Også her møter jeg et behov for å måtte forklare den politiske bakgrunnen. Mine argumenter er de samme, enten det gjelder min daglige rolle som journalist eller masterstudent: Erfaringene, kunnskapen og innsikten man opparbeider seg gjennom forskjellige engasjementer er uten tvil en styrke, snarere enn en svakhet. Både som yrkesutøver og student er det essensielt å skille mellom egne og andres meninger. Samtidig er ens eget ståsted og oppfatninger ingen statisk størrelse; dette endrer seg over tid. Kan det problematiseres at jeg, som journalist, intervjuer en annen journalist? Det kan det, naturligvis, men dette ville etter min mening være fånyttet. I alle fall dersom ens egen integritet og yrkesstolthet, både som journalist og student, er verdier man setter aller høyest.

Kvantitativ metode

Om den kvantitative metoden

Den kvantitative innholdsanalysen er todelt og delt i tre tidsfaser, fra 01.01.1997 til 31.12.2000. Den ene delen av analysen tar for seg samtlige artikler der Norge omtales som (potensielt) medlem av Sikkerhetsrådet, og del to tar for seg samtlige artikler der sanksjonene

mot Irak er nevnt. Totalt er 1525 artikler fra Aftenposten (morgen- og aftenutgave), Dagbladet, VG og NTB kodet. Alle artikler, inkludert selve artikkelen, er lagt inn i en egenutviklet database (Microsoft Access). Dette er gjort ved hjelp av to ulike grensesnitt (ett grensesnitt for hver del av analysen). Grensesnittet for del én av analysen er gjengitt i vedlegg Figur 3.

Det er deretter er gjort uttrekk fra ved hjelp av spesifikke spørringer (vedlegg Figur 4). Den aktuelle spørringen gir en oversikt over alle artikler i fase tre der kildetyper Politiker, norsk, opposisjon er inkludert, samt hvilke tolkningsrammer disse artiklene har. Det neste skjermbildet (vedlegg Figur 5) viser resultatet av denne spørringen. Resultatet av spørringene er senere blitt bearbeidet i regneark i Microsoft Excel.

Kodebøker og definisjon av variabler

Kodebøkene for de to fasene av den kvantitative innholdsanalysen er oppgitt i vedlegg 2, og viser i hovedsak hvordan variablene er kodet. Flere av variablene i analysen er selvfor-klarende, enten som følge av deres natur eller kodebøkene over. Tre variabler, der to brukes i begge delene av analysen, har behov for ytterligere forklaring; konfliktformasjon, problem og hovedtema.

Ramme

Ramme-variabelen ble ikke fastlagt før kodingen, men er definert underveis i kodingen, men relativt tidlig. Dette har sammenheng med at jeg på forhånd ville observere hvilke mulige rammer som trådte fram. Flere mulige rammer har vært skissert, og noen har blitt slått sammen til en fellesramme. Dersom dette grepet ikke hadde blitt gjort, ville antallet rammer blitt u håndterlig. Antallet rammer har dermed vært dynamisk. For denne variabelens del er det vesentlig å påpeke at den kodes på bakgrunn av hvordan Norge portretteres i artikkelen. Ergo kan artikkelens ramme i prinsippet styres av ett eller to avsnitt. Dette er imidlertid relativt uvanlig, men ikke sjeldent i utvalget.

Konfliktformasjon

Denne variabelen brukes i – det som tilsynelatende kan virke som – nærmest motsatt forstand av Galtungs intensjon og mening. I sin tabell fastslår han at fred-/konfliktjournalistikken skal «explore conflict formation, x parties, y goals, z issues. general win/win orientation», mens krig-/voldjournalistikken kjennetegnes av «focus on conflict arena, 2 parties, 1 goal (win), war general zero sum orientation». Ergo ville det være naturlig, på bakgrunn av dette, å konkludere med at det, i fredsjournalistisk forstand, ha lite for seg å identifisere de stridende partene som adskilte og suverene entiteter. Dette vil, ifølge Lynch og McGoldrick, eskalere

konflikten (Lynch, 2005, s. 43). Saken om sanksjonene mot Irak handler, formelt sett om forholdet mellom Irak og FN – eller det man kan kalle verdenssamfunnet. En basal identifisering av konfliktformasjonen ville dermed bli Irak-FN (eller omvendt). Dette har liten hensikt, ettersom konflikten har dypere røtter og andre bakspillere; det er liten tvil om at FN-politikken mot Irak ble styrt av USA og dets allierte – i første rekke Storbritannia. Sagt med andre ord vil det å identifisere konfliktformasjonen som USA-Irak eller USA/Storbritannia-Irak være fruktbar, ettersom man da ser nærmere på bakgrunnen og konteksten for konflikten, snarere enn å portrettere den som verdenssamfunnets ønske gjennom FN. En slik identifisering av konfliktformasjonen vil blottlegge pådriverne (USA), i stedet for å operere i skjul av et FN-mandat. Dette er også i tråd med forståelsen av fredsjournalistikken; Lynch og McGoldrick foreslår blant annet, som ett verktøy, en såkalt «conflict mapping», der de ulike interessentene kartlegges. Dermed er det samsvar mellom min og fredsjournalistikktradisjonens bruk av uttrykket konfliktformasjon.

Problem

Denne variabelen har som mål å registrere det som blir identifisert som problemet – i Irak-konflikten – i artikkelen. Selv om det i flere artikler pekes på flere forskjellige årsaker, er det bare det som, eksplisitt eller implisitt, identifiseres som hovedproblemet som registreres. Variabelen strekker seg over flere punkter i fredsjournalistikkmodellen, og omfatter – i mer eller mindre grad – disse punktene i krig-/voldjournalistikken: «'us – them' journalism, propaganda, voice, for 'us'», «see 'them' as the problem, focus on who prevails in war», «dehumanisation of 'them'; more so the worse the weapon», «expose 'their' untruths / help 'our' cover-ups / lies» og «give name of their evil-doer».

Hovedtema

Hva er budskapet i tittelen, ingressen og første avsnitt av teksten? Denne variabelen registrerer dette, basert på van Dijk. Her er det naturlig at det vil bli en lang rekke, unike verdier, men også flere like. Hvor mange, og hvilke hovedtemaer dette er, vil den kvantitative analysen vise. Det vises til neste seksjon for et eksempel på hvordan denne variabelen kodes.

Eksempel på koding

For ytterligere å belyse hvordan kodingen er gjennomført, er det naturlig å bringe et eksempel. Jeg vil i det følgende redegjøre kort for hvordan artikkelen «*Norsk arbeidsprogram for Irak-sanksjoner*» (NTB 08.03.2001) er kodet. De basale variablene framgår klart: Dette er en *nyhetsartikkel* der *Irak (sanksjoner/krig)* er hovedfokuset. Av uttrekket fra A-tekst (og datoen) vet jeg at dette dreier seg om *del én i fase tre*. Journalist og dateline blir oppgitt til å

være *Anne Ånstad* og *Washington*. Det er også klart at dette dreier som *sak*, og ikke spill. *Hovedtemaet* i artikkelen er ganske klart: Her framgår det tydelig at det er et norsk initiativ for å endre sanksjonene mot Irak til det bedre. Ergo blir hovedtemaet kodet som *Norge vil gjøre Irak-sanksjoner bedre*. *Problemet* i artikkelen kan være flere; det opplyses (indirekte) at sanksjonene rammer sivilbefolkningen i Irak. Men Iraks president, Saddam Hussein, blir trukket fram av utenriksminister Jagland, som sier at «målet må være å øke presset på Saddam Hussein, slik at han ikke er i stand til å utvikle masseødeleggelsesvåpen». Her brukes signalordet «masseødeleggelsesvåpen», og at Saddam Hussein har skumle planer om å utvikle slike. Sammenlignet de heller vage beskrivelsene av hvordan sanksjonene rammer, er det utvilsomt Saddam Hussein som framstår som problemet. Videre kommer det fram at FNs generalsekretær, Kofi Annan, kritiserer Irak for å utnytte sanksjonene og ikke benytte seg av mulighetene for å lette lidelsene for sivilbefolkningen. I sum er det derfor tydelig at det er *Irak/-Saddam Hussein* som er hovedproblemet. *Konfliktformasjonen* er ikke opplagt, men det påpekes at det «gjenstår det å se hvordan USA og Storbritannia vil handle i praksis», samtidig som det tydeliggjøres at det er USA og Storbritannia som blokkerer innførsler til Irak. *Rammen* er basert på hvordan Norge portretteres. Både i tittel og første avsnitt (det vil si annet avsnitt – første avsnitt er ingress) kommer det fram at Norge jobber for å gjøre sanksjonene bedre. Videre har Norge gjennomført undersøkelser som viser at langt flere varer kan importeres. Her er det liten tvil: *Fredsduen Norge ordner opp*. *Kildene* i saken er også opplagte, selv om ingen er sitert direkte; både utenriksminister Thorbjørn Jagland, FN-ambasador Ole Peter Kolby og FN-generalsekretær Kofi Annan er kilder i saken.

Norsk arbeidsprogram for Irak-sanksjoner

Washington (NTB-Anne Ånstad): FNs sanksjonskomité for Irak vil trolig neste uke vedta et arbeidsprogram for hvordan sanksjonene mot Irak skal målrettes bedre for å unngå å ramme befolkningen.

Norge leder sanksjonskomiteen for Irak, og har som ferskt medlem av Sikkerhetsrådet lagt vekt på at sanksjonene må lettes for sivilbefolkningen.

Norge har derfor siden nyttår gått gjennom alle søknader om innførsel til Irak i olje-for-mat-programmet, og funnet ut at langt flere søknader kunne vært innvilget. Utenriksminister Thorbjørn Jagland gjentok i Oslo torsdag at målet må være å øke presset på Saddam Hussein, slik at han ikke er i stand til å utvikle masseødeleggelsesvåpen, men samtidig lette trykket på befolkningen.

Vedtak

Dette arbeidet blir nå tatt et skritt videre når et arbeidsprogram trolig blir vedtatt neste uke. Planen er å ta sektor for sektor, som helse, utdanning, energi, og se om antallet tilbakeholdte kontrakter kan reduseres.

Norges FN-ambassadør Ole Peter Kolby orienterte Sikkerhetsrådet om dette torsdag.

Irak får i olje-for-mat-programmet selge så mye olje de vil, mot at pengene brukes til mat, medisiner og etter hvert en rekke andre vareslag som landet trenger. Men selv med et arbeidsprogram på plass, gjenstår det å se hvordan USA og Storbritannia vil handle i praksis. Alle venter nå på at de foretar en lovet revisjon av sin Irak-politikk. Før det er gjort blir det ingen endring i sanksjonene.

Prinsippet i Sikkerhetsrådet og i sanksjonskomiteen er at alle vedtak er enstemmige. Rundt 80 prosent av alle søknader om å få handle med Irak blir i dag godkjent, men 20 prosent blir avvist hovedsakelig av USA, men også Storbritannia. Begrunnelsen for å holde kontraktene tilbake er stort sett at man mener varene kan brukes til å produsere våpen, eller at de kan brukes både sivilt og militært.

Sterk kritikk

Tilbakeholdte kontrakter var et av de største ankepunktene i den siste kvartalsrapporten for Irak fra generalsekretær Kofi Annan til Sikkerhetsrådet. Rådet diskuterte rapporten torsdag, men det ble ikke gjort noen vedtak som får betydning for sanksjonene. Det ble holdt tilbake kontrakter for 3,3 milliarder dollar, eller rundt 28 milliarder norske kroner, ifølge FNs Irak-program.

Generalsekretæren mener det spesielt på enkelte sektorer blir holdt tilbake bekymringsfullt mange kontrakter. Det gjelder spesielt reservedeler til oljeindustrien, vannforsyningen og utstyr til skoler og sykehus.

Ifølge Kolby oppfattet Sikkerhetsrådet Annan som skarpere i sin kritikk av Irak enn han har vært før. Dette gjaldt Iraks utnyttning av mulighetene som ligger i olje-for-mat-programmet. Annan påpeker i rapporten at Irak i perioder har redusert oljeproduksjonen, og heller ikke bruker penger som står på FN-kontoen. Flere i Sikkerhetsrådet sa Irak må øke produksjonen igjen.

Rådet diskuterte også antallet tilbakeholdte kontrakter, og Kolby innrømmer at det er ulike syn. Flere land støtter Norges linje, mens andre mener det er nok penger i olje-for-mat-programmet slik det er i dag.

(NTB 08.03.2001)

Atekst som kilde

Samtlige avisartikler er hentet fra Retrievers Atekst-database¹¹. Atekst er et usedvanlig nyttig verktøy i medieforskningen, først og fremst fordi det er enkelt å hente ut store mengder materiale fra en lang rekke kilder for et lengre tidsrom¹². Å lese gjennom alt materiale som er blitt publisert i fire år, som er tidsrommet denne oppgaven dekker, i fire titler, ville vært nærmest umulig. Det ville vært for tidkrevende. Samtidig er det knyttet flere utfordringer til Atekst, noe som gjør det nødvendig med en viss kildekritikk. Noen artikler kan være delvis ødelagt, i form av at deler av innholdet er forsvunnet og andre kan være endret i ettertid (Østbye, Knapskog, Helland, & Larsen 2002, s. 50). Man kan heller ikke være sikker på at

¹¹ Den tradisjonelle Atekst-databasen omtales av Retriever som både Atekst og Mediearkivet. Jeg har for enkelthets skyld valgt å holde meg til det tradisjonelle navnet på databasen; Atekst.

¹² Ifølge Retriever er eldste Aftenposten-artikkel i databasen datert 01.01.1983. Første NTB-artikkel er datert 01.06.1985, mens de eldste artiklene i Dagbladet og VG er datert henholdsvis 02.01.1996 og 01.01.1945.

man har fått med alle relevante artikler, enten fordi artikkelen av en eller annen grunn ikke er i selve Atekst-databasen, eller fordi søkeuttrykket man bruker, ikke fanger dem opp. For del to av den kvantitative analysen har jeg for eksempel supplert søket etter artikler som inneholder varianter av ordene *Irak* og *sanksjon* med alternativer som *embargo* og *blokade*. Antall treff for disse variantene har vært små, men er blitt inkludert. Det er påfallende at antallet artikler i den første fasen er såpass lite, uten at jeg kan finne noen annen plausibel årsak enn at det faktisk ble publisert få artikler om denne oppgavens tema i denne tidsperioden. Jeg kan imidlertid ikke på noen måte være sikker på at jeg har fått med alt, det er snarere grunn til å tro det motsatte. Jeg vil likevel hevde at dette ikke vil gi avgjørende utslag for funnene, begrunnet i at materialet i utgangspunktet er (svært) omfattende for denne type oppgave.

Overordnet om materialet

Langt de fleste artiklene er i fase tre (1092 av totalt 1525 artikler – Tabell 1). Dette gjelder både del én og to av utvalget. Av denne grunn legges det mest vekt på analysen av artiklene i fase tre, slik at denne blir den mest omfattende.

Del 1		Del 2	
Fase	N	Fase	N
1	102	1	193
2	69	2	69
3	511	3	581
N	682	N	843

Del 1: Norge i Sikkerhetsrådet

Denne delen av analysen utgjør 682 artikler, fordelt på de fem titlene.

Søkestreng i A-tekst var (*norge OR norsk*) AND *sikkerhetsråd**, som i prinsippet skal gi alle artikler som omtaler Norge i Sikkerhetsrådet.

Eldste artikkel i utvalget, det vil si første artikkel som eksplisitt nevner Norges kandidatur til Sikkerhetsrådet, er fra 20.07.97 (Aftenposten). Artiklene er kodet med følgende variabler: Fase, Tittel, Avis, Dato, Forfatter (journalist), Hovedtema, Sjanger, Hovedfokus, Sak/spill, Ramme, Konfliktformasjon, Problem, Tekst og Kilder (Navn, kjønn, kildetype, tittel og organisasjon).

Funnene (Tabell 2) viser at NTB publiserer desidert flest artikler om temaet, og står for nær halvparten av alle sakene. Dette er ikke overraskende, og har sammenheng med at NTB tross alt er et nyhetsbyrå – noe som også betyr at de publiserer saker fortløpende, idet sakene ikke bare utvikler seg fra dag til dag, men også fra time til time. Sjangerfordelingen viser at 64 prosent av sakene er rene nyhetsartikler. Antallet notiser er overraskende lavt, med kun fem prosent. Dette kan være et tegn på at avisene har en relativt grundig tilnærming til stoffområdet.

Tabell 2 - Artikler fordelt på sjanger

Avis	Nyhetsartikkel	Kort nyhetsartikkel	Notis	Leder	Kommentar	Feature/reportasje	Kuriosa	Bokanmeldelse	N	%
Aftenposten	128	16	5	20	11	3	1		184	27 %
Aftenposten Aften	10	3	3						16	2 %
Dagbladet	57	5	5	24	20		2		113	17 %
NTB	214	62	16		4				296	43 %
Verdens Gang	30	7	3	18	13	1	1		73	11 %
N	439	93	32	62	48	4	4	0	682	100 %
%	64 %	14 %	5 %	9 %	7 %	1 %	1 %	0 %	100 %	

VG og Dagbladet skiller seg ut på to punkter; de publiserer kvantitativt færre artikler, i tillegg til at meningsjournalistikken, i form av ledere og kommentarer, er mer framtrødende. Rundt 40 prosent av artiklene i både VG og Dagbladet er kommentar- eller lederartikler. Det tilsvarende tallet for Aftenposten er i underkant av 17 prosent. Hver fjerde artikkel om temaet i VG er en lederartikkel. Det kan derfor synes som at tabloidene mener mer om temaet enn Aftenposten. NTB har også enkelte kommentarer, gjerne i form av det de selv kaller *utenriks analyse*, men andelen er forsvinnende liten (1,35 prosent).

Tabell 3 - Journalister med åtte eller flere artikler

	Navn	Arbeidsgiver	Kj.	Ant.		Navn	Arbeidsgiver	Kj.	Ant.
1.	Nymoen,	NTB	m	34	8.	Skjeseth, Alf	NTB	m	11
2.	Fyhn,	Aftenposten	m	33	9.	Sandvand,	Aftenposten	m	11
3.	Ånstad,	NTB	k	26	10.	Ødegaard,	Verdens	m	11
4.	Walberg,	NTB	m	14	11.	Røhne,	Verdens	m	10
5.	Thurmann-	Dagbladet	k	14	12.	Elvik, Halvor	Dagbladet	m	8
6.	Helle, Nils	Aftenposten	m	14	13.	Christensen,	NTB	m	8
7.	Thomassen,	Dagbladet	m	13					

I denne delen av analysen er også journalistene kartlagt. 414 av artiklene er skrevet av én journalist, mens elleve artikler har mer enn én journalist i byline. 73 prosent av artiklene er skrevet av menn. Tallet for kvinner er 24 prosent. Tre prosent er skrevet av enten én mann og én kvinne (5 artikler), mann/mann (3) og mann/mann/kvinne (3). Ser vi nærmere på listen over journalister med åtte eller flere artikler (Tabell 3), viser den at kun to av 13 journalister er kvinner. Selv om Anne Ånstad (NTB) og Anne Thurmann-Nielsen (Dagbladet) kommer høyt opp på denne listen, viser dette at journalistikk om Norge i Sikkerhetsrådet er en øvelse som er kraftig mannsdominert.

Del 2: Sanksjonene mot Irak

Her er søkestreng i A-tekst *Irak* AND sanksjon**. Variablene som registreres er Tittel, Avis, Dato, Sjanger, Tekst, Norske interesser, Norge i rådet, Kritisk, Konfliktform og Problem. Ytterligere redegjørelse for de ulike variablene vil bli gitt i den videre analysen. Det er vesentlig å påpeke at noen artikler fra del to også inngår i del én. Dette har sammenheng med at enkelte artikler som omhandler sanksjonene mot Irak og omtaler Norge i Sikkerhetsrådet.

Tabell 4 - Artikler fordelt på sjanger (Irak-sanksjoner)

Avis	Nyhetsartikkel	Kort nyhetsartikkel	Notis	Leder	Kommentar	Feature/reportasje	Kuriosa	Bokanmeldelse	N	%
Aftenposten	136	34	36	13	19	7			245	29 %
Aften Aften	14	1	5						20	2 %
Dagbladet	42	13	12	13	16		4	2	102	12 %
NTB	212	187	23		16				438	52 %
Verdens Gang	15	3	4	8	6	2			38	5 %
N	419	238	80	34	57	9	4	2	843	100 %
%	50 %	28 %	9 %	4 %	7 %	1 %	0 %	0 %	100 %	

I denne delen av analysen er fordelingen mellom sjangre noe jevnere, men halvparten av artiklene er ordinære nyhetsartikler. Her er det imidlertid flere korte nyhetsartikler og notiser, mens andelen ledere er under halvparten av del 1 (Tabell 4). Kommentaran delen er lik. Også her skiller VG og Dagbladet seg ut i sjangerfordelingen. Drøyt 15 prosent av artiklene i Dagbladet er kommentarer, mens i underkant av 13 prosent er lederartikler. VG har også en kommentarandel på mer enn 15 prosent, samtidig som 21 prosent er lederartikler. Andelen kommentarer og ledere i Aftenposten er til sammenligning snaut åtte prosent og i overkant av fem prosent.

Fase 1: Valgkampen og valget

Den første fasen tar for seg den tidsmessige perioden fra 1. januar 1998 til 10. oktober 2000, altså samme dag som Norge ble valgt inn som medlem i FNs Sikkerhetsråd.

Del 1: Norge og Rådet

Etter at regjeringen den 7. mars 1997 kunngjorde, da den la fram sitt langtidsprogram, at Norge vil arbeide for en plass i FNs sikkerhetsråd, viser utvalget – bestående av 102 artikler – at det var en nærmest merkelig stillhet rundt Norges kandidatur. I Aftenpostens sak om langtidsprogrammet dagen etter nevnes ambisjonen kun som et kulepunkt. Etter dette fant jeg kun én annen artikkel som nevnte kandidaturet i 1997; den handlet om at valgkampen for å

skaffe Gro Harlem Brundtland jobben som direktør i WHO kunne være nyttig lærdom for Norge i kampen om en plass i Sikkerhetsrådet (Aftenposten 20.07.1997). I 1998 fant jeg kun seks artikler som omtalte temaet. Tallet for 1999 er 14 artikler. I 2000 tar det seg kraftig opp, med totalt 79 artikler fram til valget, men hele 48 av disse ble trykket i september (22 artikler) og oktober (26). Det skal påpekes at lave tallene *kan* ha med søkemetodikken i A-tekst å gjøre, men jeg velger å tolke dette som et tegn på at mediene ikke evner, eller ønsker, å sette agendaen selv og lar seg styre av hendelser – som i dette tilfellet er kalenderen (fram mot valget i FNs generalforsamling) og UD's høynede fokus på saken. Totalt inneholder utvalget 102 artikler i fase 1. NTB publiserte flest saker i denne fasen, med 37 saker, men Aftenposten følger like bak med 34 saker. Dagbladet trykket 21 saker, mens VG stod for de resterende ti artiklene. Sjangerfordelingen samsvarer i hovedsak med tallene for hele utvalget.

#	Hovedtema	N	#	Hovedtema	N
1.	Norge innnyder seg hos statsledere	9	7.	Gode, snille Norge	5
2.	Statsleder X støtter Norge	8	8.	Kongen/kongefamilien hjelper til	5
3.	Slik skal Norge sikre plassen i rådet	8	9.	Hurra for plassen!	5
4.	Vollebæk på jobb jakt	7		Øvrige	43
5.	Valgthriller i FN	6			N 102
6.	Det går veien for Norge	6			

Hovedtemaene (Tabell 5) som går igjen i sakene dreier seg naturligvis også om jakten på plassen i Rådet. Flest artikler (ni) handler om at Norge i en eller annen form innnyder seg hos statsledere. Samtidig er mediene opptatt av å fortelle at statsledere støtter Norges kandidatur (åtte artikler). Like populært er det å skrive om hvordan Norge skal sikre plassen i rådet, men også Knut Vollebæks nye jobb¹³. Selve valget, deriblant valgthrilleren, kongehusets hjelpende hånd i valgkampen og jubelen for plassen er også blant de hyppigste hovedtemaene.

Ikke overraskende dominerer spillrammen kraftig i denne perioden. Hele 75 prosent av artiklene har et spillpreg, mens 17 prosent er sakorientert. Dette bekreftes ved å se nærmere på hva som er hovedfokus i artiklene; to tredeler av alle artikler har enten *Norges vei til rådet* (66 artikler), mens resten har *Annet, kandidatur/medlemsskap i rådet nevnt* (36) som hovedfokus. Et typisk eksempel på en artikkel i spillkategorien er Dagbladets sak fra den 5. oktober, fem dager før valget, med tittelen «*Alt for Norge - Kongelig FN-innsjutt*». Inngressen lyder slik:

¹³ Vollebæk ble trukket fram som aktuell til jobben som FNs høykommissær for flyktninger. Vollebæks kandidatur ble aldri fremmet, og nederlandske Ruud Lubbers fikk jobben (UNHCR udateret). Vollebæk ble i stedet utnevnt til Norges ambassadør til USA fra 2001 (Aftenposten 03.11.2000), og senere høykommissær for flyktninger i OSSE (Utenriksdepartementet 04.07.2007).

En sverm av norske diplomater rundt seg, håndtrykk og kanapeer i FN-bygget. Slik kjemper kongen når han skal få Norge inn i Sikkerhetsrådet. Mye tyder på at det går mot en plass i FNs sikkerhetsråd for Norge 10. oktober.

(Dagbladet 05.10.2000)

Medienes neglisjering av sakenes substans til fordel for spillet rundt plassen i Rådet bekrefte av en nær total mangel på interesse for det som objektivt sett var en av de mest kontroversielle sakene Norge måtte ta stilling til ved en eventuell plass i Sikkerhetsrådet; sanksjonene mot Irak. Av 102 artikler er det kun ti som nevner Irak, og disse er til gjengjeld relativt overflatiske. I syv av artiklene påpekes ikke hva som er problemet (jfr. problemvariabelen). Irak/Saddam Hussein trekkes fram som problemet i to artikler, mens FN-sanksjonene får skylda i én artikkel. I de samme ti artiklene framgår det ikke hvilke parter som strides (jfr. konfliktformasjon).

Undersøkelsen har identifisert 118 kilder i sakene. 61 prosent av disse representerer den styrende makten i Norge, i kraft av å representere det offisielle Norge (31 prosent) og politikere i posisjon (30 prosent). Utenriksministeren er alene brukt som kilde 20 ganger, FN-ambassadøren elleve ganger og pressetalsmannen i UD ni ganger. Opposisjonspolitikere er brukt som kilder ti ganger (8 prosent). Kun én NGO-kilde er identifisert. Dersom man bryter kildene ned på hvilken organisasjon de representerer, finner vi at mer enn halvparten (52 prosent) representerer Utenriksdepartementet, mens 11 prosent representerer Statsministerens kontor. Det mest bemerkelsesverdige her er at av Dagbladets totalt 20 kilder, er 17 (85 prosent) knyttet til UD. Aftenposten har det kvantitativt største kildetilfanget, med 48 kilder. Av disse representerer 21 UD (44 prosent).

Hva gjelder fordeling av rammer, er det stemmesankerrammen som er mest framtrepende. 44 prosent av sakene hører til i denne rammen. 23 av sakene (23 prosent) har ingen bestemt eller en nøytral ramme, mens den kritiske *Norge brikke i stormaktenes interesser/liten innflytelse* har 11 saker. Totalt 14 artikler kan identifiseres med en Norge-kritisk ramme (*Norge brikke...* og *Norge gjør ikke nok*). Til sammenligning har den Norge-positive *Fredsduen Norge ordner opp* ti artikler. Den noe halelogrende rammen *Lille Norge spiser kirsebær med de store* følger like bak, med ni artikler.

Del 2: Sanksjonene mot Irak

Artikkelutvalget i denne delen av analysen starter den 1. januar 1999, og inneholder 193 artikler, fram til Norge ble valgt inn i Sikkerhetsrådet den 10.10.2000. Et funn som utmerker seg umiddelbart, er at kun fire av disse sakene ble publisert i VG. Til sammenligning har Dagbladet 29 artikler, Aftenposten 64 og NTB 96 artikler. Sjangermessig er de fire artiklene i

VG fordelt på to notiser, én kort nyhetsartikkel og én ordinær nyhetsartikkel. Sanksjonene mot Irak er med andre ord et tema VG ikke prioriterer særlig høyt, i alle fall ikke i denne fasen.

En av hovedårsakene til å se nærmere på disse artiklene, er undersøke hvorvidt det mediene trykker om sanksjonene i Irak settes i sammenheng med den norske politikken på området. Av de 193 artiklene som ble publisert fram til Norge ble valgt inn, er det kun ni artikler som omtaler Norge i Sikkerhetsrådet, mens 184 artikler ikke går inn på det norske kandidatet til rådet. Dette betyr imidlertid ikke at Norge ikke er nevnt. Av de ni artiklene står Dagbladet for fem av artiklene som nevner Norge i Rådet, mens Aftenposten og NTB har to artikler hver. Dagbladets fem av totalt 24 artikler utgjør 21 prosent, mens tilsvarende tall for Aftenposten og NTB er tre og to prosent. Dagbladet har med andre ord større vilje til å sette Irak-sanksjonene i sammenheng med Norges rolle. VG nevner ikke Norge i sine fire artikler. Antallet artikler som kobler Irak-sanksjonene med Norge i rådet er bemerkelsesverdig lavt, primært fordi det var rådet som hadde begge hendene på rattet i sanksjonspolitikken. Det ville med andre ord være unaturlig at Norge ikke ble trukket inn i dette som (potensielt) medlem av rådet, men dette er en sammenheng mediene ikke ser, eller velger å ikke se, i 95 prosent av artiklene om temaet. Dagbladet er et lite unntak.

Norske interesser, det vil si næringslivsinteresser eller norske organisasjoner, i Irak er ikke bakgrunnen i artiklene om Irak; kun ti av 183 artikler involverer norske interesser. Det tilsvarer rundt fem prosent av artiklene.

Nær halvparten (47 prosent) av alle artiklene har det man kan anse som en nøytral vinkling – altså at de ikke er kritiske til en bestemt part. Flere artikler er kritiske til FN (det vil si FNs sanksjonspolitikk) enn Irak (20 mot 13 prosent). Samtidig er åtte prosent av artiklene kritiske til USA. Fire prosent av artiklene er Norge-kritiske, mens kun to prosent er Norge-positive. Dobbel så mange artikler er kritiske mot Norge, enn positive. Dette tallet er imidlertid lavt; åtte artikler er Norge-kritiske, mens fire er Norge-positive. Det er først og fremst NTB som drar opp antallet nøytrale artikler, med sine 55 av 96 nøytrale saker. Andelen nøytrale artikler i Dagbladet og Aftenposten er 38 og 34 prosent. Aftenposten framstår som sanksjonskritisk, med 31 prosent FN-kritiske artikler. Også andelen Irak-kritiske artikler i Aftenposten er høyere enn det totale utvalget i fasen, med 16 prosent Irak-kritiske artikler. Kun tre artikler (fem prosent) er USA-kritiske. Dagbladet er først og fremst Norge-kritiske, med seks av 29 artikler i denne kategorien (21 prosent). Her er kun ti prosent (det vil si tre av 29) av artiklene kritiske mot sanksjonene. Andelen Irak- og USA-kritiske artikler er lik i Dagbladet. For VGs del er tre av fire artikler nøytrale, mens den siste er Irak-kritisk. Totalt

viser denne delen av analysen at journalistikken er mer kritisk mot FN og Vestens sanksjonspolitikk – herunder USA, enn mot Irak.

Denne trenden bekreftes hvis vi ser nærmere på hva som trekkes fram som problem i artiklene, men her har Irak og Saddam Hussein en mer framtrædende rolle. 29 prosent av artiklene viser til FNs sanksjonspolitikk som problemet, mens Irak/Saddam Hussein er problemet i 20 prosent. Partnerskapet USA/Storbritannia er problemet i sju prosent av artiklene, mens USA alene er problemet i fem prosent av artiklene. Hvis vi slår sammen USA/Storbritannia og USA, utgjør dette elleve prosent. Kun seks prosent av artiklene trekker fram både FN-politikken og den irakiske ledelsen som årsaken til problemene i Irak. Andelen artikler som ikke påpeker noe problem er 28 prosent. Dette er interessant hvis vi kobler dette med andelen nøytralt vinklede artikler (47 prosent). Dette viser at mediene trekker fram et problem, til tross for at artikkelen kan være nøytralt vinklet.

Aftenpostens sanksjonskritiske framtoning bekreftes, idet 30 prosent av artiklene trekker fram FN-politikken i Irak som problemet. Dagbladet og NTB har samme andel. Aftenposten har også en høyere andel artikler der Irak trekkes fram som problem (25 prosent) enn gjennomsnittet for utvalget. Andelen artikler der det ikke påpekes noe problem er også lavere (20 prosent). Dagbladet står for en høyere andel artikler der problemet ikke påpekes (31 prosent), samtidig som andelen artikler der FN-politikken er problemet er lavere enn i Aftenposten (24 prosent). Et merkbart funn for Dagbladets del er andelen artikler som påpeker Irak som årsak til egne problemer. Kun to av 29 artikler (sju prosent) legger skylda på Irak selv, mens fire artikler vektlegger både Irak og FN. Dette skiller seg radikalt fra Aftenposten og NTB. Sistnevnte har en «påpekes ikke»-andel på 33 prosent, mens Irak-/Saddam Hussein er problemet i 21 prosent av artiklene.

Mediene synliggjør i svært liten grad hvilke parter som er involvert i sanksjonstvisten. I hele 79 prosent av artiklene synliggjøres ikke konfliktformasjonen klart. USA/Storbritannia versus Irak er den klare formasjonen i elleve prosent av artiklene, mens USA versus Irak er framtrædende i seks prosent. Totalt utgjør de to sistnevnte kategoriene 17 prosent. Dette framgår mest tydelig hos Aftenposten, som trekker fram USA/Storbritannia – Irak og USA – Irak i 23 prosent av artiklene. For Dagbladet er det tilsvarende tallet 14 prosent, mens NTB tilkjenner den samme konfliktformasjonen i 15 prosent av artiklene. NTB trekker også fram Iraks konflikter med naboland, men dette er kun i tre av totalt 96 artikler.

Fase 2 – opptakten

Denne perioden strekker seg fra 11. oktober 2000 til 31. desember 2000, og tar for seg perioden fra Norge ble valgt inn i Rådet.

Del 1: Norge og Rådet

Utvalget i første del av fase to inneholder 69 artikler. Aftenposten har flest artikler i utvalget (22), mens NTB (20), Dagbladet (14) og VG (13) følger på de neste plassene. Aftenposten har to artikler. Sjangermessig har også dette delutvalget likheter med hele utvalget; 58 prosent av artiklene er nyhetsartikler, 14 prosent er korte nyhetsartikler og seks prosent er notiser. Andelen nyhetsartikler er imidlertid noe lavere, mens kommentar- og lederandelen er høyere – med henholdsvis tolv og ti prosent. Dette kan gi en indikasjon på at mediene vil mene noe om Norge i Sikkerhetsrådet.

Det er vanskelig å trekke konklusjoner når det gjelder hovedtema i artiklene, ettersom disse er fordelt på mange ulike. Hovedtemaet som opptrer hyppigst er at *Norge har/får Irak-ansvar, men vil ikke ha* (fem artikler). To artikler har også hovedtema *Norge har/får Irak-ansvar*. Dette oppsummerer på mange måter stemningen etter at champagneglassene var tømt etter valget, idet Norge fikk ansvar for et arbeid de ikke ville ha ansvar for. Fire artikler har *Valgthriller i FN* som hovedtema, det samme som *Gode, snille Norge* – et hovedtema som er nærmest hyllende overfor den kommende norske politikken i Sikkerhetsrådet. Jaglands hektiske hverdag – som «superdiplomat» – er også hovedtema i tre artikler.

Sak-/spill-rammen, som i fase én hadde kraftig slagside på spilliden (75 prosent av artiklene i spillrammen), er nå jevnere fordelt, og spillrammen er nå marginalt større enn sakrammen, med 49 mot 46 prosent av artiklene. Dette er en klar indikasjon på at medienes fokus er i ferd med å skifte fra spillet, strategiene, taktikkeriet og knivingen og over på de konkrete sakene i Rådet. Dette vises også på hva som er hovedfokus i artiklene; 30 prosent av sakene (21 artikler) dreier seg om Irak. Dette er en stor forskjell fra fase én, der kun Irak *var nevnt* i kun ti av 102 artikler. 26 prosent om annen/øvrige utenrikspolitikk (men Norge i Rådet er nevnt), mens 17 prosent har Norges vei til Rådet som hovedfokus. Dette kan forklares med at det er en viss overlapping mellom fase én og to. Kun seks av 69 artikler (ni prosent) tar for seg hva Norge skal eller vil bruke plassen i Rådet til. Den såkalte krigen mot terror begynner også å gjøre seg gjeldende, men foreløpig på et lavt nivå (tre prosent av artiklene).

Til tross for at det er 21 artikler som har Irak som hovedfokus, er det mulig å identifisere problemvariabelen i 23 artikler. Dette fordi Irak blir nevnt i flere artikler. Ettersom dette utvalget blir lite idet man bryter tallene ned på hver enkelt avis, skal man være forsiktig med å trekke konklusjoner, men det kan være nyttig å trekke fram følgende: NTB peker på FNs politikk som problemet i kun én av åtte saker. Irak/Saddam Hussein er problemet i tre saker, mens det i de resterende fire sakene ikke blir påpekt noe problem. Aftenposten peker på FN-politikken i halvparten av sine seks saker. I to saker påpekes problemet ikke, mens

Irak/Saddam Hussein er problemet i den siste. Dagbladet fordeler problemet på flere parter: påpekes ikke (to artikler), USA/Storbritannia (én), Irak/Saddam Hussein og FN (én) og FN (én). VG levner imidlertid ikke mye tvil, og peker ut Irak/Saddam Hussein i tre av fire saker. I den siste saken er både Irak/Saddam Hussein og FN problemet. Totalt utgjør påpekes ikke-andelen 35 prosent, mens Irak/Saddam Hussein er problemet i 30 prosent av sakene. FN-sanksjonene er problemet i fem av sakene (22 prosent).

I 16 av 23 artikler (70 prosent) som omhandler Irak kommer det ikke klart fram hvilke parter som strides. Disse tallene er også dekkende for Aftenposten, NTB og VG. Dagbladet skiller seg noe ut, ved å påpeke at konfliktformasjonen utgjør USA/Storbritannia - Irak i to artikler og USA – Irak i én artikkel. To artikler har ingen konfliktformasjon. Dette er, etter mitt syn, et oppsiktsvekkende høyt tall, ettersom mediene dermed, i stor grad, ikke gjør aktive forsøk på å klarlegge hvem som er partene i konflikten. Ved å ikke gjøre dette får konflikten et slør av ugjennomsiktighet over seg.

Denne fasen av undersøkelsen har identifisert 95 kilder. I likhet med fase én er det en markant overvekt av kilder som representerer de til enhver tid styrende myndigheter i Norge, selv om det er færre enn i fase én. Dersom vi legger sammen posisjonspolitikere og byråkratene (primært fra UD), utgjør disse 47 prosent av alle kildene. 39 prosent av kildene er norske posisjonspolitikere, mens åtte prosent representerer Det offisielle Norge. At antallet byråkrat-kilder er såpass lavt, kan ha sammenheng med at Norges nyervervede plass i Sikkerhetsrådet ble ansett som en bragd politikere skulle fronte. Den neste kategorien (åtte kilder), er vestlige politikere, som brukes blant annet for å gratulere Norge med plassen i Rådet. 41 prosent av kildene, enten politikere eller byråkrater, har UD som arbeidsplass. Utenriksministeren er brukt som kilde 21 ganger, og står dermed for 22 prosent av kilde-tilfanget alene. Norske opposisjonspolitikere slipper lite til; kun seks prosent av kildene hører til i denne kategorien. NGO-ene blir også oversett i stor grad, med kun fem prosent av kildene totalt.

Dagbladet utmerker seg også her med en høy andel UD-kilder; 11 av 18 kilder er tilknyttet UD (61 prosent). Av VGs kilder er 58 prosent tilknyttet UD. NTB og Aftenposten har langt lavere UD-andeler; UD-kildene utgjør 32 prosent av det totale kildetilfanget i perioden for begge.

Rammefordelingen viser at Norge i stor grad er blitt valgt inn i Sikkerhetsrådet for å gjøre vei i vellinga – i alle fall fra mediens ståsted. 36 prosent av artiklene plasseres i rammen *Fredsduen Norge ordner opp*, mens 16 prosent av artiklene hører hjemme i *Lille Norge spiser kirsebær med de store*-rammen. En like stor andel (16 prosent) artikler har en

vinkling som nedjusterer de realpolitiske forventningene til Norge; *Norge brikke i stormaktenes interesser/liten innflytelse*. Hele åtte av elleve artikler i denne rammen ble trykket i Dagbladet, som dermed skiller seg klart fra de andre. Både Aftenposten og NTB har en klar overvekt på *Fredsduen Norge ordner opp*-rammen (henholdsvis 36 og 56 prosent av sine artikler). 25 prosent av artiklene har en nøytral/ikke identifiserbar ramme.

Del 2: Sanksjonene mot Irak

Også denne delen av analysen har et utvalg på 69 artikler. NTB har flest (29 artikler), mens Aftenposten, VG og Dagbladet har henholdsvis 25, åtte og sju artikler. VG har dermed dobbelt så mange artikler om Irak på noe over to og en halv måned, sammenlignet med fase én, som strekker seg over to år og ti måneder. Hva som er årsaken til dette er det vanskelig å finne i utvalget, utover at VG i denne perioden skriver om Norges kommende rolle som leder i sanksjonskomiteen, Thorvald Stoltenbergs «comeback» i form av å lede en gruppe, nedsatt av generalsekretæren i FN, som fikk i oppgave å undersøke den humanitære situasjonen i Irak.

22 av 69 artikler (32 prosent) omtaler Norges plass i Sikkerhetsrådet. Det er vesentlig mer enn i fase én, der bare ni av 193 artikler gjorde det samme. Dette viser at mediene i langt større grad kobler Irak-sanksjonene med Norges rolle. Seks av Aftenpostens 25 artikler (76 prosent) nevner Norge i Rådet. Det er samme tall som NTB (sju av 29 artikler nevner Norge), og nær motsatt av hva som er tilfelle for Dagbladet, som i fem av sju artikler om Irak trekker inn Norge. VG har en jevn deling; fire av åtte artikler nevner Norge i Rådet. Fem av 64 artikler omtaler norske interesser i Irak. Fire av disse er i Aftenposten, mens den siste ble publisert av NTB.

Hele 44 av artiklene (64 prosent) har en nøytral vinkling, og framstår i hovedsak som refererende og uten å være kritiske til en bestemt part eller årsak. Dette er en markant økning fra fase én, der 47 prosent av artiklene hadde en nøytral vinkling. Åtte av artiklene er Irak-kritiske, og like mange er kritiske til FN-sanksjonene. Tre artikler er Norge-kritiske, og like mange er Norge-positive. To artikler er USA-kritiske, mens én artikkel er Irak-positiv. Fire av de Irak-kritiske artiklene ble trykket av Aftenposten, NTB og VG har to Irak-kritiske artikler hver. To av de tre Norge-kritiske artiklene ble publisert i Dagbladet, den siste av NTB. Aftenposten og NTB står for alle de åtte FN-kritiske artiklene, med fire hver. Tross små tall: Dagbladet er fortsatt mest kritisk mot Norge, og Aftenposten opprettholder sin bilde som kritiske til sanksjonene.

Både Irak/Saddam Hussein og FN-sanksjonene framstår som problemet i dette utvalget. 61 prosent av artiklene har enten Irak/Saddam Hussein, FNs politikk i Irak eller en

kombinasjon av disse som problem. I 38 prosent av artiklene påpekes ikke noe problem. Irak/Saddam Hussein står for den største delen, som problem i 19 artikler, noe som utgjør 28 prosent av artiklene. I fase én var det tilsvarende tallet 20 prosent. FN er problemet i 17 artikler (25 prosent). Mest bemerkelsesverdig i dette utvalget er at verken USA/Storbritannia eller USA alene utgjør problemet i noen av artiklene. I fase én utgjorde de vestlige stormaktene problemet i elleve prosent av artiklene. Igjen er det VG som er ivrigst med å gi Saddam Hussein skylden; i fire av åtte VG-artikler er Irak/Saddam Hussein problemet, mens Irak/Saddam Hussein og FN er problemet i én artikkel. Tre artikler har ikke noe bestemt problem. For de øvrige avisene er det mer jevnt fordelt.

Konfliktformasjon er nærmest fraværende i denne fasen; kun tre artikler angir striden til å være mellom USA/Storbritannia-Irak (to artikler – begge i Dagbladet) og USA-Irak (én artikkel i VG). Dette kan indikere at mediene i denne fasen løsriver konflikten fra de faktiske partene, noe som spesielt kan være i USAs interesse.

Fase 3 – perioden i rådet

Dette er perioden Norge hadde sete i Sikkerhetsrådet, og strekker seg over to hele kalenderår - fra 1. januar 2001 til 31. desember 2002.

Del 1: Norge og Rådet

Utvalget i denne delen av analysen inneholder 511 artikler, der NTB står for i underkant av halvparten av artiklene (241 artikler). Aftenposten har nøyaktig en fjerdedel (128 artikler), mens Dagbladet, VG og Aftenposten Aften har henholdsvis 78, 50 og 14 artikler. Sjangermessig (Tabell 6) samsvarer fordelingen – naturlig nok – nokså bra med hva som er tilfelle for hele utvalget. Forskjellen er at andelen ordinære nyhetsartikler er noe større (66 prosent i fase tre mot 64 prosent for hele utvalget). Den høye andelen nyhetsartikler – og det lave antall korte nyhetsartikler og notiser – kan være en pekepinn på at mediene tar saksområdet seriøst, og vil gi dette plass. Denne slutningen gjelder naturligvis også for hele utvalget, og ikke bare denne fasen.

I fase én og to var det en viss utvikling fra fokus på spill til sak. Denne trenden styrker seg merkbart i fase tre. Mens kun 17 prosent av artiklene i fase én hadde en sakorientering, er tilsvarende tall for fase tre 58 prosent. 38 prosent av sakene har et spillperspektiv, mens problemstillingen ikke er relevant for fire prosent av artiklene. Kun Dagbladet har en overvekt av spillsaker (50 prosent spill, 44 prosent sak). 65 prosent av NTBs saker har sakorientering, mens 33 prosent har spillorientering. Totalt viser disse funnene at mediene har beveget seg over fra å være mest opptatt av spillet rundt Sikkerhetsrådet, til å omtale selve sakene. Dette

er ikke i tråd med verken Schudsons fjerde punkt eller Pattersons hesteveddeløpsteori.

Tabell 6 - 3-1 – Sjangerfordeling

Avis	Nyhetsartikkel	Kort nyhetsartikkel	Notis	Leder	Kommentar	Feature/reportasje	Kuriosa	N	%
Aftenposten	90	9	3	14	8	3	1	128	25 %
Aftenposten Aften	8	3	3					14	3 %
Dagbladet	39	5	4	19	10		1	78	15 %
NTB	182	46	9		4			241	47 %
Verdens Gang	19	5	3	15	7	1		50	10 %
N	338	68	22	48	29	4	2	511	100 %
%	66 %	13 %	4 %	9 %	6 %	1 %	0 %	100 %	

Irak er hovedfokuset

Mediene i utvalget skriver mest om Irak, herunder sanksjonene og den stadig pågående krigen/bombingen i landet (Tabell 7). Det er naturlig å anta at dette har sammenheng med Norges verv i sanksjonskomiteen, men også fordi USA er stadig mer offensive og aggressive mot Irak utover i perioden. Det er forholdsvis lite fokus på Midtøsten, men enda mindre på Afrika, som skulle være ett av satsningsområdene til Norge. Irak er hovedfokus i 207 artikler (41 prosent) i fase tre. Det er langt sprang ned til de tre neste kategoriene; *Norge i Rådet*, *Midtøsten* (63 artikler, 12 prosent), *Norge i Rådet, generelt* (59 artikler, 12 prosent) og *Annet, Rådet nevnt* (57 artikler, 11 prosent). Den såkalte krigen mot terror kommer inn som et aktuelt tema mot slutten av perioden, og totalt utgjør alle artikler som har Afghanistan/krigen mot terror som hovedfokus sju prosent av utvalget. NTB og Aftenposten (inkludert Aften-utgaven) skriver mest om Irak, mens VG og Dagbladet har merkbart mindre Irak-stoff fra Sikkerhetsrådet. Dagbladet er også mer opptatt av Midtøsten enn de øvrige, sammen med NTB.

Kodingen i denne fasen har resultert i 295 ulike hovedtema for de 511 artiklene. Det er med andre ord et stort spekter, til tross for det relativt store fokuset på Irak. Likevel er det mulig å finne en rød tråd, særlig hvis man ser nærmere på «topplisten» for hovedtemaene (Tabell 8). Den viser at hovedtemaet som figurerer oftest (15 ganger), er *Norge vil gjøre Irak-sanksjoner bedre*, noe som betyr at det norske framstøtet for å endre sanksjonene var populært stoff. Det samme gjelder feiden om Iraks våpenrapport, som ble sendt FN mot slutten av 2002. Norge fikk kun et redigert/sensurert utdrag på 3500 sider – av en rapport på 12000 sider. Debatten om palestinernes ønske om FN-observatører figurerte også hyppig. Det faktum at Norge overtok presidentskapet i Sikkerhetsrådet (noe alle medlemmer i

Sikkerhetsrådet gjør i løpet av perioden de er valgt), ble også omtalt relativt ofte.

Tabell 7 - 3-1 – Hovedfokus

Avis	Irak (sanksjoner/krig)		Norge i rådet: Midtøsten		Norge i rådet		Annet, kandidat/medlemskap i rådet nevnt		Midtøsten, rådet nevnt		Utenrikspolitikk generelt, rådet nevnt		Afghanistan/Krig mot terror, rådet nevnt		Norge i rådet: Afghanistan/Krigen mot terror		Norges vei til rådet		FN-politikk, rådet nevnt		N	%
	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%				
Aftenposten	52	41	7	5 %	1	12	2	16	8	6 %	1	11	8	6 %	1	1	0	0	2	2	128	25 %
Aften. Aften	6	43	5	36	1	7 %		0 %	1	7 %		0 %		0 %	0	1	7		0	14	14	3 %
Dagbladet	26	33	1	13	1	14	6	8 %	9	12	8	10	3	4 %	3	4	1	1	1	1	78	15 %
NTB	10	45	3	15	2	10	2	9 %	2	8 %	1	7 %	1	5 %	4	2	1	0		0	241	47 %
Verdens	15	30	5	10	9	18	9	18	3	6 %	4	8 %	5	10		0		0		0	50	10 %
N	207		63		59		57		41		43		27		8		3		3		511	100
%	41 %		12 %		12 %		11 %		8 %		8 %		5 %		2 %		1 %		1 %		100	

Tabell 8 - 3-1 - Hovedtema

#	Hovedtema	An	#	Hovedtema	An
1	Norge vil gjøre Irak-sanksjoner bedre	15	1	Sikkerhetsrådet foreslår palestinsk stat	6
2	Krever tilgang til Irak-rapport	14	1	Bush vil ha FN med på laget	6
3	FN-observatører til Palestina	14	1	Norge skal ordne opp mellom Etiopia og Eritrea	5
4	USA legger fram resolusjonsforslag om	12	1	Redigert Irak-rapport til alle i FNs sikkerhetsråd	5
5	Annet/ikke relevant	10	1	Bombing og humanitær krise i Afghanistan	5
6	Norge i formannsklubben i rådet/leder i	10	1	Ingen «smarte sanksjoner» mot Saddam	4
7	Jagland/Petersen møter Powell	9	1	Sanksjonene må endres	4
8	Irak samarbeider - ja til inspektører	8	1	Petersen droppet viktig arbeid i S-rådet - dro på shopping	4
9	UD vil ha ambassade i Irak	6		Øvrige	36
1	Norge har/får Irak-ansvar	6			N 51
1	USA-bomber er Iraks skyld	6			

Det er mulig å identifisere hva som er hovedproblemet i Irak i 236 artikler i denne fasen (Tabell 9). Det er flere artikler enn hva som har Irak som hovedfokus, men henger sammen med at Irak er nevnt i flere artikler. I 91 av artiklene (39 prosent) påpekes det ikke noe problem i det hele tatt, mens Irak/Saddam Hussein er problemet i like mange artikler. FN er problemet i ti prosent, mens USA er problemet i ni prosent. Dette må sies å være et signifikant funn at Irak og president Saddam Hussein i så stor grad tillegges skylden for problemene i Irak, mens både FN og USA er problemet langt sjeldnere. Aftenposten markerer seg igjen som det soleklart mest sanksjonskritiske mediet, med FN som problemet i 17 prosent av sine artikler. VG, på motsatt side, trekker ikke FN som problem i en eneste artikkel. VG utpeker imidlertid Irak/Saddam Hussein i hele 68 prosent av sine artikler. Verdt å merke seg for denne variabelen er også at VG peker ut problemet i i langt større grad enn de andre; 26 prosent av VG-artiklene påpeker ikke noe hovedproblem, mens Dagbladet er i

motsatt ende av skalaen med 47 prosent. NTB er mediet som i størst grad anser USA som problemet i sine artikler. Tallene for Aftenposten Aften er så små at det har liten hensikt å gå nærmere inn på.

Tabell 9 - 3-1 – Problem

Avis	ikke relevant		påpekes ikke		Irak/Saddam Hussein		FN (FNs politikk/sanksjoner)		USA		Krigen/bombingen		Sanksjonene		Irak/Saddam OG FN		N	%	n-ikke relevant
	ikke relevant	påpekes ikke	ikke relevant	påpekes ikke	FN	(FNs politikk/sanksjoner)	USA	USA	Krigen/bombingen	Krigen/bombingen	Sanksjonene	Sanksjonene	Irak/Saddam OG FN	Irak/Saddam OG FN					
Aftenposten	68	19	32	24	40	1	17	4	7 %	2	3	1	2	1	0	128	25 %	60	
Aftenp. Aften	8	1	17	2	33		0 %	2	33		0		0		17	14	3 %	6	
Dagbladet	48	14	47	11	37	2	7 %	2	7 %	1	3		0		0	78	15 %	30	
NTB	12	52	43	41	34	1	9 %	1	11	1	1	2	2	1	1	241	47 %	12	
Verdens Gang	31	5	26	13	68		0 %	1	5 %		0		0		0	50	10 %	19	
N/% av n-ikke rel.	27	91	39	91	39	2	10	2	9 %	4	2	3	1	2	1	511	100	23	
%	54	18 %	18 %	18 %	5 %	4 %	1 %	1 %	0 %	100					46				

Konfliktformasjonen oppgis, i en eller annen form, i 59 prosent av artiklene. Det er stor forskjell på hva funnene viser for fase én og to; i fase én tilkjennegis ingen konfliktformasjon i noen av de ti aktuelle artiklene, mens 70 prosent av artiklene ikke har noen konfliktformasjon i fase to. I fase tre oppgis imidlertid en konfliktformasjon i 59 prosent av de 236 artiklene som omtaler Irak. 41 prosent har ingen konfliktformasjon. 83 artikler (35 prosent) oppgir USA og Irak som de to motpolene, mens 56 artikler (24 prosent) angir de stridende partene som USA/Storbritannia-Irak. Ën artikkel oppgir Storbritannia-Irak. Dette er funn som isolert sett indikerer at mediene i større grad er opptatt av å bekjentgjøre mer av den bakenforliggende konflikten, snarere enn å la konflikten være et anliggende mellom FN/«verdenssamfunnet» og Irak. Her er det imidlertid grunn til å påpeke at USA og Storbritannia, mot slutten av perioden, i stadig større grad er offentlig åpne på deres konflikt med Irak, som til slutt endte i invasjonen i Irak i mars 2003. Sikkerhetsrådets Irak-resolusjon 1441 den 8. november 2002 (UN Security Council 2002), der Irak gis «en siste sjanse», er også sentral her. Det er VG som i størst grad identifiserer konfliktformasjonen, men VG har også færrest artikler i utvalget; av 50 VG-artikler dreier 19 seg om Irak. 13 (68 prosent) av disse oppgir USA-Irak som konfliktformasjon. Kun tre artikler har ingen konfliktformasjon. Dagbladet har totalt 78 artikler, der 30 involverer Irak. Av disse oppgir 60 prosent USA-Irak som konfliktformasjon, tre artikler har USA/Storbritannia-Irak. Ni artikler (30 prosent) har ingen konfliktformasjon. I motsetning til VG og Dagbladet har NTB og Aftenposten høyere «ingen-andel». Av Aftenpostens 60 artikler som dreier seg om Irak, oppgir 29 av dem ingen konfliktformasjon. Aftenposten oppgir også koalisjonen USA/Storbritannia i større grad de andre; USA/Storbritannia-Irak er konfliktformasjonen i 30 prosent av Aftenpostens artikler. 22

prosent oppgir USA-Irak. 52 av NTBs 121 artikler oppgir ingen konfliktformasjon, og her er andelen artikler som oppgir USA-Irak større enn andelen som oppgir USA/Storbritannia-Irak.

Positive til Norge

Ramme-fordelingen (Tabell 10) viser at 169 av 511 artikler (33 prosent) er i *Fredsduen Norge ordner opp*-rammen. Det betyr at hver tredje artikkel i utvalget har en grunnleggende positiv holdning til Norge og Norges jobb i Rådet. VG og Dagbladet har de minste andelene i denne rammen (henholdsvis 28 og 26 prosent), noe som kan bety at tilnærmingen er noe mer kritisk enn Aftenposten og NTB. VGs prosentvise fordeling mellom rammene er slik at fredsdueperspektivet i stor grad overgår de andre rammene. Dette er ikke tilfelle for Dagbladet, som har den største andelen artikler i de mer kritiske rammene *Norge gjør ikke nok* (21 prosent) og *Norge brikke i stormaktenes interesser/liten innflytelse* (17 prosent). Dagbladet er i så måte langt mer kritisk enn storebror VG. NTB har, sett bort fra Aftenposten Aften, den klart største andelen artikler i fredsduerammen (37 prosent) og framstår som relativt lite kritisk, noe som kanskje kan forklares med at NTB er et nyhetsbyrå.

En nær like stor andel (30 prosent) har en nøytral, annen eller ikke identifiserbar ramme. 13 prosent av artiklene passer til *Norge må ta stilling til spørsmål X*-rammen. Dette er artikler som i stor grad handler om Norges stillingtagen i Sikkerhetsrådet. Et godt eksempel på en slik sak er artikkelen *Iraks utenriksminister til FN for å drøfte våpeninspeksjon* i Aftenposten den 5. mars 2002:

På norsk hold sies det at man ikke akkurat går rundt og holder pusten av spenning foran Kofi Annans møte med irakerne.

Norge som har nå har overtatt formannskapet i Sikkerhetsrådet, kan dermed få en Irak-krise i fanget dersom Bagdad fastholder sin motstand mot å slippe FN-inspektørene inn i landet. I går gjorde Annan det klart at hans hensikt med å møte utenriksminister Najji Sabri er å drøfte gjennomføring av rådets tidligere resolusjoner om Irak.

Etter sine samtaler med Sabri vil så Annan orientere Sikkerhetsrådet som nå ledes av ambassadør Ole Peter Kolby.

(Aftenposten 05.03.2002)

Typisk for denne artikkelen er at vi får informasjon om hva Norge må ta stilling til eller kan skje, og lite informasjon om Norges ståsted eller tilnærming. Journalisten inntar dermed en refererende og lite undersøkende rolle, som igjen betyr igjen at leseren kun får vite om problemstillingen, og lite om standpunktet i saken. Andelen artikler i denne rammen varierer mellom 10 og 15 prosent for alle avisene, med unntak av Aftenposten Aften (ingen artikler).

Tabell 10 - 3-1 – Rammefordeling																	
Avis	Fredsduen Norge ordner opp		Nøytral/annen/ikke identifiserbar		Norge må ta stilling til spørsmål X		Norge gjør ikke nok		Brikke i stormaktens interesser		Lille Norge spiser kirsebær...		Selvgode Norge		Norge bruker «alle midler»/byter stemmer		N
Aftenposten	39	30 %	46	36 %	17	13 %	11	9 %	12	9 %	3	2 %		0 %		0 %	128
Aftenposten Aften	6	43 %	5	36 %		0 %	1	7 %	2	14 %		0 %		0 %		0 %	14
Dagbladet	20	26 %	12	15 %	12	15 %	16	21 %	13	17 %	1	1 %	4	5 %		0 %	78
NTB	90	37 %	75	31 %	30	12 %	25	10 %	15	6 %	4	2 %	1	0 %	1	0 %	241
VG	14	28 %	17	34 %	5	10 %	3	6 %	5	10 %	3	6 %	3	6 %		0 %	50
N	169	33 %	155	30 %	64	13 %	56	11 %	47	9 %	11	2 %	8	2 %	1	0 %	511

Kildene representerer regjeringen

Totalt 1018 kilder er registrert i denne fasen, noe som gir et snitt på ganske nøyaktig to kilder per artikkel for hele utvalget i fasen. Fordelt på de enkelte mediene, er det relativt stor forskjell: NTB har brukt 539 kilder i deres 241 saker, noe som betyr 2,2 kilder per sak. VG har, til sammenligning, kun 77 kilder i deres 50 artikler, noe som gir et snitt på 1,5 kilder per artikkel. En mulig, og naturlig, forklaring på dette kan være at VG har en relativ høy andel leder- og kommentarartikler i sitt utvalg. Det har også Dagbladet, som har 1,7 kilder i snitt per artikkel. Aftenposten ligger omtrent på snittet for hele utvalget, med 1,9 kilder per artikkel.

I likhet med fase én og to er det en kraftig overvekt av kilder som representerer den styrende makten i Norge (Tabell 11). 217 kilder (21 prosent) er norske posisjonspolitikere, mens 130 kilder (13 prosent) kan kategoriseres som Det offisielle Norge. Den tredje største kategorien er vestlige politikere (10 prosent), mens anonyme/ukjente kilder utgjør syv prosent. Kildegruppen norske opposisjonspolitikere er like stor som gruppen anonyme/ukjente kilder. Norske NGO-er utgjør fem prosent av kildegrunnet. Ikke-vestlige kilder overses også i stor grad; først på niendeplass kommer ikke-vestlige politikere (4 prosent). Kun tolv av 1018 kilder tilhører gruppen «mannen i gata» (vestlige).

VG skiller seg noe ut i kildestatistikken ved å ha en høy andel kilder som er norske posisjonspolitikere; 30 prosent av VG-kildene er posisjonspolitikere, mens tilsvarende tall for de andre er 24 prosent (Aftenposten), 20 prosent (NTB), og 19 prosent (Dagbladet). Dersom man slår sammen kildegruppene norske posisjonspolitikere og Det offisielle Norge, jevner det seg ut. 32 prosent av NTBs kilder hører til i disse to gruppene, mens 37 prosent av Dagbladet-kildene gjør det samme. Både Aftenposten og VG har 38 prosent av sine kilder i de to gruppene. Andelen kilder fra den politiske opposisjonen varierer fra seks til åtte prosent for alle. Aftenposten har færrest anonyme/ukjente kilder (fire prosent), mens VG og Dagbladet

har ti prosent anonyme/ukjente kilder. NTB har seks prosent anonyme/ukjente kilder. De norske NGO-ene utgjør mellom fire og syv prosent av kildene i Aftenposten, NTB og Dagbladet. Kun én av VGs 77 kilder er fra en norsk NGO. Antallet kilder som representerer Det offisielle Irak er lavt for alle; VG har her bare én Irak-kilde, mens to av 134 kilder i Dagbladet representerer Det offisielle Irak. To prosent av Aftenposten-kildene hører til denne gruppen, mens tallet for NTB er fire prosent (22 av 539 kilder).

Tabell 11 - 3-1 - Kildetyper

Kildetype	Ant.	%	Kildetype	Ant.	%
Politiker, norsk, posisjon	217	21,32 %	NGO, andre	11	1,08 %
Det offisielle Norge/tjenestemann	130	12,77 %	Øvrig elite, norsk	9	0,88 %
Politiker, vestlig	99	9,72 %	akademiker, vestlig	9	0,88 %
Anonym/ukjent	69	6,78 %	Øvrig elite, vestlig	8	0,79 %
Politiker, norsk, opposisjon	69	6,78 %	Militær, NATO	7	0,69 %
FN-ansatt	61	5,99 %	Andre medier, ikke-vestlig	5	0,49 %
NGO, norsk	55	5,40 %	"Mannen i gata", ikke-vestlig	4	0,39 %
Andre medier, vestlig	48	4,72 %	Øvrig elite, ikke-vestlig	3	0,29 %
Politiker, ikke-vestlig	39	3,83 %	Det kongelige hoff	2	0,20 %
Diplomat, vestlig	38	3,73 %	Næringslivsperson, norsk	2	0,20 %
Det offisielle Irak	30	2,95 %	Næringslivsperson, vestlig	2	0,20 %
Byråkrat, vestlig	24	2,36 %	Militær, ikke-vestlig	1	0,10 %
Akademiker, norsk	21	2,06 %	Militær, norsk	1	0,10 %
Diplomat, ikke-vestlig	20	1,96 %	Akademiker, ikke-vestlig	1	0,10 %
Byråkrat, ikke-vestlig	20	1,96 %	Andre medier, Irak	1	0,10 %
"Mannen i gata"	12	1,18 %		N 1018	100 %

Det er det norske utenriksdepartementet som fullstendig råder grunnen i kildeutvalget. Nær hver tredje kilde er knyttet til UD, enten som utenriksminister, statssekretær, FN-ambassadør eller byråkrat. 310 av 1018 kilder (30 prosent) har UD som arbeidsgiver. 11 prosent av kildene representerer USA, mens seks prosent representerer FN. Antallet Irak-kilder er 38 (fire prosent). Som i de to foregående fasene er det utenriksministerne som går igjen i kilde-materialet (Tabell 12). 20 prosent av kildene har tittel «utenriksminister». 17 prosent av kildene har ingen tittel i artiklene, mens 11 prosent er FN-ambassadører. Den fjerde største gruppen (generalsekretær) fylles i første rekke av generalsekretæren i FN (Kofi Annan) og Petter Eide i Amnesty International Norge.

Tabell 12 - 3-1 - Tittel på kildene

Tittel	Ant.	%	Tittel	Ant.	%
Utenriksminister	199	19,55 %	Forsker	18	1,77 %
(ingen tittel oppgitt)	173	16,99 %	Leder for våpeninspektørene	10	0,98 %
FN-ambassadør	117	11,49 %	Øvrige	9	0,88 %
Generalsekretær	54	5,30 %	Talsmann	9	0,88 %
President	48	4,72 %	Leder	8	0,79 %
Stortingsrepresentant	32	3,14 %	Viseutenriksminister	8	0,79 %
Statsminister	31	3,05 %	Forsvarsminister	6	0,59 %
Partileder	29	2,85 %	Øvrige	210	20,63 %
Statssekretær	29	2,85 %		N 1018	100 %
Pressetalsmann	28	2,75 %			

De tre kildene som er sitert desidert oftest er Jan Petersen (sitert 88 ganger), Thorbjørn Jagland (71) og FN-ambassadør Ole Peter Kolby (69). De to første var utenriksministere (Petersen fra 19. oktober 2001 og Jagland fram til 19. oktober 2001) for henholdsvis Bondevik- og Stoltenberg-regjeringene. Nummer fire på listen er UD-talsperson Karsten Klepsvik (27), som er like foran Kofi Annan (26), USA-president George W. Bush (25) og SV-leder Kristin Halvorsen (22).

Et nærmere blikk på kildevalget i denne fasen viser at valg av kilder har en stor påvirkning for hvilke tolkingsrammer som benyttes. 33 prosent av artiklene i del én av fase tre er i *Fredsduen Norge ordner opp*-rammen, mens 30 prosent er nøytrale. 13 prosent er i rammen *Norge må ta stilling til spørsmål X*, og henholdsvis elleve og ni prosent er i *Norge-gjør ikke nok*- og *Norge brikke i stormaktenes interesse/liten innflytelse*-rammene. Dersom man gjør samme uttrekk for artiklene der NGOene (både norske og andre) brukes som kilder, blir tallene radikalt annerledes (Tabell 13). *Norge må ta stilling til spørsmål X*-rammen blir da den største, med 39 prosent av artiklene, og den kritiske *Norge-gjør ikke nok*-rammen er mer enn tre ganger større, med 36 prosent av artiklene. Samtidig synker andelen nøytrale artikler fra 30 til åtte prosent, og fredsduerammen

synker fra 33 til tolv prosent. Tilnærmet likelydende tall får man hvis man isolerer artiklene der norske opposisjonspolitikere er sitert. Her er imidlertid *Norge må ta stilling til spørsmål X*-rammen noe mindre (30

Ramme	N	%
Norge må ta stilling til spørsmål X	26	39 %
Norge gjør ikke nok	24	36 %
Fredsduen Norge ordner opp	8	12 %
Nøytral/annen/ikke identifiserbar	5	8 %
Brikke i stormaktenes interesser	2	3 %
Selvgode Norge	1	2 %
N	66	100 %

prosent) og *Fredsduen Norge ordner opp*-rammen er nede i kun sju prosent. Den nøytrale rammen stiger fra åtte til 23 prosent, sammenlignet med NGO-kildene.

Tilsvarende motsatt effekt får man hvis man velger ut artiklene der norske posisjonspolitikere er brukt. Her er 44 prosent av artiklene i fredsduerammen, 20 prosent i den nøytrale, 14 prosent i *Norge brikke i stormaktenes interesser/liten innflytelse*-rammen og elleve prosent i både *Norge må ta stilling til spørsmål X*- og *Norge gjør ikke nok*-rammene. Man kan ergo trekke en konklusjon som antyder at valg og bruk av kilder har stor påvirkning for hvilke tolkningsrammer artiklene får; større bruk av NGO-kilder og opposisjonspolitikere ville gitt en mer kritisk dekning – og motsatt: Flere kilder fra regjeringen og dets apparat gir mer positiv dekning.

Del 2: Sanksjonene mot Irak

Denne delen av analysen har flest artikler, med 581 artikler fordelt på de to årene utvalget representerer tidsmessig. Igjen utmerker VG seg med et beskjedent antall artikler, med 26

artikler i denne fasen (fire artikler i fase to og fire artikler i fase én), noe som i praksis betyr at VG kun omtalte sanksjonene mot Irak én gang i måneden i snitt i denne perioden. Dagbladet har i den samme perioden publisert to og en halv gang så mange artikler, med sine 66 artikler. Aftenposten trykket 156 artikler, mens NTB har hele 313 artikler. Det er vanskelig å tolke dette annerledes enn at sanksjonene mot Irak var et stoffområde som ble lite prioritert i VG. Da VG først omtalte sanksjonene, var det ofte i leder- eller kommentarform; ti av de 26 artiklene (38 prosent) var ledere eller kommentarer. Det er vesentlig høyere andeler i disse to kategoriene enn hva som er tilfelle for de andre avisene. Av Dagbladets 66 artikler var 16 artikler (25 prosent) leder- eller kommentarartikler. Aftenposten har en langt lavere andel meningsjournalistikk om temaet, med totalt 13 prosent leder- og kommentarartikler.

Sjangermessig (Tabell 14) skiller dette utvalget seg noe fra artikkelutvalget som tar for seg Norge i Sikkerhetsrådet (del én av fase tre). Andelen ordinære nyhetsartikler er lavere (54 prosent i dette utvalget mot 66 prosent i del én), samtidig som andelen korte nyhetsartikler og notiser er høyere (henholdsvis 27 mot 13 prosent og åtte mot fire prosent). Det er også noe færre lederartikler i denne delen av analysen (fire mot ni prosent).

Tabell 14 - 3-2 - Artikler fordelt på sjanger

Avis/sjanger	Nyhets-artikkel		Kort nyhets-artikkel		Notis		Leder		Kommentar		Feature/ reportasje		Kuriosa		Bokanmeldelse		N
Aftenposten	91	58	21	13	1	12	9	6 %	12	8 %	5	3		0		0	15
Aften. Aften	14	70	1	5 %	5	25		0 %		0 %		0		0		0	20
Dagbladet	30	45	11	17	6	9 %	7	11	9	14		0	2	3	1	2	66
NTB	16	52	12	39	1	5 %		0 %	11	4 %		0		0		0	31
VG	12	46	2	8 %		0 %	5	19	5	19	2	8		0		0	26
N	31	54	15	27	4	8 %	21	4 %	37	6 %	7	1	2	0	1	0	58

Av de 581 artiklene er det 196 (34 prosent) (Tabell 15) som omtaler Norge i Sikkerhetsrådet.

Det er marginalt flere enn i fase to (32 prosent), men vesentlig flere enn i fase én (5 prosent). Med faseinndelingen i denne oppgaven er det naturlig at denne andelen er høyest i den siste fasen. Dog er det kun én av tre artikler som omtaler arbeidet Norge ledet i Sikkerhetsrådet. Dette er – i hovedsak –

Tabell 15 - 3-2 - Norge i Rådet

Avis/Norge i Rådet	Nei		Ja		N
Aftenposten	101	65 %	55	35 %	156
Aftenposten Aften	16	80 %	4	20 %	20
Dagbladet	43	65 %	23	35 %	66
NTB	212	68 %	101	32 %	313
VG	13	50 %	13	50 %	26
N	385	66 %	196	34 %	581

dekkende for Aftenposten, Dagbladet og NTB, som alle omtaler Norge i Rådet i 32 til 35 prosent av sakene. NTB har den laveste andelen (32 prosent). VG og Aften Aften skiller seg

ut, i hver sin retning: VG er langt mer påpasselig med å koble Norge til Irak-sanksjonene, og har en 50-50-fordeling tallmessig. Aften Aften, derimot, kobler kun inn Norges rolle i én av fem saker (20 prosent). Under tre prosent (17 av 581 artikler) omtaler norske interesser i Irak i samband med sanksjonene. Fem av disse ble publisert av Aftenposten, fem av Dagbladet, fire av NTB og tre av VG.

Mer enn halvparten av artiklene i utvalget (56 prosent) (Tabell 16) har nøytrale tilnærminger til de ulike partene som er nevnt. Irak-kritiske artikler er kategorien med nest flest artikler (elleve prosent), etterfulgt av USA-kritiske (ni prosent), Norge-positive (syv prosent) og FN-kritiske (fem prosent). NTB har flest nøytrale artikler (62 prosent), mens VG (35 prosent) og Dagbladet (45 prosent) har færrest. VG stikker seg ut ved at de har like mange nøytrale som Irak-kritiske artikler (ni artikler), samt at avisen er desidert mest Irak-kritisk, sammen med Aften Aften (50 prosent Irak-kritiske artikler). De øvrige avisene har en jevnere fordeling. NTB er minst Irak-kritisk med åtte prosent Irak-kritiske artikler. Verdt å merke seg er at det er flere Norge-positive artikler enn Norge-kritiske (totalt 43 positive, 26 kritiske).

Tabell 16 - 3-2 - Kritisk

Kritisk/avis	Aftenposten		Aften Aften		Dagbladet		NTB		VG		N		N2					
	% N1	% N2	% N1	% N2	% N1	% N2	% N1	% N2	% N1	% N2	% N1	% N2	% N1	% N2				
Nøytral	82	53 %	-	12	60 %	-	30	45 %	-	195	62 %	-	9	35 %	-	328	56 %	-
Irak-kritisk	19	12 %	26 %	4	20 %	50 %	9	14 %	25 %	24	8 %	20 %	9	35 %	53 %	65	11 %	26 %
USA-kritisk	16	10 %	22 %	1	5 %	13 %	6	9 %	17 %	30	10 %	25 %	1	4 %	6 %	54	9 %	21 %
Norge-positiv	11	7 %	15 %		0 %	0 %	5	8 %	14 %	26	8 %	22 %	1	4 %	6 %	43	7 %	17 %
FN-kritisk	17	11 %	23 %		0 %	0 %	2	3 %	6 %	10	3 %	8 %	1	4 %	6 %	30	5 %	12 %
Norge-kritisk	3	2 %	4 %	2	10 %	25 %	9	14 %	25 %	10	3 %	8 %	2	8 %	12 %	26	4 %	10 %
Russland-kritisk	5	3 %	7 %		0 %	0 %		0 %	0 %		0 %	0 %	1	4 %	6 %	6	1 %	2 %
Ukraina-kritisk		0 %	0 %		0 %	0 %		0 %	0 %	5	2 %	4 %		0 %	0 %	5	1 %	2 %
Irak-positiv	1	1 %	1 %		0 %	0 %		0 %	0 %	3	1 %	3 %	1	4 %	6 %	5	1 %	2 %
Vesten-kritisk	1	1 %	1 %		0 %	0 %	2	3 %	6 %	1	0 %	1 %		0 %	0 %	4	1 %	2 %
Jugoslavia-kritisk		0 %	0 %		0 %	0 %	1	2 %	3 %	3	1 %	3 %		0 %	0 %	4	1 %	2 %
Kina-kritisk		0 %	0 %	1	5 %	13 %		0 %	0 %	3	1 %	3 %		0 %	0 %	4	1 %	2 %
USA-positiv	1	1 %	1 %		0 %	0 %	1	2 %	3 %	1	0 %	1 %		0 %	0 %	3	1 %	1 %
Storbritannia-kritisk		0 %	0 %		0 %	0 %	1	2 %	3 %	1	0 %	1 %		0 %	0 %	2	0 %	1 %
Ikke-vesten-kritisk		0 %	0 %		0 %	0 %		0 %	0 %		0 %	0 %	1	4 %	6 %	1	0 %	0 %
FN-positiv		0 %	0 %		0 %	0 %		0 %	0 %	1	0 %	1 %		0 %	0 %	1	0 %	0 %
N1	156	100 %		20	100 %		66	100 %		313	100 %		26	100 %		581	100 %	
N2 (N1-nøytral)	74		100 %	8		100 %	36		100 %	118		100 %	17		100 %	253		100 %

Ved å utelate de nøytrale artiklene, dannes et noe klarere bilde. Aftenposten har en jevn fordeling mellom Irak-kritisk (26 prosent), FN-kritisk (23 prosent) og USA-kritisk (22

prosent). Aftenposten er klart mest FN-kritisk, noe som bekrefter trenden i de tidligere fasene og delene av den kvanitative analysen. Aftenposten har også en stor andel Norge-positive artikler (15 prosent). NTB har imidlertid flere (22 prosent), mens Dagbladet har 14 prosent Norge-positive artikler. VG har langt færre (seks prosent), og har dobbelt så mange Norge-kritiske artikler (12 prosent). Dagbladet er mest Norge-kritisk, med hver fjerde artikkel i denne kategorien. Også Aften Aften har samme tall.

Et markant funn er mangelen på FN-positive artikler. Av 581 artikler i hele utvalget er bare én artikkel FN-positiv. Den aktuelle artikkelen ble publisert av NTB den 16.11.2002, med tittelen *Feilernæring blant barn i Irak halvert*, og handler om suksessen til Olje-for-mat-programmet. Kun to artikler er kritiske til Storbritannia. Det er svært få, sett i sammenheng med landets sentrale rolle og det høye antallet USA-kritiske artikler.

Hva som er problemet i Irak (Tabell 17) påpekes i 226 av 581 artikler i utvalget (39 prosent). Det er omtrent som i fase to (38 prosent), men høyere enn i fase én (28 prosent). Irak/Saddam Hussein er problemet i 29 prosent av artiklene, og utgjør dermed, i denne fasen, det klart største problemet. Tallene er også høyere enn for de to foregående fasene. Samtidig er det langt færre artikler som trekker fram FNs politikk som problem i fase tre (14 prosent), sammenlignet med fase én (29 prosent). Rollene er skiftet gradvis gjennom de tre fasene. Dette er et markant funn, og viser et tidsmessig skille der skylddeling endres fra FN (og Irak) til Irak (og FN). Dette kan være tilfeldig, men en mulig, og plausibel, forklaring kan være invasjonen i Irak i mars 2003. Den amerikansk-vestlige propagandaen mot Irak og Saddam Hussein kan ha hatt gjennomslag i de norske mediene.

Problem	Ant.	%	Problem	Ant.	%
Påpekes ikke	226	39	USA/Storbritannia	6	1 %
Irak/Saddam Hussein	170	29	Kina	5	1 %
FN (FNs politikk/sanksjoner)	84	14	Ikke relevant	4	1 %
Krigen/bombingen	28	5	Vesten - inkludert Norge	2	0 %
USA	26	4	Enkeltpersonens vanvidd	1	0 %
Sanksjonene lekker	17	3			
Irak/Saddam OG FN	12	2			
			N	581	100

Konfliktformasjonen kommer tydeligere fram i denne fasen; mens 79 prosent av artiklene i fase én og hele 93 prosent av artiklene i fase to ikke tilkjenner konfliktformasjonen, er dette tallet falt dramatisk i fase tre, med 51 prosent ingen-andel. USA-Irak er formasjonen i 26 prosent av artiklene, mens USA/Storbritannia-Irak er konfliktformasjonen i 19 prosent av artiklene. Totalt er kombinasjonen USA/Storbritannia versus Irak konfliktformasjonen i 46 prosent av artiklene. Aftenposten tilkjenner konfliktformasjonen i minst

grad, og har kombinasjonen USA/Storbritannia versus Irak som konfliktformasjon i 37 prosent av sakene. For VG er det motsatt, med 58 prosent. Tilsvarende tall for NTB, Aftenposten Aften og Dagbladet er alle mellom 45 og 49 prosent.

Oppsummering fase 1

Det mest avgjørende funnet i den første fasens del én er, etter mitt syn, at mediene i veldig liten grad interesserer seg for det norske kandidaturet til en plass i Sikkerhetsrådet – før det «snører seg til» høsten 2000. Kun seks artikler i hele 1998 og 14 artikler i 1999 bekrefter dette, samtidig som antallet artikler øker til 79 i 2000 – der 48 av disse ble publisert i september og de ti første dagene i oktober. Artikkene bærer preg av at dette er en valgkamp, med en svært høy andel, 75 prosent, artikler i spillrammen og 66 prosent artikler med *Norges vei til Rådet* som hovedfokus. At 44 prosent av artikkene inngår i stemmesankerrammen *Norge bruker «alle midler» - bytter/sanker stemmer* bygger også opp om dette. 14 prosent av artikkene er kodet til å være i de kritiske rammene, noe som er mer enn fredsduerammen (ti prosent). Irak-spørsmålet, som Norge senere skulle få ansvar for i Sikkerhetsrådet, omtales i kun ti artikler. Kildene har også en kraftig slagside; 61 prosent representerer den styrende makten i Norge, mens opposisjonen slipper lite til.

Fravær som symbol kan også trekkes fram i oppsummeringen av del to, der VG kun har fire artikler i utvalget på 193 artikler, noe som ikke kan bety annet enn at avisen ikke prioriterte dette stoffområdet. Dagbladet publiserte 29 artikler i det samme tidsrommet. Det er også få artikler som kobler sanksjonene mot Norges potensielle medlemskap i Sikkerhetsrådet. Vinklingen i sakene er nøytral i nær halvparten (47 prosent) av sakene, mens det er flere artikler som er kritiske til FN enn Irak (20 mot 13 prosent). Det er også FN som utgjør problemet i flest saker. Konfliktformasjonen holdes i veldig stor grad skjult; 79 prosent av artikkene tilkjenner ingen konfliktformasjon.

Oppsummering fase 2

I den andre fasens del én er spillrammen langt mer fordelt enn i den første, og det er omtrent like mange artikler som har fokus på sak som spill. Dette kan ha sammenheng med at oppmerksomheten om Irak er kraftig forhøyet; Irak var knapt tema i den første fasen, mens 30 prosent av artikkene omhandler Irak i fase to. Dette gir også en mulighet til å se nærmere på hvem som blir trukket fram som problem. Det er i første rekke Irak, som utgjør problemet i 30 prosent av de Irak-relevante artikkene. FN og dens politikk er problemet i 22 prosent av Irak-artikkene. Hvilke parter som strides i Irak bekjentgjøres i liten grad; 70 prosent av artikkene omtaler ikke konfliktformasjonen. Kildebruken i fase to er noe annerledes enn i den første

fasen. Nå utgjør under halvparten (47 prosent) av kildene representanter fra de styrende myndighetene, mens tallet i fase én var 61 prosent. Opposisjonspolitikere slipper fortsatt lite til; kun seks prosent av kildene var norske politikere i opposisjon. Mediene gir også Norge mye rosende omtale. 36 prosent av artiklene er i *Fredsduen Norge order opp*-rammen, mens 16 prosent er i den mer kritiske *Norge brikke i stormaktenes interesser/liten innflytelse*-rammen.

Del to, om sanksjonene, har langt flere VG-artikler enn tidligere. Det er også langt flere artikler som kobler sanksjonene mot Irak mot Norges rolle i Sikkerhetsrådet. Mens kun fem prosent av artiklene i fase én gjorde det, har 32 prosent av artiklene i fase to denne koblingen. Det er en markant endring. Artiklene har for det meste en nøytral vinkling (64 prosent), og mediene er like kritiske til Irak/Saddam Hussein som til FN. Det er også relativt jevnt mellom Irak/Saddam Hussein og FN på problem-variabelen. At USA/Storbritannia ikke utgjør problemet i noen av artiklene er vesentlig. Det er også et markant funn at hele 93 prosent av artiklene ikke tilkjenner konflikthorisjonen i Irak-konflikten.

Oppsummering fase 3

Også fase tre preges av Irak, som er hovedfokus i 41 prosent av alle artiklene. Dette er en økning på elleve prosent, sammenlignet med fase to. Antallet artikler som trekker fram Irak/Saddam Hussein som problem øker også, og utgjør problemet i 39 prosent av de Irak-relevante artiklene. FN er problemet i ti prosent av sakene. Det er også langt flere artikler som tilkjenner konflikthorisjonen. Hva gjelder tolkningsrammer er det fredsduerammen som råder grunnen; hver tredje artikkel er i denne rammen, mens 30 prosent av artiklene er nøytrale. Ni prosent av artiklene er i den mer kritiske *Norge brikke i stormaktenes interesser/liten innflytelse*. Andelen kilder som representerer regjeringen og statsapparatet er merkbart mindre i denne fasen, med «bare» 34 prosent av kildene. I fase én og to utgjorde denne kildetyper henholdsvis 61 og 47 prosent. Andelen opposisjonspolitikere og NGO-kilder endrer seg imidlertid lite. Forklaringen er større bredde i kildetyper. Hver tredje kilde er en UD-kilde, og det er få Irak-kilder. Jan Petersen, Thorbjørn Jagland og Ole Peter Kolby er de tre hyppigst brukte kildene. Denne delen av analysen viser også at valg av kilder har stor innvirkning på tolkningsrammene; artiklene er mer kritiske dersom man velger opposisjonskilder og NGO-er – og motsatt. Det er et markant skifte i sak-/spillorientering fra fase én til tre; i fase tre har 58 prosent av artiklene en sakorientering, mot kun 17 prosent i fase én.

Del to av fase tre er den enkeltdelen av den kvantitative innholdsanalysen med flest artikler (581 artikler). VG utmerker seg imidlertid igjen med få artikler i utvalget. Det er en

liten økning i antall artikler som kobler sanksjonene mot Irak med Norges rolle i Sikkerhetsrådet, sammenlignet med fase to. Flest artikler (56 prosent) har en nøytral vinkling. Elleve prosent av artiklene er Irak-kritiske, mens ni prosent er USA-kritiske. Det er også flere artikler som er Norge-positive enn Norge-kritiske. De FN-positive artiklene er nærmest fraværende. Fase tre understreker også en trend: hva som er problemet i Irak er nå gradvis endret fra FN i fase én, til Irak/Saddam Hussein i fase tre. Fase tre har også et skifte når det gjelder konfliktformasjon, ettersom den nå tilkjennegis i 49 prosent av artiklene.

Analysens validitet

For å undersøke hvorvidt den kvantitative undersøkelsen har målefeil, er det gjennomført to, intrasubjektive¹⁴ reliabilitetstester – en av hver del av innholdsanalysen. Den *definisjonsmessige validiteten*, altså «hvordan godt vi greier å fange opp de begrepene vi har på det teoretiske nivået i vår innsamling og analyse av empiriske data» (Østbye, Knapskog, Helland, & Larsen 2002, s. 39) er, etter min syn, gjenstand for en subjektiv vurdering i denne analysen. Dette har sammenheng med at enkelte av variablene ikke er objektive, allmenngyldige størrelser med en fast og urokkelig betydning. Dette gjelder i første rekke variabler som *hovedfokus*, *sak-/spillramme*, *ramme*, *konfliktformasjon* og *problem*. Ergo blir det nødvendig å vise til tidligere gitte definisjoner av disse. Analysens validitet, som utgjøres av den definisjonsmessige validiteten og reliabiliteten, blir derimot vanskelig å teste objektivt.

Reliabiliteten er det, som sådan, uproblematisk å teste. Dette er gjort ved at utvalgte variabler fra utvalgte enheter (Tabell 18). Konkret er det gjort et utvalg som består av hver ellefte artikkel i utvalgene. Dette gir 63 artikler i del én av analysen og 78 artikler i del to. I del én er variablene *sjanger*, *hovedfokus*, *sak-/spillramme*, *ramme*, *konfliktformasjon* og *problem* kodet på nytt, mens variablene *sjanger*, *norske interesser*, *Norge i Rådet*, *kritisk*, *konfliktformasjon* og *problem* er kodet på nytt i del to. Det er tidsmessige årsaker til at kun disse variablene er kodet på nytt. Ideelt sett burde også *hovedtema* og *kilder* blitt kodet på nytt i del én. Jeg vil imidlertid argumentere for at én av disse variablene, *kilder*, er en relativt objektiv variabel med begrenset mulighet for feilkoding.

Nedenfor (Tabell 18) følger resultatet av reliabilitetstestene, der faktisk samsvar og Scotts pi er beregnet.

¹⁴ Kodningene er foretatt av samme forsker, det vil si undertegnede, på to forskjellige tidspunkter – om lag to måneder etter at første koding var fullført.

Reliabilitetstest - del 1			Reliabilitetstest - del 2		
Variabel	Faktisk samsvar	π	Variabel	Faktisk samsvar	π
Sjanger	90,5 %	0,80	Sjanger	89,74 %	0,85
Hovedfokus	81,0 %	0,77	Norske interesser	94,87 %	0,47
Sak-/spillramme	81,0 %	0,66	Norge i Rådet	97,44 %	0,94
Ramme	90,5 %	0,88	Kritisk	84,62 %	0,76
Konfliktformasjon	96,8 %	0,94	Konfliktformasjon	83,33 %	0,73
Problem	84,1 %	0,70	Problem	84,62 %	0,78

To av variablene, *sak-/spillramme* i del én og *norske interesser* i del to har lave verdier for Scotts pi. Verdien for *sak-/spillramme* har også et relativt lavt faktisk samsvar, men både Scotts pi og det faktiske samsvaret kan sies å være innenfor det godkjente. Variabelen *norske interesser* har et høyt faktisk samsvar, men lav verdi for Scotts pi. Det henger sammen med at frekvensfordelingen som er lagt til grunn (74-4, N=78) er skjev. Hva gjelder de øvrige resultatene av reliabilitetstestene føler jeg at disse er innenfor det akseptable, selv om jeg ideelt sett skulle sett dem noe nærmere 100 prosent og 1 for henholdsvis faktisk samsvar og Scotts pi. Som tidligere nevnt er flere av variablene av en slik art at de betinger subjektive vurderinger. Ergo vil det være vanskelig å oppnå helt like resultater i to separate kodinger. Det er også grunn til å tro at en intersubjektiv koding ville gitt større målefeil, all den tid forskjellige personer har forskjellige oppfatninger. Til tross for dette vil jeg hevde at analysen er både reliabel og valid.

Endringer i databasen

Ettersom flere av kildene som er brukt har fått sine navn bokstavert på flere måter, er disse endret disse, slik at kildeopplysningene er entydige. Som eksempel har den irakiske informasjonsministeren – som etter hvert fikk det noe spottende økenavnet *Komiske Ali* – fått sitt navn skrevet på fire forskjellige måter. Hans navn er derfor i flere tilfeller endret til Muhammad Saeed al-Sahhaf. Likeledes er *Yassir Arafat* endret til *Yasser Arafat* og den russiske FN-ambassadøren Yuri Fedotov har fått sitt navn stavet slik (til erstatning for Juri/Jurij). Alle diplomatkilder, som i teksten blir titulert som blant annet *diplomatiske kilder*, *FN-diplomat*, og så videre er endret til *diplomat*.

Kvalitativ metode

Kvalitativ innholdsanalyse

I det følgende vil jeg gå inn i en enkel, kvalitativ innholdsanalyse basert på utdrag fra lite et utvalg artikler. Dette gjøres ved å trekke fram det jeg mener er talende eksempler som kan ytterligere belyse funnene i den kvantitative analysen. Den kvalitative metoden er enkel, men

er inspirert av kritisk diskursanalyse (Bergström & Boréus 2005).

Mandela støtter Norge

Dagbladets sak den 6. mars 1999 viser i stor grad hvordan Norge jobbet for å bli medlem av Sikkerhetsrådet, men også hvordan mediene omtalte denne valgkampen. Bakgrunnen for hvordan artikkelen ble produsert er imidlertid ukjent. Den kan ha blitt plassert/solgt inn av noen i UD eller andre, politiske kilder. I så fall er den et svært talende eksempel for det man kan kalle *competitive campaigning*, slik det omtales i Haynes, Flowers & Gurian (2002). Artikkelen omtaler ikke den norske politikken med et eneste ord. Det er kun støtten fra Mandela som omtales. Det framgår imidlertid at Dagbladets journalist, Carsten Thomassen, har fått tilgang til et brev fra FN-ambassadør Ole Peter Kolby til sin sørafrikanske ambassadørkollega. Artikkelen refererer også til UD's postjournal. Dermed kan Dagbladet laget saken på eget initiativ, basert på innsynsbegjæringer til UD. Dog er det ikke særlig konspiratorisk å anta at det nevnte brevet kan ha blitt «lekket» som en informasjonssubsidie. Det kan ikke ha vært annet enn fordelaktig for den norske valgkampen å sikre seg støtte fra Sør-Afrika og Nelson Mandela. Sør-Afrika er utvilsomt et tyngdepunkt på det afrikanske kontinentet, og Mandela er en autoritet i seg selv. Dette framgår også klart i artikkelen, der valgkampsjefen i UD, Dag Wernø Holter, uttaler at «[v]i er glade for at Sør-Afrika støtter vårt kandidatur. Nelson Mandela er en svært viktig aktør».

Slåss for Norge i FN

Norge har sikret seg Nelson Mandelas støtte i kampen om en plass i FN's sikkerhetsråd. Sør-Afrikas støtte veier tungt og blir brukt for hva den er verd i den videre valgkampen. - Vi er glade for at Sør-Afrika støtter vårt kandidatur. Nelson Mandela er en svært viktig aktør, sier spesialrådgiver Dag Wernø Holter i UD. Han leder den norske kampen for å bli valgt inn i FN's sikkerhetsråd høsten 2000.

I et overstrømmende takkebrev, hyller Norges FN-ambassadør Ole Peter Kolby sin sørafrikanske kollega Jacob Selebi for hans sterke støtte.

At Nelson Mandela støtter Norge er et klart pluss når kandidaturet skal fremmes på det afrikanske kontinent spesielt og i resten av verden generelt. Mandela kommer til Norge på offisielt besøk 16. mars.

Karibisk valgkamp

«Valkampgeneral» Dag Wernø Holter har den siste tida satt inn støtet mot de små øynasjonene i Karibia. Det har gått en jevn strøm av personlige brev fra utenriksminister Knut Vollebæk til hans kolleger i stater som Bahamas, St. Christopher, Barbados, St. Lucia og Grenada for å nevne noen.

I brevene skriver Vollebæk at de nordiske land stiller seg bak Norge og forteller om Norges internasjonale engasjement.

Stemmebytte

De karibiske statene er også viktig fordi Jamaica håper å bli valgt til Sikkerhetsrådet nå til høsten. Norsk støtte til Jamaica kan utløse et skred av karibiske stemmer til Norge neste år.

Dag Vernø Holter sier at gjensidige avtaler om støtte er en viktig del av Norges strategi, men vil ikke kommentere enkeltavtaler.

Men i UDs brevjournaler går det klart fram at Norge er svært aktivt overfor land som er kandidater til andre plasser i Sikkerhetsrådet.

Norge driver også stemmebytter med land som kjemper om andre internasjonale posisjoner. Etter det Dagbladet kjenner til, vurderer UD å støtte Libanons kandidatur til Den internasjonale havrettsdomstolen mot at Libanon støtter Norge i FN-valget.

(Dagbladet 06.03.1999)

Artikkelen er også svært oppsummerende for den kvantitative innholdsanalysens første fase, om valgkampen, der 44 prosent av artiklene inngår i stemmesankerrammen. Som nevnt går ikke artikkelen inn på den norske politikken overhode, men omtaler kun spillet og det norske kandidatet. Hva Norge faktisk har gjort for å sikre seg Sør-Afrikas støtte er helt skjult. At myndighetene setter pris på støtten er hevet over hver tvil; Kolby har til og med sendt et «overstrømmende takkebrev». Artikkelen tar også for seg «handelen» med stemmer. UD avviste kategorisk at Norge kjøpte stemmer med monetære midler, noe som ikke kommer klart fram i denne artikkelen. Her presiserer Holter kun at han «ikke [vil] kommentere enkeltavtaler». Det levnes imidlertid liten tvil om at Norge benyttet en annen type kapital for å sikre seg stemmer, og deltok i det som nærmest framstår som en byttering der land støtter hverandre¹⁵. Dagbladet nevner dette på flere måter.

Thorbjørn Jagland møter Colin Powell

Den 9. februar 2001 møtte utenriksminister Thorbjørn Jagland sin amerikanske kollega, Colin Powell¹⁶. Møtet ble omtalt av både NTB, Aftenposten, VG og Dagbladet. Nedenfor gjengis de fire artiklene, samt en kvalitativ tolkning av disse, med fokus på artiklenes tilnærming til Irak-spørsmålet.

NTB

Fornøyd Jagland etter Powell-møte

Washington (NTB-Anne Ånstad): Til tross for få konkrete løfter eller signaler fra

¹⁵ Her skal det nevnes at Norge i svært liten grad kunne ettergå støtteklæringene. Valgene til FNs Sikkerhetsråd er hemmelige, og hvem som stemte på hvem offentliggjøres ikke (United Nations udatert).

¹⁶ Powell hadde, som USAs utenriksminister, naturligvis en svært sentral rolle i den amerikanske Irak-politikken. Dog er hans framføring i Sikkerhetsrådet den 6. februar (CNN.com 06.02.2003), en drøy måned før invasjonen fant sted i mars, blant de mest omtalte og omdiskuterte hendelsene i opptakten til krigen.

amerikanerne, var utenriksminister Thorbjørn Jagland svært fornøyd etter møtet med sin kollega Colin Powell fredag.

USA og Norge er enige om at Saddam Hussein må fratras sitt viktigste propaganda-kort som er hans lidende folk. Og Jagland mente også å tolke amerikanerne dit hen at de var positive til å bidra med penger for å forhindre kollaps i den palestinske økonomien. Powell gjorde det klart at amerikanerne fortsatt vil ha et sterkt engasjement i regionen. Jagland mener det er ytterst viktig å forhindre sosial og økonomisk kollaps i de palestinske områdene nå, og var derfor opptatt av å få dette fram i møtet med Powell. Powell skal selv besøke flere land i Midtøsten denne måneden.

Lang sakliste

De to hadde et 45 minutter langt møte, og en liste med tunge saker som sanksjonene mot Irak, Midtøsten, sikkerhetspolitikk i Europa, Balkan hvor Norge om kort tid overtar ledelsen av KFOR-styrkene og forholdet til Russland i nord. Jagland var imponert over Powell, og sier det er en pragmatisk mann som går rett på sak. Jagland hadde også en halv times møte med president George W. Bush' sikkerhetsrådgiver, Condoleezza Rice, som er russlandsekspert, og dermed var interessert i Norges syn på problemene med atomavfall i nord, uten at det kom noen løfter om amerikanske ressurser til oppryddingen. Ifølge Jagland er hun i alle fall interessert i å sende medarbeidere til møtet i Barentsrådet i Murmansk i mars.

Jagland er den andre utenriksministeren Powell tar imot, og grunnen til den frem-skutte posisjonen på den eksklusive gjestelista er Norges ferske medlemskap i Sikkerhetsrådet, og ansvaret for sanksjonskomiteen mot Irak.

Målrrette sanksjoner

Jagland sa før møtet at USA og Norge er enige om at sanksjonene må opprett-holdes og styrkes, men han var interessert i å høre hva Powell mener når han sier han ønsker å "reenergize sanctions" mot Irak, mens Norge er interessert i å "mål-rette" sanksjonene.

- Slik samtalen forløp tror jeg vi har ganske sammenfallende syn. Man bør forsøke å styrke kontrollen og sanksjonene i forhold til utstyr som kan brukes til å lage masseødeleggelsesvåpen, men ikke slik at det går ut over sivilbefolkningen, sier Jagland til NTB. Han sier amerikanerne ikke har endret syn på nødvendigheten av sanksjonene.

- Men det er enighet om at man må ta fra Saddam Hussein hans viktigste propagandakort som er den humanitære katastrofen. Det er en vanskelighet vi har nå, som kan sette hele FNs rolle i et dårlig lys, sier Jagland.

Gjennomgår varetyper

Powell skal ha virket interessert i å diskutere Norges tilnærming som er å gjennom-gå alle import- og eksportsøknader for å se om det er mulig å tillate innførsel av varer og utstyr som går direkte til sivilbefolkningen samtidig som man tetter mulig-hetene for å slippe gjennom utstyr som kan brukes til å lage våpen. Til nå har svært mange kontrakter blitt avvist med begrunnelsen at det er varer og utstyr med "dobbeltanvendelse", det vil si de kan brukes både humanitært og til å lage våpen.

- Det er et spørsmål vi må se på, og som vi vil se om vi kan gjøre noe med, sier Jagland, som ikke vil si noe om hvilke varer det er snakk om.

(NTB 09.02.2001)

Her framgår det at Jagland ikke bare er fornøyd etter møtet med Powell; han er «svært fornøyd». Det til tross for at «få konkrete løfter eller signaler fra amerikanerne». Objektivt sett er det, i all enkelhet, få som er «svært fornøyd» med noe i nærheten av et resultatløst møte. Dermed kan det framstå som viktig for Jagland å understreke at møtet var fruktbart likevel, kanskje for å sørge for at det norsk-amerikanske forholdet er nært og tett. Dette understrekes ytterligere av Jaglands utslørte hyllest av Powell, idet Jagland var «imponert» av den «pragmatiske» Powell. Det påpekes nærmest også at Norge har fått audiens hos Powell; den amerikanske utenriksministerens gjesteliste omtales som «eksklusiv». Én ting er imidlertid Norge og USA enige om, framgår det av artikkelen; at «Saddam Hussein må fratas sitt viktigste propagandakort som er hans lidende folk». Dette kan tolkes på minst to måter:

- a) Lidelsene i Irak er propaganda fra Saddam Hussein.
- b) Lidelsene i Irak må stoppes, slik at Saddam Hussein ikke kan bruke dette som propaganda.

Hvilken av disse tolkningene som er nærmest det ønskede budskapet framgår ikke klart, isolert sett. Den første tolkningen er, sett med «Norge som humanitær stormakt-briller», tett opptil uhyrlig, all den tid det lenge før 2001 ble forelagt dokumentasjon på at Irak var et land i store problemer. Det er nærliggende å tro at det er tolkning nummer to som er det norske synet, men dette er ikke innlysende. At Norge vil «målrette sanksjonene» understøtter dette. Jagland sier i artikkelen at Norge vil «se om det er mulig å tillate innførsel av varer og utstyr som går direkte til sivilbefolkningen samtidig som man tetter mulighetene for å slippe gjennom utstyr som kan brukes til å lage våpen», men også at propagandakortet «er den humanitære katastrofen. Det er en vanskelighet vi har nå, som kan sette hele FNs rolle i et dårlig lys». Hva gjelder det siste kan det virke som om det er FNs troverdighet som står på spill, ikke de døende barna i Irak. Lidelsene i Irak omtales kun i en fjern og lite dramatisk kontekst. Det framgår dermed som langt mer dramatisk at Saddam Hussein kan «lage våpen» - endatil «masseødeleggelsesvåpen», et ord som er egnet til å forskrekke. Oppsummert vil jeg hevde at NTBs artikkel dermed forsterker fiendebildet av Saddam Hussein, først og fremst fundert gjennom omtalen av Husseins skumle våpenambisjoner. Samtidig tegnes det et bilde av Norge som et land med gode intensjoner.

Aftenposten

Powell til Jagland: Iraks lidelser Saddams skyld

Norge håper USA vil godta lettelser i Irak-sanksjonene for å bedre sivilbefolkningens kår.

Aftenpostens korrespondent MORTEN FYHN Washington

Enighet. - Vi har mye av det samme syn på Irak, sa utenriksminister Thorbjørn Jagland etter samtaler med sin amerikanske kollega Colin Powell. FNs sanksjoner mot Irak var et sentralt tema.

Jagland fikk ingen løfter fra Powell om at USA vil ha oppmykning av sanksjonene. Men han beskrev allikevel i optimistiske vendinger en situasjon hvor begge land ønsker å ha effektive sanksjoner for å hindre at Irak skaffer seg masseødeleggelsesvåpen, og samtidig vil gjøre det enklere for Irak å kjøpe varer som kan lette den humanitære situasjonen. Det gjelder å hindre at Saddam Hussein vinner propagandakrigen.

Ifølge norske diplomatiske kilder vil man nå med en viss forventning imøtese USA opptreden i Sikkerhetsrådets sanksjonskomité, som ledes av Norge. Hittil har USA og Storbritannia blokkert for salg av mange varer til Irak.

Etter sitt møte med Jagland sa Powell til amerikansk presse at det er uhyre viktig å beholde våpenkontrollregimet for Irak. Han understreket at Irak har nok penger til å kjøpe mat og medisiner, og sa det er Saddam Husseins egen skyld at sivilbefolkningen lider.

Flere varer til Irak

- Etter at Norge fikk ansvaret for virksomheten, er både mengden og utvalget av varer som Irak tillates å kjøpe innenfor rammen av FNs sanksjonsprogram blitt større enn noe gang, opplyser Norges FN-ambassadør Ole Peter Kolby til Aftenposten.

Kolby, som på vegne av Norge leder Sikkerhetsrådets sanksjonskomité for Irak, sier at den irakske kontraktmassen nå for en stor del dreier seg om varer som går langt utenfor det som først lå i FNs såkalte olje-for-mat-program. Et fersk eksempel er at komitéen nettopp har tillatt salg til Irak av store og tunge lastebiler. Sikkerhetsrådets medlemmer er opptatt av å hindre at Irak får tilgang på varer og utstyr som også kan ha en militær nyttefunksjon, som for eksempel sambandsutstyr. Men tunge lastebiler, som kan brukes til å frakte soldater, gjøres det altså nå unntak for.

- Det er nå riktigere å si at det snarere dreier seg om et olje-for-varer-program, sier ambassadøren. Kolby understreker at alle vedtak i sanksjonskomitéen må godkjennes av samtlige medlemmer av Sikkerhetsrådet.

Det finnes nå forhåndsklarerte lister for varer på sektorer som mat, medisiner og medisinsk utstyr, vann og kloakk, utdanning, landbruk og olje. Ifølge Kolby blir varelistene innenfor disse kategoriene hele tiden søkt utvidet.

- Norge er opptatt av å få større smidighet i systemet samtidig som man i størst mulig grad legger humanitære vurderinger til grunn, sier ambassadør Kolby.

Det har i den senere tiden vært en sterk økning i antall kontrakter fordi Irak har fått mer penger å rutte med. Det er ikke noe øvre tak på mengden av olje som Irak tillates å selge. I FNs sanksjonskomité konstaterer man dog at Irak har et stort

underforbruk av penger det kan handle mat og varer for.

Overfor Jagland hadde Colin Powell i går understreket at USAs engasjement i Midtøsten fortsatt vil være stort. Fordi Norge har formannskapet i den spesielle giverlandskomiteén for palestinerne, var Jagland i går fornøyd med at Powell syntes å være opptatt av hvor akutt vanskelig palestinerne økonomiske situasjon er blitt.

- Norge vil nå gå i spissen for å skaffe økonomisk hjelp til palestinerne for å hindre at deres selvstyreadministrasjon bryter sammen, sa Jagland. Powell opplyste ellers i går at han i slutten av måneden besøker Egypt, Saudi-Arabia, Israel, de palestinske områdene samt Kuwait før han møter NATOs og EUs ledelse i Brussel.

Thorbjørn Jagland var, ifølge fornøyde norske UD-folk, den andre europeiske utenriksminister som ble tatt i mot av Colin Powell. Den første var britenes Robin Cook. Jagland fikk ikke bare 45 minutter med Powell, han hadde også et halvtime-langt møte i Det hvite hus med Condoleeza Rice, som er president Bush sikkerhetsrådgiver.

Den norske delegasjonen var full av lovord om Powell og Rice. De to ble omtalt som uhyre profesjonelle og sympatiske samtalepartnere. På norsk side gledet man seg over forsikringer om at USA ikke har noen planer om å trekke sine soldater ut av Balkan.

morten.fyhn@aftenposten.no

(Aftenposten 10.02.2001)

Aftenposten nøler ikke med å fastslå hvem som er den store synderen i Irak; allerede i tittelen hevdes det at «Iraks lidelser er Saddams skyld» - om enn forkledd som Powells beskjed til Jagland. Avisen skynder seg imidlertid med å legge til, i ingressen, at «Norge håper USA vil godta lettelse i Irak-sanksjonene for å bedre sivilbefolkningens kår», noe som ikke kan tolkes som noe annet enn at de norske intensjonene bare er gode. I neste setning siteres imidlertid Jagland på at «[v]i har mye av det samme syn på Irak». Videre heter det, blant annet, at irakerne kan kjøpe mer enn noen gang etter at Norge fikk ansvaret i sanksjonskomiteen, samt at «Norge er opptatt av å få større smidighet i systemet samtidig som man i størst mulig grad legger humanitære vurderinger til grunn». Det mangler med andre ord ikke på norsk godvilje. Saddam Hussein har, derimot, mindre gode hensikter, om man skal tolke Aftenpostens artikkel. Igjen klistres Hussein til «masseødeleggelsesvåpen» og frykten for at han skal «vinne propagandakrigen». Aftenposten slår videre fast at «Irak har nok penger til å kjøpe mat og medisiner, og (...) det er Saddam Husseins egen skyld at sivilbefolkningen lider». Avisen bringer så et eksempel på den såkalte dobbeltanvendelsen, altså at enkelte varer og produkter kan brukes til både sivile og militære formål. Her påpeker journalisten at Irak har fått lov til å kjøpe «tunge lastebiler, som kan brukes til å frakte soldater», noe «det altså nå [gjøres] unntak for». Det kan nærmest virke som om dette grove paradokset faller journalisten

tungt for brystet. At «tunge lastebiler» i verden for øvrig stort sett benyttes til å frakte alt annet enn soldater nevnes ikke. Også Aftenposten påpeker at Powell ikke ga noen løfter. Dette hindrer dog ikke Aftenposten-journalisten i å gjøre det samme som sin kollega fra NTB: Viderebringe uhemmet skryt. Artikkelen slår, i avslutningen, fast at «[d]en norske delegasjonen var full av lovord om Powell og Rice». Den amerikanske duoen omtales som «uhyre profesjonelle og sympatiske samtalepartnere». I sum er Aftenpostens og NTBs artikler relativt like, med tilnærmet sammenfallende budskap, både hva gjelder synet på Norge og Irak/Saddam Hussein.

Dagbladet

Thorbjørn Jagland og Colin Powell er enige: Hard Irak-linje

WASHINGTON (Dagbladet): Utenriksminister Thorbjørn Jagland slutter seg til USAs beinharde linje mot Irak etter gårsdagens samtaler med USAs nye utenriksminister Colin Powell. Jagland ga i går klar beskjed om at Norge samarbeider tett med USA for at FN-sanksjonene mot Irak skal bli mer effektive.

- Saddam Hussein skal ikke få undergrave disse sanksjonene, sier Jagland etter møtet med USAs utenriksminister Colin Powell i Washington.

Tidligere har den norske regjeringen gått inn for endringer i sanksjonene mot Irak slik at de blir mer målrettet.

Powell sa etter møtet med Jagland at USA står steilt på harde sanksjoner. Samtidig ga han beskjed om at olje-for-mat-programmet, som skal sikre at folket i Irak ikke lider, må bli mer målrettet. Men generalen fra Golfkrigen er ikke villig til lempe på sanksjonene.

Jaglands kommentar etter et vellykket møte var som et ekko av Powell. Norge leder Sikkerhetsrådets sanksjonskomité.

- Det er Husseins propagandakort at folket lider, sier Jagland.

- Derfor må vi arbeide for at det skal bli lettere å få inn varer som kan bedre den humanitære situasjonen i landet. Det betyr ikke at det skal bli lettere å få varer og teknisk utstyr som kan bidra til å bygge opp masseødeleggelsesvåpen, sier Norges utenriksminister.

- Norge og USA har mye av det samme synet på Irak-sanksjonene, sier han.

- Hva er Bush-regjeringens politikk i forhold til Midtøsten?

- Det er det vanskelig å si noe om nå, men engasjementet vil være stort. Powell ga uttrykk for at han er klar over den vanskelige økonomiske og sosiale situasjonen i de palestinske områdene, sier Jagland.

Colin Powell skal i slutten av måneden besøke Gaza og Vestbredden og snakke med Arafat og Sharon.

I motsetning til Sveriges utenriksminister Anne Lindh, som har bedt USA stanse det planlagte rakettskjoldet, er Jagland høyst uklar på om han vil gi USA noen motstand. Gårsdagens møte ble knapt nok brukt til å diskutere det omstridte rakettskjoldet, men på en pressekonferanse etter møtet med Jagland ga Powell klar beskjed om at Bush vil gjennomføre sine planer.

(Dagbladet 10.02.2001)

Dagbladet har en langt mindre omfangsrik artikkel, sammenlignet med Aftenposten og NTB, men heller ikke Dagbladet levner særlig tvil om at Norge og USA står sammen i Irak-spørsmålet. Forskjellen er at avisen påpeker at linjen er «beinhard». Dog får Saddam Hussein passet sitt påskrevet. Jagland sier, ifølge avisen, at «Saddam Hussein [ikke] skal få undergrave disse sanksjonene» og at «[d]et er Husseins propagandakort at folket lider». Dagbladet påpeker at den norske utenriksministeren «var som et ekko av Powell», noe som kan tolkes både som Jagland og Powell er enige, men også i en mer kritisk retning, i form av at Norge ikke opptrer selvstendig og er USAs haleheng. Også Dagbladet lar Jagland slippe til med et sitat som bygger opp om den dikotomiske «flinke Norge og fæle Saddam»-forestillingen der Norge skal gjøre sanksjonene bedre – altså mer «målrettede», mens Den store skrekken, i form av masseødeleggelsesvåpen skal forhindres:

Derfor må vi arbeide for at det skal bli lettere å få inn varer som kan bedre den humanitære situasjonen i landet. Det betyr ikke at det skal bli lettere å få varer og teknisk utstyr som kan bidra til å bygge opp masseødeleggelsesvåpen

(ibid)

Dagbladet er med andre ord, i hovedsak, på linje med Aftenposten og NTB, men skiller seg noe ut i valg av ord; avisen fastslår at linjen overfor Irak er «beinhard», samtidig som man kan tolke at Norge og Jagland ikke bare er enige med USA og Powell, men også «et ekko».

VG

- VELDIG GODT INNTRYKK

IN: WASHINGTON DC (VG) - Det var et utmerket møte. Utmerket, sa utenriksminister Colin Powell som fulgte sin norske gjest, utenriksminister Thorbjørn Jagland til døren.

Jagland sto i vårsolen i Washington og erklærte seg «veldig betrygget». Og han likte Powells lederstil og personlighet.

- Jeg fikk et veldig godt inntrykk. Han var rett på sak, svært vennlig, veldig godt oppdatert og virket svært pragmatisk, sier Jagland, som for første gang traff den nye amerikanske utenriksministeren

Betryggende

Tema for det 45 minutter lange møtet var de samme som kommer til å prege

Powells første tjenestereise: Han kunngjorde i går at hans første visitt går til Midtøsten, der han ønsker å møte regionens ledere og vurdere den aktuelle situasjonen.

Her spiller Norge en viktig internasjonal rolle. Norge har for tiden formannskapet i FNs sikkerhetsråds sanksjonskomite for Irak, Norge leder giverlandsgruppen for de palestinske områdene, og Jagland er selv i internasjonale faktakommisjonen den såkalte Mitchell-komiteen.

- Signalene vi fikk var veldig betryggende for oss, sier Jagland.

- Det er viktig for oss å se at amerikanerne ønsker å ha et sterkt engasjement i Midtøsten, slik de også har hatt det hittil.

(VG 10.02.2001)

I motsetning til de tre foregående artiklene velger VG å fokusere nærmest utelukkende på alt annet enn den politiske substansen i møtet mellom Jagland og Powell, og kan således betegnes som klassisk tabloid. Artikkelen tittel, ingress og to påfølgende avsnitt brukes til å fortelle leseren at Jagland fikk «et veldig godt inntrykk» og at møtet var «utmerket», at værforholdene i Washington var hyggelige («vårsol») og at Jagland var «veldig betrygget», «likte Powells lederstil og personlighet». Videre betegner Jagland Powell som «rett på sak, svært vennlig, veldig godt oppdatert og virket svært pragmatisk» - med andre ord som en kar man kan stole på. Irak-spørsmålet omtales knapt, annet enn at Norge er leder i sanksjonskomiteen og at «[s]ignalene vi fikk var veldig betryggende for oss». Avstanden fra lidelsene i Irak til vårsolen i Washington er stor. VG unnlater å bruke ordet masseødeleggelsesvåpen, men det kan ha sammenheng med at avisen ikke går inn i Irak-spørsmålet i det hele tatt.

Oppsummering

Artiklene i Aftenposten, NTB og Dagbladet har fire fellestrekk som går igjen, som sammen konstruerer en virkelighet: (1) en tatt-for-gitthet som er grunnet i at Irak og Saddam Hussein har skumle hensikter («masseødeleggelsesvåpen»), (2) at Norge, som den altruistiske fredsdue, skal gjøre sitt ytterste for å hjelpe sivilbefolkningen i Irak, (3) at Norge og USA er står sammen og sist (4) at Colin Powell er en kjekk, grei og dyktig utenriksminister. VG skiller seg noe ut på de to første trekkene, ved at avisen knapt omtaler Irak, men er på linje med de to øvrige i de to sistnevnte trekkene. I spørsmålet om masseødeleggelsesvåpen er det varierende modalitet, jamfør Bergström & Boréus (2005, s. 323), som definerer modalitet som «i vilken utsträckning som en avsändare, t.ex. en politisk ledare, kan tänkas knytas til ett specifikt innehåll». Både NTB og Dagbladet bruker det modale hjelpeverbet *kan* («brukes til å»/«bidra til å bygge opp»), mens Aftenposten fastslår at man trenger effektive sanksjoner for å hindre at Saddam Hussein «skaffer seg» masseødeleggelsesvåpen. Uavhengige av verbbruk

er det grunn til å argumentere for at det fastslås kategorisk at Saddam Hussein har hensikter som er en stor fare for nærmest hele menneskeheten; det er trusselen om masseødeleggelsesvåpen som er altoverskyggende.

De farlige våpnene

Bruken av ordet *masseødeleggelsesvåpen* er, slik jeg argumenterer for i forrige kapittel, en sterk markør; sjeldent har verden sett et ord som alene er i stand til å være mer fryktinngytende. Det er også, i ettertid, interessant å se nærmere på bruken av ordet, all den tid flere år med undersøkelser i Irak har avdekket av slike våpen ikke eksisterte. *New York Times* er blant medieinstitusjonene som senere har beklaget sin journalistikk i opptakten til invasjonen i Irak i 2003, blant annet med bakgrunn i reportasjene til Judith Miller:

In 1920, Walter Lippmann and Charles Merz wrote that The Times had missed the real story of the Bolshevik Revolution because its writers and editors "were nervously excited by exciting events." That could have been said about The Times and the war in Iraq.

(*New York Times* 24.03.2004)

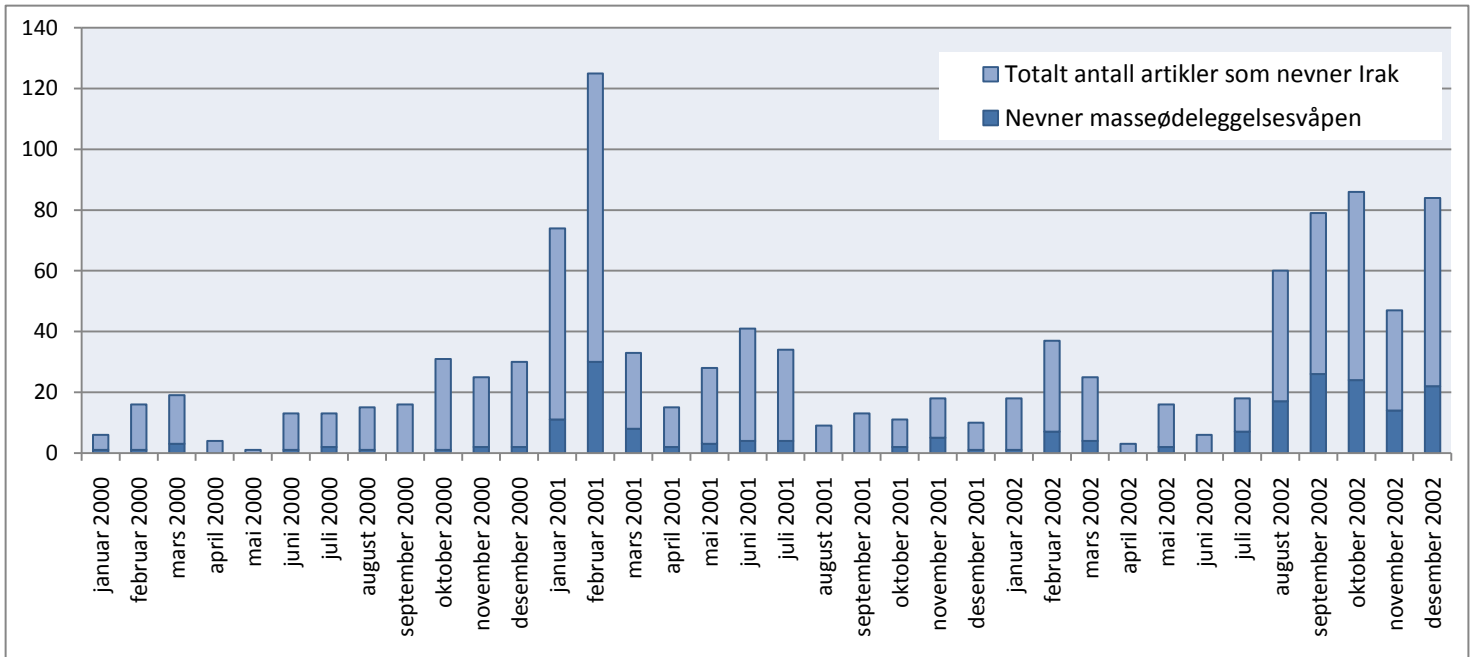
Tidligere utenriksminister Powell har også beklaget den mye omtalte oppvisningen i FNs Sikkerhetsråd den 5. februar 2002. I et intervju med *ABC* kaller han talen «en skamplett på rullebladet»: «It's a blot. I'm the one who presented it on behalf of the United States to the world, and [it] will always be a part of my record. It was painful. It's painful now.» (*ABC News* 08.09.2005).

I en slik kontekst er det interessant å se nærmere på bruken av ordet i *Aftenposten*, *NTB*, *VG* og *Dagbladet*. Ordet forekommer i 208 artikler (både i del én og to)¹⁷ i perioden 2000 til 2002. Totalt 871 artikler omtaler Irak¹⁸. Frekvensfordelingen av antallet artikler som omtaler Irak og masseødeleggelsesvåpen er vist i Figur 2. Det bemerkelsesverdige er at artiklene i stor grad er konsentrert om to tidsperioder: januar til mars 2001 (periode én) og fra august 2002 og ut året (periode to). 152 av de 208 artiklene som omtaler masseødeleggelsesvåpen – eller 73 prosent av artiklene – ble publisert i løpet av kun åtte av de 36 månedene. Hvordan kan dette ha seg?

¹⁷ Utvalget inneholder totalt 1525 artikler, men flere artikler er inkludert i begge delene av den kvantitative analysen, ettersom de omtaler både Norge i Sikkerhetsrådet og sanksjonene mot Irak. 211 artikler er inkludert i begge delene, som igjen betyr at det totale antallet unike artikler i hele analysen (både del én og to) er 1314 artikler. Ergo forekommer ordet «masseødeleggelsesvåpen» i 16 prosent av alle artiklene.

¹⁸ Dette uttrekket fra databasen er gjort ved å først kombinere samtlige artikler fra fase én og to (1525 artikler), der artikler som er inkludert i begge fasene er trukket fra. Deretter er artikler fra før 1. januar 2000 trukket fra. Dette gir 1260 artikler. Av disse inneholder 871 artikler ordet *Irak* i en eller annen form.

Figur 2 - Forekomster av ordet «masseødeleggelsesvåpen»

Periode én innledes med at Norge tar sete i Sikkerhetsrådet, og dermed også ledelsen i sanksjonskomiteen. Dette genererer alene flere artikler som omtaler både Irak og masseødeleggelsesvåpen i januar. I februar møtes Jagland og Powell (se tidligere omtale), men USA bomber også Irak i midten av måneden. Fra den 20. februar og ut måneden er det stort fokus på et norsk initiativ til å endre sanksjonene, som også fører til at masseødeleggelsesvåpen blir trukket inn, men også at Irak på tidspunktet motsetter seg ytterligere inspeksjoner. Omtalen i mars er mindre entydig. Totalt kan man oppsummere den økte omtalen av masseødeleggelsesvåpen i denne perioden som naturlig, ettersom det ble et naturlig forhøyet fokus på Irak-spørsmålet grunnet den norske rollen i Sikkerhetsrådet.

Periode to krever etter alt å dømme en mer generell forklaring, og det er grunn til å tro at den økte omtalen mot slutten av året henger sammen med opptakten til invasjonen i mars 2003. Undersøkelsen inkluderer imidlertid ikke artikler fra 2003, slik at dette ikke kan understøttes empirisk. I periode to slapp Irak våpeninspektører inn i landet, samtidig som den mye omtalte våpenrapporten ble sendt til FN. Det er imidlertid en signifikant forskjell på periode én og to: Selv om frekvensfordelingen varierer gjennom den totale perioden, er ikke andelen artikler som omtaler masseødeleggelsesvåpen lik for de to periodene. 27 prosent av artiklene som inneholder ordet *Irak* i periode én inneholder også ordet *masseødeleggelsesvåpen*. I periode to er andelen økt til 41 prosent, noe som betyr at ordet *masseødeleggelsesvåpen* forekommer hyppigere i saker som omtaler Irak. Dette kan være tilfeldig, og samtidig er det vesentlig å påpeke at dette er en rent maskinell analyse, basert på forekomster av ordene, ikke hvilken kontekst de måtte forekomme i. Likevel velger jeg å tolke funnene som at fokuset på masseødeleggelsesvåpen stiger ettersom invasjonen i Irak nærmer seg, noe som igjen

samsvarer med et større fiendebildebehov opp mot invasjonen – gitt at vi legger til grunn at omtale av masseødeleggelsesvåpen er med på å skape dette.

Intervjuer

Det er foretatt fire, kvalitative intervjuer for å supplere den kvantitative og kvalitative innholdsanalysen, samt å forsøke å få fram synspunkter på hvordan pressen oppfatter seg selv og blir oppfattet av noen av aktørene. Begge journalistene som er intervjuet er nå pensjonerte. FN-ambassadør Ole Peter Kolby er også pensjonert, mens presseråd Kjetil Stormark er tilbake i journalistikken. Jeg anser det som en styrke at ingen av informantene lenger har samme arbeidsgiver som de hadde i tidsrommet som er aktuelt for denne oppgaven. Dette kan være med på å bidra til at de forteller mer fritt om sine erfaringer. Intervjuene er personlige, og har hatt en løs, men likevel semistrukturert form; informantene har fått snakke fritt, men er i praksis blitt stilt omtrent de samme spørsmålene. Jeg har bevisst valgt en fri form på intervjuene, der hensikten har vært å ha nettopp en fri form uten særlige bindinger på forhånd. Dette kan også medføre en ulempe i form av medgått tid. Intervjuet med tidligere ambassadør Kolby, for eksempel, hadde en varighet på nærmere tre timer.

Morten Fyhn – Aftenposten

Tidligere Aftenposten-journalist Morten Fyhn¹⁹ var avisens korrespondent i Washington fra 1998 til 2002, og fulgte dermed Norges valgkamp og sete i Sikkerhetsrådet. Han mener det ble ført «en fenomenal prestisjekamp for å få Norge inn i Sikkerhetsrådet» (Fyhn 2010) og at dette «var toppen av lykke og prestisje for UD-folk». Som USA-korrespondent var han imidlertid ikke noe primært mål for UD i perioden før Norge ble valgt inn, men bemerker at UD var aktive: «Vi merket det på alle ressursene som ble brukt og folkene som ble hentet inn fra Norge, fra Kongen og nedover. Pengene rullet voldsomt». Tross innsatsen og prestisjen i UD var ikke Norge i Sikkerhetsrådet brennhett stoff for Aftenposten, ifølge Fyhn: «Å dekke Norge i Sikkerhetsrådet hadde ikke høyeste prioritet». Blant årsakene til dette, sier Fyhn, er at han primært var i USA for å dekke USA, men også at FN er «et tungrodd system» der «prosessene er endeløse». Dermed nådde ikke stoffområdet opp i kampen om korrespondentens tid:

FN er kjedelig å dekke, i alle fall sett i sammenheng med 11. september og at George W. Bush er nyvalgt president og holder taler der han sier at 'enten er dere med oss eller mot oss'. FN er viktig, men ikke sexy.

(ibid)

¹⁹ Intervjuet med Fyhn ble foretatt den 13. april 2010 på Kaffebrenneriet på Frogner i Oslo. Intervjuet hadde en varighet på rundt én time og 45 minutter. Det ble gjort notater fra intervjuet. All informasjon i dette kapitlet som er omsluttet av sitat-tegn er direkte sitater. Fyhn har også lest og godkjent dette kapitlet.

Samtidig, hevder Fyhn, at det var vanskelig å få FNs ledelse i tale. Dermed uteblir også potensielle karakteristikker av Norges arbeid og rolle. Å få intervjuer med andre toppolitikere og diplomater var også svært vanskelig. Å få kilder norske kilder i tale, hevder Fyhn, var imidlertid lite problematisk, også FN-ambassadør Ole Peter Kolby: «I den norske (FN-) delegasjonen var det ikke noe problem. De ville gjerne at vi skulle skrive om alt det gode de gjorde».

Fyhn påpeker at de, som norske journalister, har en plikt til å referere norske utspill og synspunkter og sette dem i en sammenheng. Han avviser at de opptrådte som «megafoner» for norske myndigheter, og heller ingen heiagjeng. Fyhn vedgår dog at «det ble ikke, i alle fall fra min side, bedrevet tilstrekkelig kritisk og granskende journalistikk», blant annet fordi tiden ikke strekker til – eller som Fyhn selv sier det: «Som korrespondent sitter du med konstant dårlig samvittighet for alt du ikke får gjort».

Man kan sikkert si at man forsømte seg i deknningen av Norge i Sikkerhetsrådet. Det var sikkert mye viktig og riktig som ble gjort, men det var snakk om prioriteringer, tid og at det ikke var så veldig spennende.

(ibid)

På spørsmål om Irak, sanksjonene mot landet og det norske formannskapet i sanksjonskomiteen, svarer Fyhn at han «ikke [kan] huske at det var noe dominerende tema under min tid i Washington». Personlig mener han at det var Saddam Hussein som var årsak til problemene i Irak, og ikke FN-sanksjonene.

Som en generell betraktning om (mangelen på) kritisk utenriksjournalistikk i Norge, sammenlignet med den amerikanske utenriksjournalistikken, trekker han fram et sentralt poeng: Mens amerikanske medier hyppig kan støtte seg på viktige, anonyme kilder og lekkasjer i utenriksforvaltningen, er dette svært sjeldent i Norge. Fyhn mener «det mangler en bevisst og klar lekkasjepolitikk» og at utenriksforvaltningen er for liten og for gjennomsliktig: «Terje Tvedt har helt rett: Alle lever av det samme og møter hverandre i den samme døren. Det blir ikke mye kritikk av det». Ergo, påpeker Fyhn, oppstår det «en veldig lojalitetskultur til svingdørstradisjonen».

Ole Ludvig Nymoen - NTB

Tidligere NTB-journalist Ole Ludvig Nymoen²⁰ var Washington-korrespondent fra januar 2002 til sommeren 2003. Han var dermed NTBs utsendte i Norges annet år i Sikkerhetsrådet.

²⁰ Intervjuet med Nymoen ble foretatt den 21. april 2010 på Stopp pressen i Oslo. Intervjuet hadde en varighet på én time og 15 minutter. Det ble gjort opptak av intervjuet, som senere er delvis transkribert. All informasjon i dette kapittelet som er omsluttet av sitattegn er direkte sitater.

Hans oppgave som USA-korrespondent var todelt:

Det har alltid vært NTB-korrespondentenes fremste oppgave å dekke Washington, som det politiske sentrum i USA, og FN. FN er ikke mindre viktig, og særlig når Norge er med i Sikkerhetsrådet blir det ekstra interessant å følge med de norske vurderingene og initiativ blant de femten.

(Nymoen 2010)

Årsaken til at NTB har desidert flest artikler i utvalget har etter alt å dømme sammenheng med at FN var et prioritert stoffområde for NTB. Nymoen vedgår at NTB, som et nyhetsbyrå, «nok (kan) ha en litt mer refererende tilnærming» enn avisene, men at dette ligger i nyhetsbyråets natur. Nymoen utdyper, henholdsvis på spørsmål om han hadde noen føringer fra hjemmeredaksjonen og om NTB hadde en annerledes tilnærming til stoffområdet enn Aftenposten, VG og Dagbladet:

Jeg hadde ingen føringer, men det Norges representanter sa, og det Norge gjorde, norske utspill, uansett hvor ubetydelig og smått det måtte, var det interessant. Vi har en tendens til å ha Norge i sentrum uansett.

(...)

VG og Dagbladet var stasjonert i New York. Aftenposten og NTB i Washington. Det var mer reising til og fra når det var spesielle ting som skulle opp. Telefonen var selvfølgelig tilgjengelig. VG og Dagbladet var på stedet hele tiden, men VG og Dagbladet ikke så interessert i FN som sådan. Kom det en pangsak er det klart at de dekket det. Jeg har en følelse av, uten at jeg kan belegge det statistisk, at de skrev mindre om FN enn for eksempel Aftenposten, men de kunne kanskje brette det ut mer, gjerne over en eller to sider, noen ganger, med plansjer og grafikk; lesverdig stoff, men over tid tror jeg du finner færre artikler i VG og Dagbladet, uten at jeg kan si det helt eksakt. Det ligger i forskjellen på VG, Dagbladet og Aftenposten.

(ibid)

Han betegner FN-systemet «omtrent som et Washington i miniatyr (...) (der) du får akkurat det svaret du vil ha». Dette gir overflod av informasjon, som gjør at man må velge ut og plukke kilder, både skriftlige og muntlige. Dette fører igjen til, ifølge Nymoen, at man etablerer en slags kildepreferanse. Her trekker han fra Russlands daværende FN-ambassadør, Sergei Lavrov, som eksempel på en kilde som gjorde seg tilgjengelig for mediene: «Du visste hvem du kunne snakke med. Sergei Lavrov stoppet. Jeg opplevde aldri at han bare gikk videre. Jeg kan ikke huske at han gjorde det. Du vet hvem du kan gå til.» USAs FN-ambassadør, John Negroponte, får en nærmest motsatt karakteristikk: «Negroponte var ikke likt av pressen. Han var arrogant og uttalte seg bare til amerikanerne, og var mer Bush enn Bush selv.» Hva gjelder forholdet til den norske delegasjonen, brukte han kilder i denne til å

orientere seg og få bakgrunnsinformasjon «underhånden»:

Enhver norsk journalist har en tilbøyelighet til å finne veien til den norske delegasjonen. Du kjenner noen av folkene som jobber der, eller du får en norsk vri. Men mange ganger får du mye mer enn det; de åpner seg når de vet at de ikke skal siteres ord for ord. Man kan også av og til komme inn på tonen, om enn ikke så mye at de vil gå inn på hva andre har sagt, men tonen, atmosfæren som har vært under et møte; et bilde av situasjonen.

(ibid)

Nymoens følte ikke at UD hadde lagt opp en bestemt mediestrategi under perioden i rådet, og hadde god kontakt med FN-ambassadør Ole Peter Kolby, som han mener «er og var utadvendt og lett å komme i kontakt med. Du hadde god kontakt med ham, og om de hadde en strategi om å holde pressen utenfor, satte han seg så til de grader utenfor den strategien». Nymoens mener at «UD har skjønnet at man dikterer ikke pressen. De har prøvd noen ganger, men det har alltid falt i fisk». På spørsmål om hvordan hans arbeid med stoffområdet svarer med de presseetiske honnørordene granskende, kritisk og undersøkende, svarer han slik:

For å være helt ærlig; av og til dårlig. Det er ett aspekt som er vanskelig å forene med de tre ordene, og det er tiden. I USA har du alltid tiden mot deg, til de grader. Husk på at da formiddagsseksjonen var over, var klokka 19 hjemme. Sikkerhetsrådet hadde en tendens til å ha pressefiendtlige tider, og da tenker jeg på trykktider. Det var mye senkveld. Tiden kom inn. «Kan jeg få noe inn, har jeg sjanse?» NTB har, som alle nyhetsbyråer, trykktider hele tiden.

(...)

Når du har vært der en stund begynner du å kjenne lusa på gangen. Du har noe å sjekke mot, du vet hva som har skjedd tidligere. I FN er erfaring ikke helt å kimse av. Du har noe å jamføre med og bruke som korrektiv. Det kan være nyttig. Men tiden gjør at du av og til går på akkord med de presseetiske honnørordene. Det er nesten ikke til å unngå.

(ibid)

Dette kan, ifølge Nymoens, føre til at man lettere gjengir myndighetenes standpunkt mer ukritisk – fordi produksjonsmessige rammebetingelser i form av mangel på tid hindrer en i å gå mer i dybden:

Ja, det er ofte det eneste støttepunktet du har, hvis du skal ha noe hjem. Norsk representant sier det og det og det, så tenker du «sier han virkelig det, det skulle jeg gjerne ha snakket med andre om. Vi får ta det senere, men vi må få dette hjem». Så får vi se om vi finner noe senere og kan bygge opp en sak etappevis. Vi fikk noe hjem, kanskje bare et par-tre avsnitt, så får vi heller utvide, men det er ikke sikkert det kom, men det er den første lille snutten som kanskje kom på trykk i en avis.

Ufullstendig, ja, og kanskje litt vel offisiøs, men det var det som ble sagt. Du stolte helt på den som sa det, så fikk vi heller prøve å korrigere, utdype eller motsi senere, å bygge ut eller utvide saken. Det er ikke alltid at den første biten ikke holder, men det var den vi fikk ut først.

(ibid)

Norges rolle som leder i sanksjonskomiteen så han «ikke særlig mye til» og han tror at han «ikke (...) var den eneste som ikke fikk noe ordentlig tak på den rollen Norge spilte». Han viser til at NTB dekket sanksjonene med dateline Bagdad eller andre områder i Irak, og at dette ofte kunne være bedre for å vise effektene på den irakiske befolkningen. Nymoen mener, sett i ettertid og gitt den resultatløse jakten på masseødeleggelsesvåpen i Irak, at «det var nærmest en skandale, hele sanksjonskonseptet». På spørsmål om han som journalist var med på å skape et fiendebilde av Saddam Hussein ved å koble navnet hans til masseødeleggelsesvåpen, svarer han slik:

Ja, slik som du spør og former spørsmålet; ja. Masseødeleggelsesvåpen var et forferdelig langt ord å skrive bestandig, men vi hadde ikke så mange forkortelser for det. Visst at han hadde hatt det tidligere, og brukt det, for eksempel gass; han har brukt gass flere ganger, i rene massakrer; 5.000 blant kurderne. At han var villig til å bruke det var en kjent sak. Men det Hans Blix og hans folk var ute etter, var jo ikke bare gass, for det visste vi at han hadde hatt. Det var det som var enda verre; nukleære våpen eller -materiale, om han hadde det, og i så fall bæreraketter. Raketter var for så vidt viktig, for de kunne ta ut kjemiske våpen, stridsmidler, over stor avstand. I den betydning masseødeleggelsesvåpen ble det aldri lagt fram bevis på at han hadde det. Bakteriologiske vet jeg ikke, den dag i dag, om han hadde, men kjemiske hadde han bevist for en hel verden at han hadde, og at han var innstilt på å bruke dem. Ja, når du spør slik, var vi med... Masseødeleggelsesvåpen, Hussein, fiendebilder, vi liker ikke det, tar avstand fra det og FN må gjøre noe, men hva skal vi gjøre?

Er slik at du, som journalist, sett i ettertid, føler du deg litt lurt?

På en måte ble vi lurt av Colin Powell. I ettertid vet vi at han hadde vondt der han satt. Men vi ble lurt. Jeg dekket selv fra TV, for NTB, fra CNNs USA-kanal. Det var godt nyhetsstoff, visst var det. Den som ikke dekket den saken tror jeg fikk høre det fra hjemmeredaksjonen. Det rant jo kilometervis med stoff ut fra nyhetsbyråene, som var på stedet. Jeg tror jeg snakket med Kolby etterpå. Jeg husker ikke om jeg fikk noen kommentarer til akkurat dette, men det var om atmosfæren, hvordan det hadde vært; man kunne høre en knappenål falle, det var helt tyst og alle satt som fjetret. «Hva er det han sier for noe?». Han satt og naglet Hussein til masseødeleggelsesvåpen som ingen andre hadde funnet. Hans Blix fant aldri noe.

(ibid)

Nymoen mener FN er «på godt og vondt, et interessant sted å jobbe. Over tid skjer det ting, men det er ikke alltid at det er like lett å få øye på umiddelbart» og at det er nødvendig med tid og interesse for temaet.

Ole Peter Kolby – FN-ambassadør

Tidligere ambassadør Ole Peter Kolby²¹, som var FN-ambassadør fra 1. januar 1998 til 1. august 2003²², fikk inntrykk av at mediene ikke fattet særlig interesse for det norske kandidaturet til Sikkerhetsrådet før i 1999 og 2000. På spørsmål om UD drev valgkamp uten at mediene omtalte den, svarer han at «[j]a, det var mitt inntrykk. Jeg satt i New York, men det var mitt inntrykk at mediene ikke skrev om dette» (Kolby 2010). Men da valget i Generalforsamlingen fant sted, var det stor oppmerksomhet, ifølge Kolby, og at «[d]et var som en fotballkamp». Det var regjeringen som i sitt langtidsprogram for 1998 til 2002, som ble presentert i mars 1997, som formelt målbar ønsket om en plass i Sikkerhetsrådet. Ifølge Kolby eksisterte det ikke noe program for hva Norge konkret ønsket med plassen før i 2000: «Vi hadde ikke spesielle saker, et program som vi skulle fremme. Men vi begynte, i løpet av 2000 å lage et program om satsninger for Norge, som vi la til grunn». Bakgrunnen for ønsket var hovedsakelig «å påvirke Sikkerhetsrådets arbeid», deriblant med fokus på konflikter i Afrika, som var de utenrikspolitiske satsningene på denne tiden.

Kolby opplevde at han hadde et bra forhold til mediene da Norge hadde sete i Sikkerhetsrådet, men opplevde at journalistene ble frustrerte over at mediekontakten primært skulle kanaliseres gjennom UD i Oslo:

Jeg synes forholdet til mediene var greit. Jeg har inntrykk av at vi hjalp dem med informasjon. De ringte opp og møtte oss stadig om hva som foregikk, og vi fortalte om det. Det var veldig ofte på bakgrunnsbasis, men de forstod at her skulle det ikke alltid stå at «sier Wegger Strømmen» eller noe sånt. De skulle jo dekke sakene som sådan. Et par ganger kom frustrasjonen om at jeg bestemte ting og henviste til hjemme. De sa at jeg satt på stedet, men instruksjonen og den norske politikken er jo fastlagt i Oslo. Jeg eksponerer den, men den kom fra Oslo.

(...)

I toårsperioden før Norge var medlem, var Canada medlem. De hadde en veldig flink ambassadør, men da skjedde det at han tok for mye av rommet i kanadisk presse. De var på ham hele tiden. Han var sikkert flink, men det spisset seg til. Slik historien går, var at den kanadiske utenriksministeren hadde henvendt seg til et par kanadiske aviser og ville gjerne lage et nyttårsintervju om Canada i Sikkerhetsrådet. Det var en svær, enorm satsing fra Canada. Så kom det en tilbakemelding fra avisene at det var de ikke interessert i. Så gikk det tre dager, og så brakte disse avisene et kjempeintervju - og det var med ambassadøren, som satt i New York, som fortalte om Canada i Sikkerhetsrådet. Det var ikke veldig heldig, verken for ambassadøren eller ministeren.

²¹ Intervjuet med Kolby ble foretatt den 21. april 2010 på Kunstnerens hus i Oslo. Intervjuet hadde en varighet på to timer og 45 minutter. Det ble gjort opptak av intervjuet, som senere er delvis transkribert. All informasjon i dette kapittelet som er omsluttet av sitattegn er direkte sitater. Kapittelet er gjennomlest og godkjent av informanten, slik det foreligger nå.

²² Kolby, som er utdannet jurist, hadde en omfattende og lang karriere i UD-systemet, deriblant som ambassaderåd og ministerråd (nestleder) ved FN-delegasjonen i New York i perioden 1977-1984 (Norge satt også i Sikkerhetsrådet i perioden 1979-1980), underdirektør (1984-1987) og ekspedisjonssjef (1989-1992) i Politisk avdeling i UD, OSSE-ambassadør (1992-1997) og Norges ambassadør til København (2004-2007).

(ibid)

For strategien var klar: Mediekontakten skulle gå via Oslo:

Det skulle kjøres fra Oslo. Det var med dem, pressetalsmann, statssekretær og ministeren, i den utstrekning det var naturlig at han hadde sakene. Jeg, fra delegasjonen, var ikke noe aktiv overfor pressen, fordi der var avtalen, som vi var enige om, at instruksjonen skulle komme hjemmefra. Det betyr ikke, ettersom tingene utviklet seg, at ikke vi kom i media. Pressefolk ville hele tiden ha uttalelser og kommentarer fra meg, men jeg henviste til Oslo, for det er de som styrer dette, men så var det at tingene foregikk jo i New York, og derfor var det mange journalister som ble litt frustrerte over at de skulle henvende seg til UD når tingene egentlig foregikk i New York. Det var flere som påpekte dette. Danskene, som fulgte etter oss, fulgte den samme strategien.

(ibid)

Etter Kolbys oppfatning viste mediene relativt liten interesse for det norske setet i Sikkerhetsrådet og at det «var en skuffelse, hos politisk ledelse, både hos de som styrte først og senere, at det var såpass liten medieinteresse omkring Norges arbeid i Sikkerhetsrådet». En forklaring på dette, ifølge Kolby, kan være arbeidsmåten og prosessene i Rådet. Han illustrerer dette slik:

Jeg følte at mediene etter hvert mistet mye av interessen for Sikkerhetsrådet, selvfølgelig inntil dette med Irak²³ kom opp. Det henger sammen med måten Sikkerhetsrådet arbeider på. Det er ikke slik, for å ta et eksempel med Etiopia og Eritrea, at man kommer med blanke ark og tegnestifter. Det er ikke en ny konflikt. Ett møte er en del av en lang prosess som startet før Norge kom inn i Sikkerhetsrådet og før det. På det første møtet diskuterer man ikke konflikten fra A til Å, men det kan være ett aspekt av konflikten som er tema; en oppdatering på situasjonen, for eksempel. Det var tidlig snakk om våpenembargoen, men det var, unnskyld uttrykket, ikke sexy nok for journalister. De skal jo ha dette stoffet på i Norge. Det var ikke artig nok, og slik var det for veldig mange av sakene. Det var knappast i Norges tid der det kom en ny konflikt.

(ibid)

Dette inntrykket ble forsterket da Kolby senere var Norges ambassadør til Danmark²⁴:

Danskene fikk akkurat det samme som oss. Jeg kjente godt de danske ambassadørene, og jeg kom også etterpå til København. Da sa de at også der var det slik at pressen veldig fort mistet interessen. Heller ikke de klarte å lage en mediestrategi som gjorde at avisene skrev om dette.

(ibid)

Kolby kan ikke erindre at han ble forelagt kritiske spørsmål fra norske journalister: «Nei, det

²³ Kolby viser her til opptakten til invasjonen i Irak i 2003.

²⁴ Danmark hadde sete i FN's Sikkerhetsråd i perioden 2005-2006 (Udenrigsministeriet 2004)

var ingen kritiske spørsmål i det hele tatt». På spørsmål om hva slags spørsmål Kolby fikk av mediene om Norges formannskap i sanksjonskomiteen, svarer han at han «fikk ingenting». Han minnes at det ble en sak i mediene først da Sveriges Radio avslørte at Irak krevde ulovlige avgifter²⁵. Da måtte Kolby, som var ambassadør til Danmark på tidspunktet, og tilfeldigvis i Norge på det årlige stasjonssjefmøtet, i ilden. Men heller ikke SR-avsløringen utløste en strøm av spørsmål om Norges rolle i sanksjonskomiteen: «Jeg kan ikke huske at noen norske journalister tok kontakt med meg etter dette, og spurte og gravde mer om dette». Kolby mener at «[n]orske journalister forfulgte ikke [rollen i sanksjonskomiteen] noe særlig aktivt, og UD var aldri under noe press her i Norge, at det var noe opinionspress for at de skulle avvikles. Det kan ikke jeg huske at det var».

Kolby mener Norges innsats i konflikten mellom Etiopia og Eritrea og da den israelsk-palestinske krisen eskalerte står igjen som de to politiske høydepunktene, og at Norge fikk gjennom to resolusjonsforslag²⁶ «var rene sensasjonen». Sistnevnte episode mener Kolby «ikke ble dekket i det hele tatt»:

Den største suksessen Norge hadde om Midtøsten skjedde påskemorgen kl 0900 norsk tid. Da lå alle norske journalister og hele Norge nede, så dette ble ikke dekket i det hele tatt. Det gikk live på CNN, som overførte direkte avstemningen i FN, som var om natten amerikansk tid, fire om morgenen. (...) Det var da israelerne omringet hovedkvarteret til Arafat. Det var en veldig spent situasjon. Denne sikkerhetsrådsbehandlingen ble ikke omtalt i det hele tatt.

(ibid)

Kolby kan imidlertid erindre en større VG-sak om Norges innsats i Midtøsten-saken:

VG hadde et oppslag på dette - det skyldtes at de hadde en journalist der borte, en kvinnelig journalist - som ikke gikk særlig på substansen, men at Norge spiste pizza. Et typisk VG-oppslag, men det var jo i grunnen helt strålende. Vi hadde stor glede av dette, og i UD syntes man at dette var veldig ålreit, for det var ikke ne stor politisk reportasje, men en typisk VG-sak.

(ibid)

Det førte imidlertid til oppstandelse, både i UD og mediene, da det ble kjent at den 12.000 sider lange våpenrapporten fra Irak ikke ble utlevert i sin helhet til alle medlemmer i Sikkerhetsrådet. Norge fikk til slutt et redigert utdrag på 3.500 sider.

²⁵ Ifølge Sveriges Radio skal irakiske myndigheter ha krevet ulovlige avgifter ved kontraktinngåelser gjennom sanksjonsprogrammet, noe som ville være i strid med sanksjonsprogrammet (Sveriges Radio 22.07.2006). Dette skal Norge ha kjent til (Sveriges Radio 25.07.2006), noe norsk UD også vedgår: «Norske myndigheter antar at oppslaget dreier seg om lovlig avgifter på humanitære kontrakter for varer inn til Irak under Olje-for-mat programmet. Norge var kjent med påstandene men det forelå ingen konkrete bevis. Ingen lands myndigheter kom til Sanksjonskomiteen med konkrete opplysninger om egne lands selskaper. Det var derfor ikke grunnlag for å foreta en nærmere behandling av dette spørsmålet, som ville forutsette enstemmighet i Sanksjonskomiteen.» (Utenriksdepartement 22.08.2006)

²⁶ Begge resolusjonene omhandlet Midtøsten; 1397 og 1402 («The situation in the Middle East, including the Palestinian question»).

Vi ble overrumplet. Når rapporten skulle komme til Sikkerhetsrådet, tok vi det for gitt at vi alle skulle få denne rapporten, men i konsultasjonen i Sikkerhetsrådet noen dager før, tok [Hans] Blix selv opp at man må se om rapporten inneholder opplysninger om atomvåpen. Han minnet oss om at det bare var de fem faste som hadde lov til å vite om det, i henhold til ikkespredningsavtalen. Det var det jo ingen som hadde tenkt på. Så ble det bestemt, i lukkede rom, at sekretariatet skulle gå gjennom rapporten, og så skulle vi andre bli orientert. Så kommer rapporten, og de fem faste hadde lov til å lese ting som vi andre ikke hadde lov til å lese om. (...) Så skjedde dette at mens vi trodde at denne rapporten skulle ligge i FN-sekretariatet, hadde amerikanerne, i samråd med de andre faste, tatt denne rapporten ned til Washington. Jeg ble vekket om morgenen av pressetalsmannen, for da var historien nådd Norge. Jeg ante fred og ingen fare, og ante ikke at amerikanerne med de andres samtykke hadde fått overlevert denne og tatt den ned til Washington. Det fikk jeg høre av pressetalsmannen, og opprøret internasjonalt i Norge. Da fikk jeg bakoversveis og en liten skrape. Det var kanskje den eneste ubehagelige situasjonen. Vi følte at vi hadde forsømt oss. [Utenriksminister Jan] Petersen visste ikke noe om dette, og han var derfor ikke briefet om hva han skal skulle si. Vi forutså heller ikke at det skulle bli medieinteresse om dette. Det var en feilvurdering.

(ibid)

Kjetil Stormark – presseråd

Kjetil Stormark²⁷ (Stormark 2010) gikk fra å være journalist i VG til å være presseråd og diplomat i den norske FN-delegasjonen i New York i åtte måneder, fra august 2001 til mars 2002. Han bekrefter at mediekontakten primært skulle gå gjennom UD i Oslo.

Ja. Jeg hadde betydelig større handlingsrom i forhold til internasjonale medier sammenlignet med norske. Raymond Johansen, som statssekretær, begynte med månedlige pressebriefinger om Norge i Sikkerhetsrådet, men det var ikke spesielt mye spin-off og resultater fra det. Ut fra alt det som skjedde i New York, synes jeg, i likhet med Ole Peter [Kolby], at det ikke var så mye oppmerksomhet rundt dette i norske medier. Jeg hadde en del opplevelser som gjorde at jeg stusset på det. På et tidspunkt besøkte Jörg Haider, som var østerriksk statsminister, Irak med medisinsk utstyr. Jeg ble nedringt en hel dag av østerrikske medier. Hvis jeg hadde svart ja, eller i noen som helst retning av det de ville ha meg til å si, at den østerrikske regjering hadde brutt sanksjonsregimet, hadde jeg skapt regjeringskrise i Østerrike egenhendig. Det er ikke sikkert det hadde falt i god jord i UD i Oslo, muligens, men for meg var det reaktiv håndtering for å unngå at det ble bølger. Dette var veldig opprørt farvann. Med en gang 11. september skjedde, var dette en utrolig krevende situasjon der du måtte være varsom. Det var en ny dagsorden og verdensorden som var i ferd med å utspinne seg. Hvordan manøvrerer du der? Et hvert diplomati vil gå inn i slow-motion. Hvis terrenget blir annerledes enn det har vært før, vil du med en gang nøle mye mer før du kliner til med noe. Det var heller ingen hemmelighet at det tidvis var litt uenighet mellom Utenriksdepartementet og Statsministerens kontor på utenriksområdet, mellom Kjell Magne Bondevik og Jan Petersen. Det var det ingen som snakket med meg om, for jeg skulle jo tilbake til VG, men det var noe jeg fornemmet. Jeg registrerte bare at av og til tok ting litt lang tid, og svarene var mer diffuse enn jeg satte pris på. Jeg kunne landet flere

²⁷ Intervjuet med Stormark ble foretatt den 28. april 2010 på Thon Hotel Opera i Oslo. Intervjuet hadde en varighet på om lag to timer. Det ble gjort opptak, som senere er delvis transkribert. Intervjuobjektet har godkjent innholdet i dette kapittelet. All informasjon i dette kapittelet som er omsluttet av sitattegn er direkte sitater.

resultater for Norge i New York hvis jeg i noen situasjoner hadde fått kjappere respons fra UD i Oslo, men det var slik systemet var den gangen, og da må man forholde seg til det, og manøvrere innenfor det.

(ibid)

Stormark mener at de norske mediene i liten grad var aktive for å holde seg oppdatert. Ett eksempel på dette er gjennomslaget Norge fikk med Sikkerhetsrådets resolusjon 1402 om Midtøsten (også omtalt av Ole Peter Kolby i forrige kapittel). Stormark gjengir deler av bakgrunnen for hvordan denne kom til og hvordan den ble mottatt i mediene:

Amerikanerne hadde en resolusjonstekst som de hadde utarbeidet. Jeg var med på møtet inne på presidentens kontor. Vi var fem fra norsk side, og to-tre-fire fra amerikanerne. Det ble foreslått at vi kunne være forslagsstiller på resolusjonsteksten, og vi visste jo at den kom til å bli vedtatt, i hovedtrekk. Jeg husker fortsatt da jeg gikk ut for å kommunisere til pressekorpsset at det var en resolusjon som kom til å bli vedtatt på Midtøsten, for første gang på veldig lenge. Den første gangen jeg kom ut, holdt jeg en pressebrief for minst 20-30 journalister. Da jeg kort tid senere kom ut med resolusjonsteksten som, pressekorpsset visste hadde amerikansk støtte, og dermed ville bli vedtatt, var det noen journalister som begynte å løpe til kontoret for å skrive. Det var en interessant opplevelse.

(...)

Krisemøtet natt til påskeaftenen 2002 tok usedvanlig mange timer og varte mesteparten av natten, med ekstreme innslag av uthalingstaktikk blant annet fra den syriske sikkerhetsrådsdelegasjonen. Det var krevende for det norske formannskapet å lose vedtaket i havn. Kofi Annan gikk og vaket inne i Security Council Chamber, det innerste hellige, der bare sikkerhetsrådsteamene slipper inn. Han prøvde å utøve press på at Sikkerhetsrådet skulle fatte en beslutning. Han hadde også direkte kontakt med det norske formannskapet, ved ambassadør Ole Peter Kolby. Da det endelig kom et gjennombrudd, var det slik at den norske delegasjonen hadde press på å få dette i havn raskest mulig. Ambassadesekretær Dag H. Nylander, som var saksbehandler på Midtøsten-spørsmål i den norske FN-delegasjonen, reagerte på at kontordamene i FN skrev så seint. Han så på meg og sa: «Stormark, du er journalist! Du skriver fortere. Du skriver resolusjonen». Så satt jeg og skrev denne inn i FN-systemet, med representanter fra vetomaktene hengende over skulderen, der de påpekte språklige justeringer som måtte gjøres for at teksten skulle bli vedtatt. 1402 kan jeg dermed, med en viss rett, si at jeg har ført i pennen!

Saken gikk som 'breaking news' på CNN. Jeg var nesten litt lamslått over hvor tyst det var (i norske medier). Det var ingen norske journalister på (saken). AP og Reuters dekket det. De store mediene dekket det, men det var helt tyst fra norsk side. Det er mulig påsken er en unntakstilstand som gjør at man går inn i dvale, men Dagsnytt har jo bulletiner, og det er jo noen på vakt i NTB. Jeg er veldig overrasket over at det ikke var noen på, så det var jo jeg som til slutt forbarmet meg over den norske pressen, og ringte og sa at «unnskyld, men... har dere fått med dere sånn og sånn». Jeg tror jeg ringte NTB, Dagsnytt og TV2. De hadde ikke fått med seg at det var møte i Sikkerhetsrådet en gang. Ingen var på. Ikke en levende sjel. Det var heller ikke korrespondentene der borte. Man visste jo at israelerne bombarderte hovedkvarteret til Arafat i Ramallah. Det var jo den største nyheten i det internasjonale nyhetsbildet akkurat da. Når det skjer noe slikt er det

naturlig å tenke at Sikkerhetsrådet er på banen. Og det er naturlig å huske at Norge hadde presidentskapet i Sikkerhetsrådet. Jeg ble litt perpleks over at en så alvorlig og omfattende sak ikke ble fanget opp på radaren. Det stusset jeg over.

(ibid)

Stormark mener at han hadde svært god kontroll på hva de norske mediene skrev om Norge i Sikkerhetsrådet, og at det var stor forskjell på det norske og det internasjonale pressekorpsset, som etter hans oppfatning var «atskillig mer undersøkende. De var mer metodiske og gjorde en grundig jobb, mange av dem», mens «[n]orske medier var litt opptatt av å polere sin egen oppfatning av at dette ikke var så viktig, at Norge ikke hadde noen reell mulighet til å utøve innflytelse»:

Det som overrasker meg veldig, er at i løpet av de åtte månedene jeg var i FN og Sikkerhetsrådet, som norsk diplomat i New York, var det ikke en eneste nyhetssak på trykk i norske medier som jeg ikke var enten kilde til eller hadde full kontroll på hvordan den var blitt i stand. Det gjorde meg litt urolig at når man først valgte å gjøre noe, valgte man veldig enkle løsninger. Jeg traff nordmenn som jobbet i FN-systemet, som byråkrater, ganske høyt oppe, som sa at de fikk ganske mye telefoner fra danske og svenske medier om bakgrunnsinfo, men de hørte aldri noe fra norske. De var rett og slett ikke på, eller ute etter å få korrektivinformasjon. De valgte de behagelige, enkle løsningene. De ringte i alle fall ikke de menneskene. Jeg opplevde også at man skrev ting og analyserte hva som hadde skjedd i Sikkerhetsrådet, uten at man hadde hatt oppsøkende bakgrunnsamtaler med folk som hadde vært på møter fra norsk side.

(ibid)

Stormark er noe spørrende til hvordan norske myndigheter aktivt brukte mediene for å oppnå konkrete resultater, og mener det er stor forskjell på, for eksempel, norsk og amerikansk UD når det gjelder å ha en tilnærming til mediene som et utenrikspolitisk instrument, men snarere «et verktøy for politikerne å vise hvor flinke de er». Stormark gir et konkret eksempel på hvordan aktiv mediebruk kan avstedkomme politiske resultater:

Det fantes to forskjellige tilnærminger til det å jobbe med presse og informasjon. En veldig sterk kultur i UD på den tida, som også utenriksråden stod for, var at presse og informasjon er utelukkende et verktøy for politikerne å vise hvor flinke de er. I USA og Storbritannia og et økende antall land rundt om i verden, blir presse og informasjon sett på som et integrert, politisk virkemiddel. Det var slik britene og amerikanerne jobbet da jeg var der borte. De brukte mediene for å skape en helt ny, politisk situasjon. Å komme ut med puslespillbiter, å plante noe i offentligheten via lekkasjer her og der, prøvde de å skape et nytt handlingsrom for å gå løs på Irak. Det var det dét handlet om, å skape aksept og en kriseforståelse i verden for øvrig, på at Irak var i ferd med å bli så farlige at USA ikke hadde noe annet valg enn å gå til angrep – 'preemptive strike', som er blitt en egen doktrine. Denne tenkningen var jeg opptatt av å få synliggjort; at man må bruke pressen for å oppnå resultater. Jeg ble sluppet løs én gang i Sikkerhetsrådet, og det var av ambassadesekretær Geir Sjøberg, som var saksbehandler på alle spørsmål knyttet til Afrikas horn. Jeg ble bedt om å prøve å medvirke til at et norsk forslag om å

sende fredsbyggende elementer og en undersøkelses- kommisjon til Somalia ble vedtatt av Sikkerhetsrådet. Da fikk jeg beskjed om å skaffe mest mulig oppmerksomhet rundt det norske forslaget, og å skape belastning for de landene som blokkerte videre framdrift i saken. Det var bare to av fem vetomakter støttet forslaget. Min oppgave ble dermed å bidra til å se om vi kunne få bevegelse hos de tre andre. Som gammel pressemann er jeg atskillig bedre på å krisemaksimere enn å kriseminimere, noe jeg spøkte litt med da jeg sluttet i PR-bransjen. Jeg har mye mer mengdeerfaring med det etter mange år i pressen, for å si det litt enkelt. Jeg pisket opp stemningen etter beste evne og fikk mange journalister til å ta kontakt med min pressetalsmannskollega i den amerikanske FN-delegasjonen. Han ble i løpet av noen få dager nedringt av journalister som lurte på hvorfor i all verden USA var mot fred og stabilitet i Somalia. Jeg traff ham omtrent på samme tidspunkt i FN-bygningen, og han sa til meg: «Stormark, you spin a lot of heads these days». Jeg husker fortsatt svaret mitt: «We will keep spinning until you change your mind». Jeg så at han registrerte svaret mitt, og, utrolig nok, noen dager etterpå, etter at International Herald Tribune også hadde gjort en sak på det norske initiativet, forandret USA posisjonen sin. Det fortalte meg at en trenger ikke være så stor, bare en er tøff nok i forhandlingene. Men du må spille på hele repertoaret av virkemidler du har tilgjengelig, og pressearbeid er en del av det. Hvis du tør å bruke hele bredden av virkemidler, slik de store gjør i internasjonal politikk, kan du få til ganske mye.

Hva var det du gjorde?

Jeg sørget for å skape belastning for amerikanerne, der belastningen for amerikanerne var større knyttet til å fortsette sin eksisterende linje enn å heve blokkeringen av det norske forslaget. Amerikanerne hadde i bunn og grunn ikke lyst til å forholde seg til Somalia. De førte krig i Afghanistan og planla krig i Irak. Somalia på toppen av dette var en håndfull for mye. Jeg sørget for å vise at belastningen var større, knyttet til å blokkere, og at de ikke ble kvitt saken, fordi den var viktig for Norge. Det påvirket posisjonen.

Hvordan skaper man belastning?

Ved å sørge for å få pressekorpsset til å skrive saker om at USA er mot fred, stabilitet og forsoning i Somalia.

Hvordan gjør man det?

Ved å gi bakgrunnsbriefinger om et norsk forslag som står i stampe i Sikkerhetsrådet, der følgende tre vetomakter blokkerer, og gi dem kopi av 'draft resolution', tekstforslaget, og si til dem at de skal ringe den, den og den. Så er det bare å lene seg tilbake og vente på effekten.

Lukke informasjon?

Nei, bakgrunnsbriefinger er helt vanlig i Sikkerhetsrådet. Dette var noe som var sanksjonert. Jeg hadde ryggdekning for dette. Det var en klar bestilling. Å jobbe slik som dette burde man gjort i mye større utstrekning enn det man faktisk gjorde, men det var bare ved denne ene anledningen jeg fikk lov til å jobbe slik. Men det er slik stormaktene jobber hele tiden. Det så vi i sak etter sak. «Potomac two-step» er en spesiell dans i Washington; hvordan i all verden unngår du å havne i problemer. Jeg drev stort sett med det; hvordan unngå å havne i skvis, som følge av krisemaksimeringen og de storpolitiske aktørene, i all hovedsak vetomaktene i Sikkerhetsrådet. Det var veldig mye «blame games». Det handlet mye om hvem som

skulle få skylda. Det er mye fokus på det i Sikkerhetsrådet, og min jobb var store deler av tiden å arbeide aktivt for at Norge ikke skulle bli sittende igjen med «Svarte-Per» på noe tidspunkt.

(ibid)

Stormark hevder at han i svært liten grad ble kontaktet av norske medier om bakgrunnsinformasjon, sammenlignet med internasjonale medier. Norges rolle i sanksjonskomiteen var heller ikke et tema som opptok de norske mediene, og det var «ingen som drev noe særlig oppsøkende journalistikk på sanksjonskomiteen», til tross for at «det var ting man kunne se på der». Dette overrasket Stormark, som brukte svært mye tid på Irak-spørsmålet og å forberede hvordan «avverge at Norge havnet i storpolitiske forviklinger». Og skulle det skje at Norge kunne havne i problemer, hadde Stormark alltid klar «et såpass saftig kjøttbein at presse-korpset ville løpe i en helt annen retning», noe som «var helt absurd å se hvordan (...) fungerte». I forhold til de norske journalistene var det imidlertid ikke nødvendig å arbeide slik, fordi de norske journalistene

gikk for mye i flokk og forholdt seg til vante forestillinger og brøt aldri skikkelig ut av mønsteret. Ingen turde, i så stor grad som man burde, gå egne veier og ta en helt annen innfallsvinkel. De dukket stort sett opp når det var et norsk statsrådsbesøk og foretok pliktskyldigst registreringen av det og spurte om de har noe på hjertet eller ville lansere. Så vil de gjerne komme seg hjem igjen så fort som mulig og heller holde på med noe de synes er mer morsomt. Det er i alle fall det inntrykket jeg satt igjen med.

(ibid)

6. Konklusjon

Denne oppgaven har søkt å undersøke hvordan fire utvalgte, norske medier dekket Norge i Sikkerhetsrådet, med fokus på sanksjonene mot Irak. Tre ulike, metodiske tilnærminger er benyttet for å belyse problemstillingen og de tre hypotesene. Hovedkonklusjonen er at mediene i stor grad holder seg innenfor den rådende utenrikspolitiske konsensus, og velger å i hovedsak å portrettere den norske innsatsen på en måte som bekrefter forestillingen om Norge som det snille, lille landet med det store hjertet. Dette til tross for at Norge ble satt til å administrere et sanksjonsregime som er blant de mest omfattende og dødbringende verden noen sinne har sett.

Det er ikke veldig store forskjeller i funnene for de fire ulike avisene; det er flere likhetstrekk enn forskjeller i dekningsgraden deres. Det er imidlertid mulig å trekke fram ett trekk ved hver av dem, som kan være beskrivende. NTB framstår som den *nøytrale og refererende*. Aftenposten framstår som den mest *sanksjonskritiske*, mens VG er den helt klart mest *USA-vennlige og Saddam Hussein-kritiske*. Dagbladet er noe mer *Norge-kritisk* enn de andre.

Sett i relasjon til Michael Schudson fem avgjørende trekk for nyhetsartiklene, er det mer eller mindre sammenfall for minst tre av disse trekkene; hendelsesfokuset, fokuset på spillet og bruk av elitekilder. Det er liten tvil om at de lange prosessene i Sikkerhetsrådet ikke fenget de utvalgte mediene i særlig utstrakt grad. Jeg har ikke undersøkt dette nøye, utover et klart funn hva gjelder den manglende interessen for det norske kandidatet til Sikkerhetsrådet – som ikke ble særlig omtalt før valget i Generalforsamlingen nærmet seg. Det kan imidlertid virke som om journalistikken er hendelsesbasert, i den forstand at den ikke på eget initiativ går inn i materien rundt sakene i Sikkerhetsrådet, men forholder seg til møtene og utfallet av disse (resolusjoner, etc.). Fraværet av interesse for sanksjonskomiteen kan også bekrefte dette. Fokus på spill snarere enn sak samsvarer ikke helt når det gjelder teori og empiri. I fase én var dette helt tydelig, men dette skiftet til fase tre, der det var større fokus på sak enn spill. Hva gjelder bruk av elitekilder er det liten tvil i denne undersøkelsen; kildene er nesten utelukkende elitekilder, og det er svært ofte den offisielle versjonen som slipper til.

Entmans trappetrinnsmodellteori kan også sies å være styrket av empirien i denne oppgaven. Det er i veldig stor grad toppene, enten politiske, diplomatiske eller byråkratiske, som brukes som kilder, og det er også deres versjon som kommer oftest fram. Dette vises også i tolkningsrammene. Dermed vil disse ha styring på informasjonsflommen «and thus wins the framing contest and gains the upper hand politically» (Entman 2004, s. 9).

Konklusjon hypotese én

Hypotese én var at «[m]ediene holder seg innenfor den utenrikspolitiske konsensus, og lar den offisielle politikken råde grunnen». Undersøkelsens funn kan tyde på at hypotesen er styrket, av flere årsaker. For det første er tolkningsrammen (Tabell 19) som brukes hyppigst

den positive *Fredsduen Norge ordner opp*; 30 prosent av alle artikler om Norge i Sikkerhetsrådet er i denne rammen. Det er dog omtrent like mange som har en nøytral/annen ramme, men langt flere enn de

Ramme	Antall	%
Nøytral/annen	195	29 %
Fredsduen Norge ordner opp	204	30 %
Lille Norge spiser kirsebær med de store	31	5 %
Norge brikke i stormaktenes interesser/liten innflytelse	69	10 %
Norge bruker "alle midler" - bytter/sanker stemmer	47	7 %
Norge gjør ikke nok	59	9 %
Norge må ta stilling til spørsmål X	67	10 %
Selv gode Norge	10	1 %
N	682	100

mer kritiske tolkningsrammene. Ti prosent av artiklene hører til *Norge brikke i stormaktenes interesser/liten innflytelse*-rammen, mens ni prosent hører til *Norge gjør ikke nok*-rammen. Til sammen utgjør riktignok disse 19 prosent av alle artiklene, men det er ingen tvil om at den mest framtrædende rammen er den positive, som formidler den gode, norske politikken.

Kildetype	Ant	%	Kildetype	Ant	%
Politiker, norsk, posisjon	291	24 %	NGO, andre	11	1 %
Det offisielle Norge/tjenestemann	173	14 %	akademiker, vestlig	9	1 %
Politiker, vestlig	110	9 %	Det kongelige hoff	8	1 %
Politiker, norsk, opposisjon	85	7 %	Øvrig elite, vestlig	8	1 %
Anonym/ukjent	76	6 %	Militær, NATO	7	1 %
FN-ansatt	70	6 %	Andre medier, ikke-vestlig	6	0 %
NGO, norsk	61	5 %	Øvrig elite, ikke-vestlig	4	0 %
Andre medier, vestlig	50	4 %	"Mannen i gata", ikke-vestlig	4	0 %
Diplomat, vestlig	45	4 %	Militær, norsk	2	0 %
Politiker, ikke-vestlig	43	3 %	Næringslivsperson, norsk	2	0 %
Det offisielle Irak	30	2 %	Næringslivsperson, vestlig	2	0 %
Akademiker, norsk	28	2 %	Ikke-vestlig person, bosatt i Norge	2	0 %
Byråkrat, vestlig	27	2 %	Militær, ikke-vestlig	1	0 %
Diplomat, ikke-vestlig	24	2 %	Andre medier, Irak	1	0 %
Byråkrat, ikke-vestlig	20	2 %	akademiker, ikke-vestlig	1	0 %
Øvrig elite, norsk	17	1 %	N	1231	100 %
"Mannen i gata"	13	1 %			

Videre har kildebruken en kraftig slagside (Tabell 20). 38 prosent av alle kilder representerer den styrende makten, i form av å være norske politikere i posisjon eller byråkrater. Det er samtidig en stor overvekt av UD-kilder, både på politiker- og byråkratsiden. Vestlige politikere er nummer tre på listen. George W. Bush og Colin Powell er typiske eksempler på slike. Norske opposisjonspolitikere representerer kun syv prosent av kildegrunnlaget, mens NGO-ene også er fraværende i stor grad. Dette er et funn som understøtter hypotesen.

Informantene bekrefter også, snarere enn å avvise, heller ikke hypotesen. De to informantene fra pressen er ærlige på at kritisk, granske og undersøkende journalistikk ikke stod i høysetet da de dekket Norge i Sikkerhetsrådet. Informantene i FN-delegasjonen gir uttrykk for både skuffelse og forundring over hvor lite engasjerte journalistene var.

Konklusjon hypotese to

Den andre hypotesen, som er at mediene i liten grad evner å ansvarliggjøre norske myndigheter i Irak-saken, overlapper til en viss grad med den første hypotesen. Dermed blir argumentene for den første hypotesen også gjeldende her. Til tross for at Irak-fokuset var stort for de norske mediene når de skrev om Norge i Sikkerhetsrådet, stilles det få kritiske spørsmål til den norske rollen. FN-ambassadør Kolby hevder at han ikke fikk ett eneste kritisk spørsmål fra norske medier om Norges rolle i sanksjonskomiteen. Som leder i sanksjonskomiteen er det ingen tvil om at han også skulle være riktig adressat for slike spørsmål. Presseråd Stormark var forberedt på storm rundt temaet, men fikk ikke bruk for sine «kjøttbein». Den kvantitative innholdsanalysen viser, grovt sagt, at mer enn to av tre saker som omhandler sanksjonene mot Irak ikke omtaler Norge i Sikkerhetsrådet. Dette sier ikke noe om hvordan den norske rollen omtales, men først og fremst i hvor stor grad den omtales. Jeg vil argumentere for at mediene i relativt liten grad søkte å drive kritisk og/eller undersøkende journalistikk på det norske Irak-engasjementet, og at mediene ikke valgte å gå inn i dette «rommet». Sett i lys av den store mengden forskning som viste at sanksjonene førte til flere hundre tusen dødsfall, er det grunn til å sette spørsmålstegn ved de norske medienes manglende interesse for å borre i denne problemstillingen, spesielt når den «humanitære stormakten» Norge har ansvaret for å administrere sanksjonsregimet. Hypotesen er dermed, etter mitt syn, styrket.

Konklusjon hypotese tre

Den tredje hypotesen er at «Irak og Saddam Hussein blir demonisert og blir ansvarliggjort for sivilbefolkningens lidelser». Heller ikke denne hypotesen er, etter mitt syn, falsifisert. Dog er det en interessant, tidsmessig utvikling for problemvariabelen, der problemet i Irak endres fra å først og fremst være FN, gjennom sanksjonspolitikken, i fase én – til å være Irak/Saddam Hussein i fase tre. Dette er et interessant funn, og kan etter alt å dømme kobles til opptakten til Irak-krigen i 2003. Det økte fokuset på masseødeleggelsesvåpen mot slutten av 2002 kan også underbygge denne hypotesen. Jeg anser det ikke som min rolle å polemisere over hvorvidt portretteringen av Irak og Saddam Hussein var riktig eller gal, men konstaterer at mediene i utstrakt grad la skylden for problemene i Irak på Saddam Hussein – i egen person.

Mest bemerkelsesverdig er kanskje ikke nødvendigvis at mediene framstiller Irak/Saddam Hussein som problemet – eller FN og sanksjonene som sådan, for den saks skyld – men fraværet av å peke på den amerikanske og britiske politikken.

Andre, avsluttende betraktninger

Oppgaven bringer på bane noen momenter jeg føler behov for å drøfte kort. For det første påpeker informantene langt på vei at den norske utenriksjournalistikken har noen store utfordringer. Mangelen på en tradisjon for lekkasjer blir, blant annet, trukket fram som en hindring for en aktiv, kritisk og undersøkende journalistikk. Det er ikke gitt at lekkasjer er en forutsetning, men det kan være at det utenrikspolitiske feltet kunne blitt mer dynamisk og diskuterende om sin egen rolle, dersom mediene, gjennom lekkasjer fra personer med innsikt i prosessene, ble gitt muligheten til å gå dypere inn i enkelte problemstillinger. Det er imidlertid grunn til å tro at det utenrikspolitiske feltet er så fastlåst i allerede eksisterende politikk og strukturer og så lite, rent persongallerimessig, at det er lite som tyder på at dette vil endre seg med det første.

Kjetil Stormarks Somalia-eksempel er talende for både at hverdagen i Sikkerhetsrådet, og kanskje også utenriksfeltet generelt, kan være en evigvarende valgkamp der man hele tiden kjemper for egne standpunkter, men også hvordan man kan bruke mediene for å oppnå dette, noe som er helt i tråd med Haynes, Flowers og Gurians teori om *substansive* og *competitive campaigning*; Stormark brukte mediene for å påvirke et standpunkt, gjennom å kommunisere motpartens nåværende standpunkt. Den norske utenrikspolitikken er imidlertid i liten grad gjenstand for politikk, noe som igjen kan bety at mediens rolle blir mindre viktig. Dette gjenspeiles også i mediene, som utfordrer det etablerte langt sjeldnere enn det som kanskje skulle være ønskelig. Dette kan ganske enkelt bero på en manglende vilje i redaksjonene til å satse på utenriksjournalistikk.

Kritisk og undersøkende journalistikk er i utgangspunktet dyrt. Når det dreier seg om utenriksjournalistikk blir det naturligvis enda dyrere. Kan dette være den enkle forklaringen? Flere av informantene peker på at det tilsynelatende var liten interesse for Norge i Sikkerhetsrådet, samt at dette ikke var «sexy nok». Dersom det er tilfelle at norsk deltakelse i det som kanskje er den viktigste forsamlingen av makt i verden ikke er «sexy nok», er det urovekkende for journalistikken. Dog er det kanskje enda mer urovekkende at man velger de enkle løsningene og minste motstands vei, først og fremst gjennom å være talerør for den offisielle politikken. Det er, objektivt sett, ikke noe sunnhetstegn, spesielt ikke i en tid der kommersielle hensyn blir stadig viktigere i mediene.

Vedlegg

Annex 1 - Peace and Conflict Journalism

Tabell 21 – Annex1 - Peace and Conflict Journalism

PEACE/CONFLICT JOURNALISM	WAR/VIOLENCE JOURNALISM
<p>I. PEACE/CONFLICT- ORIENTATED</p> <ul style="list-style-type: none"> • explore conflict formation, x parties, y goals, z issues. general win/win orientation. • open space, open time; causes and outcomes anywhere, also in history/culture. • making conflicts transparent • giving voice to all parties; empathy, understanding • see conflict/war as problem, focus on conflict creativity • humanization of all sides; more so the worse the weapons • proactive: prevention before any violence/war occurs • focus on invisible effects of violence (trauma and glory, damage to structure/culture) 	<p>I. WAR/VIOLENCE - ORIENTATED</p> <ul style="list-style-type: none"> • focus on conflict arena, 2 parties, 1 goal (win), war general zero sum orientation • closed space, closed time; causes and exits in arena, who threw the first stone • making wars opaque/secret • "us - them" journalism, propaganda, voice, for "us" • see "them" as the problem, focus on who prevails in war • dehumanisation of "them"; more so the worse the weapon • reactive: waiting for violence before reporting • focus only on visible effect of violence (killed, wounded and material damage)
<p>II. TRUTH - ORIENTATED</p> <ul style="list-style-type: none"> • expose untruths on all sides / uncover all cover-ups 	<p>II. PROPAGANDA - ORIENTATED</p> <ul style="list-style-type: none"> • expose "their" untruths / help "our" cover-ups / lies
<p>III. PEOPLE - ORIENTATED</p> <ul style="list-style-type: none"> • focus on suffering all over; on women, aged, children, giving voice to the voiceless • give name to all evil-doers • focus on people peace-makers 	<p>III. ELITE - ORIENTATED</p> <ul style="list-style-type: none"> • focus on "our" suffering; on able-bodied elite males, being their mouth-piece • give name of their evil-doer • focus on elite peace makers
<p>IV. SOLUTION - ORIENTATED</p> <ul style="list-style-type: none"> • peace = nonviolence + creativity • highlight peace initiatives, also to prevent more war • focus on structure, culture, the peaceful society • aftermath: resolution, reconstruction, reconciliation 	<p>IV. VICTORY - ORIENTATED</p> <ul style="list-style-type: none"> • peace = victory + ceasefire • conceal peace-initiative, before victory is at hand • focus on treaty, institution, the controlled society • leaving for another war, return if the old flares up

Annex 2 – Kodebøker

Tabell 22 - Kodebok del én		
Del 1 - Norge i Sikkerhetsrådet		
Variabel	Verdi	Forklaring
Metadata		
Fase	1. 1, 2, 2, 3, 3	Angir hvilken tidsmessig fase artikkelen er i.
Tittel	<Artikkelens tittel>	Artikkelens tittel, slik den forekommer i A-tekst.
Avis	1. Aftenposten, 2. Aftenposten Aften, 3. Dagbladet, 4. NTB, 5. Verdens Gang.	
Dato	<Artikkelens dato>	
Dateline	<Artikkelens dateline>	Stedsangivelse for hvor artikkelen er skrevet.
Journalist	<Artikkelens journalist(er)>	Angir artikkelens journalist. Kun én verdi.
Sjanger	1. Nyhetsartikkel, 2. Kort nyhetsartikkel, 3. Notis, 4. Leder, 5. Kommentar, 6. Feature/reportasje, 7. Bokanmeldelse, 8. Kuriosa	
(Tekstlengde)	<Antall tegn i artikkelen>	En ren telling av antall tegn i artikkelen. Lagres ikke i databasen.
Innhold		
Tekst	<Artikkelens fulle tekst>	Artikkelens tekst, slik den forekommer i A-tekst.
Hovedtema	<Artikkelens tittel, ingress og første avsnitt dekodet>	Tolkning av artikkelens hovedbudskap – som framkommer i tittel, ingress og første avsnitt.
Hovedfokus	1. Norges vei til Rådet	Alle artikler som omhandler Norges vei til Rådet/valgkamp.
	2. Annet, kandidatur/medlemskap i Rådet nevnt	Artikler der veien til rådet ikke er hovedfokus, men nevnt.
	3. Norge i Rådet	Generelle artikler om Norge i rådet, som ikke faller inn under andre verdier i variabelen.
	4. Utenrikspolitikk generelt, Rådet nevnt	Generelle artikler om (norsk) utenrikspolitikk, som ikke faller inn under andre verdier i variabelen.
	5. Irak (sanksjoner/krig)	Alle artikler som omhandler Irak, der Norge og Sikkerhetsrådet er nevnt.
	6. Norge i rådet: Midtøsten	Artikler om Midtøsten der Norges rolle i Rådet framheves.
	7. Midtøsten, Rådet nevnt	Artikler om Midtøsten der Norges rolle i Rådet ikke framheves, men omtales.
	8. Norge i Rådet: Afghanistan/Krigen mot terror	Artikler om Afghanistan/Krigen mot terror der Norges rolle i Rådet framheves.
	9. Afghanistan/Krig mot terror, Rådet nevnt	Artikler om Afghanistan/Krigen mot terror der Norges rolle i Rådet ikke framheves, men omtales.
	10. FN-politikk, Rådet nevnt	Generelle artikler om FN der Norge i Rådet omtales.
Sak/spill	1. Spill, 2. Sak, 3. Ikke relevant	Angir om artikkelen har en framtreddende spill- eller sakorientering.
Ramme	1. Fredsduen Norge ordner opp	Positiv ramme; omfatter artikler der den norske godhetspolitikken får (tilnærmet) fritt spillerom.
	2. Norge gjør ikke nok	Kritisk ramme; omfatter artikler der det settes spørsmålsteget ved norsk politikk eller opptreden.
	3. Lille Norge spiser kirsebær med de store	I det gode selskap-rammen; omfatter artikler der det framgår at Norge er med og bestemmer.
	4. Norge bruker «alle midler» - bytter/sanker stemmer	Valgkamp-rammen; omfatter artikler om Norges valg, der valgkampmetodene står i fokus.
	5. Norge brikke i stormaktenes interesser/liten innflytelse	Kritisk ramme; omfatter artikler der Norges rolle og innflytelse nedjusteres.
	6. Selvgode Norge	Kritisk ramme; omfatter artikler som er kritiske og nærmest selvironiske om Norge
	7. Norge må ta stilling til spørsmål X	Omfatter artikler der Norge presenteres for en problemstilling - uten at det gis svar på det norske standpunktet
	8. Nøytral/Annet/ikke relevant	Omfatter artikler som er nøytrale, har andre eller uidentifiserbare tolkningsrammer.
Konflikt-formasjon	1. Ikke relevant	Verdiene til denne variabelen brukes både i del én og del to av analysen, og er relativt selvforklarende. Verdiene «ikke relevant» angis for artikler som ikke omtaler Irak-konflikten. Verdiene som ikke omhandler Irak (for eksempel «Israel-Palestina») er bruk i del
	2. Ingen	
	3. USA/Storbritannia – Irak	

	4. Irak – naboland	to, der Irak og sanksjonene kun er nevnt, og ikke utgjør en substansiell del av artikkelen. Verdiene er delvis predefinerte og supplert underveis, basert på hva som framkommer i de ulike tekstene.
	5. USA – Irak	
	6. Storbritannia – Irak	
	7. «De allierte» - Irak	
	8. Al Qaida - Vesten/USA	
	9. USA/Nato - Afghanistan/Taliban	
	10. Israel – Palestina	
Problem	1. Ikke relevant	Verdiene til denne variabelen brukes også i begge deler av analysen, der «ikke relevant» angis for artikler som ikke omhandler Irak i del én. I likhet med Konfliktformasjonsvariabelen består denne av verdier som er delvis predefinerte og som er supplert underveis i analysen, basert på hva som framkommer i de ulike tekstene.
	2. Påpekes ikke	
	3. Irak/Saddam Hussein	
	4. FN (FNs politikk/sanksjoner)	
	5. Vesten - inkludert Norge	
	6. Krigen/bombingen	
	7. USA/Storbritannia	
	8. USA	
	9. Irak/Tyrkias undertrykking av kurderne	
	10. Irak/Saddam OG FN	
	11. Iran	
	12. Enkeltpersonens vanvidd	
	13. Kina	
	14. Sanksjonene lekker	
Kilder		
Navn	<Kildens fulle navn>	Angir kildens fulle navn etter formatet Etternavn, Fornavn
Kjønn	1. m, 2. k, 3. -	Angir kildens kjønn. Dersom kilden ikke er en person (for eksempel et annet medium), angis ikke kjønn.
Kildetype	1. Akademiker, ikke-vestlig	
	2. Akademiker, norsk	
	3. Akademiker, vestlig	
	4. Andre medier, ikke-vestlig	
	5. Andre medier, Irak	
	6. Andre medier, vestlig	
	7. Anonym/ukjent	
	8. Byråkrat, ikke-vestlig	
	9. Byråkrat, vestlig	
	10. Det kongelige hoff	
	11. Det offisielle Irak	
	12. Det offisielle Norge/tjenestemann	
	13. Diplomat, ikke-vestlig	
	14. Diplomat, vestlig	
	15. FN-ansatt	
	16. Ikke-vestlig person, bosatt i Norge	
	17. «Mannen i gata»	
	18. «Mannen i gata», ikke-vestlig	
	19. Militær, ikke-vestlig	
	20. Militær, NATO	
	21. Militær, norsk	
	22. NGO, andre	
	23. NGO, norsk	
	24. Næringslivsperson, ikke-vestlig	
	25. Næringslivsperson, norsk	
	26. Næringslivsperson, vestlig	
	27. Politiker, ikke-vestlig	
	28. Politiker, norsk, opposisjon	
	29. Politiker, norsk, posisjon	
	30. Politiker, vestlig	
	31. Øvrig elite, ikke-vestlig	
	32. Øvrig elite, norsk	
	33. Øvrig elite, vestlig	

Tittel	<Kildens tittel>	Angir kildens tittel, slik den framkommer i teksten.
Organisasjon	<Hvilken organisasjon kilden er tilknyttet - 160 ulike organisasjoner>	Angir kildens organisasjon, både slik den framkommer i teksten og implisitt. For eksempel er den norske FN-ambassadørens organisasjon UD. Det samme gjelder utenriksministeren.

Tabell 23 - Kodebok del to

Del 2 - Sanksjonene mot Irak		
Variabel	Verdi	Forklaring
Metadata		
Fase	1. 1, 2. 2, 3. 3	Angir hvilken tidsmessig fase artikkelen er i.
Tittel	<Artikkelens tittel>	Artikkelens tittel, slik den forekommer i A-tekst.
Avis	1. Aftenposten, 2. Aftenposten Aften, 3. Dagbladet, 4. NTB, 5. Verdens Gang.	
Dato	<Artikkelens dato>	
Sjanger	1. Nyhetsartikkel, 2. Kort nyhetsartikkel, 3. Notis, 4. Leder, 5. Kommentar, 6. Feature/reportasje, 7. Bokanmeldelse, 8. Kuriosa	
Innhold		
Tekst	<Artikkelens fulle tekst>	Artikkelens tekst, slik den forekommer i A-tekst.
Norske interesser	1. Ja, 2. Nei	Angir om artikkelen omtaler norske interesser i Irak.
Norge i Rådet	1. Ja, 2. Nei	Angir om artikkelen omtaler Norges rolle i Sikkerhetsrådet.
Konflikt-formasjon	1. Ikke relevant 2. Ingen 3. USA/Storbritannia - Irak 4. Irak - naboland 5. USA - Irak 6. Storbritannia - Irak 7. «De allierte» - Irak 8. Al Qaida - Vesten/USA 9. USA/Nato - Afghanistan/Taliban 10. Israel - Palestina	Verdiene til denne variabelen brukes både i del én og del to av analysen, og er relativt selvforklarende. Verdiene «ikke relevant» angis for artikler som ikke omtaler Irak-konflikten. Verdiene som ikke omhandler Irak (for eksempel «Israel-Palestina») er bruk i del to, der Irak og sanksjonene kun er nevnt, og ikke utgjør en substansiell del av artikkelen. Verdiene er delvis predefinerte og supplert underveis, basert på hva som framkommer i de ulike tekstene.
Problem	1. Ikke relevant 2. Påpekes ikke 3. Irak/Saddam Hussein 4. FN (FNs politikk/sanksjoner) 5. Vesten - inkludert Norge 6. Krigen/bombingen 7. USA/Storbritannia 8. USA 9. Irak/Tyrkias undertrykking av kurderne 10. Irak/Saddam OG FN 11. Iran 12. Enkeltpersonens vanvidd 13. Kina 14. Sanksjonene lekker	Verdiene til denne variabelen brukes også i begge deler av analysen, der «ikke relevant» angis for artikler som ikke omhandler Irak i del én. I likhet med Konfliktformasjon-variabelen består denne av verdier som er delvis predefinerte og som er supplert underveis i analysen, basert på hva som framkommer i de ulike tekstene.
Kritisk	1. FN-kritisk 2. FN-positiv 3. Fransk-positiv 4. Ikke-vesten-kritisk 5. Irak-kritisk 6. Irak-positiv 7. Iran-kritisk 8. Jugoslavia-kritisk 9. Kina-kritisk 10. Norge-kritisk 11. Norge-positiv	Verdiene til denne variabelen angir hvilken part artikkelen er mest kritisk mot. Verdiene er delvis predefinerte og supplert underveis, basert på hva som framkommer i de ulike tekstene.

	12. Nøytral	
	13. Russland-kritisk	
	14. Storbritannia-kritisk	
	15. Ukraina-kritisk	
	16. USA-kritisk	
	17. USA-positiv	
	18. Vesten-kritisk	

Annex 3 - Skjermbilder

Figur 3 - Skjermbilde 1

ID:

Fase:

Tittel:

Avis:

Dato: Forfatter:

Dateline:

Tittel/ingress:

Sjanger:

Hovedfokus:

Sak/spill:

Ramme:

Konfliktform:

Problem:

Tekst

Norge har startet innsputten for å sikre seg en plass i FNs sikkerhetsråd fra neste årsskifte. Norge kjemper med Irland og Italia om to ledige plasser i rådet, og det er ikke ventet at noen vil gi seg. Det er fem nye land som skal inn i rådet, men Asia, Latin-Amerika og Afrika er blitt enige om hvem som skal være deres representanter.

- Det er en alminnelig oppfatning i FN-miljøet at det blir et jevnt valg.

Mange land synes det er et vanskelig valg, og det er kommet mange oppfordringer til vestgruppen om å bli enige om hvilke land som skal med. Det har prelet av som vann på gåsa. Her gjelder det å stå på til siste slutt, sa Norges FN-ambassadør Ole Petter Kolby på et seminar om Norge og FNs sikkerhetsråd torsdag.

Avstemningen er ventet å skje i første halvdel av oktober. For at et land skal bli valgt, kreves det to tredels flertall. Dersom dette ikke skjer, blir det valg i flere omganger. Kolby utelukker ikke at dette kan bli resultatet.

Dersom Norge blir innvalgt i Sikkerhetsrådet, vil det være for tredje gang. Sist Norge var medlem var for 20 år siden.

For å skape oppmerksomhet om Norges kandidatur lanserte FN-sambandet og Norsk Utenrikspolitisk Institutt torsdag sin nettside for informasjon og debatt (www.fn-sambandet.no/nupi/sikkerhetsrad). Her kan alle som er interessert skaffe seg informasjon og ta aktivt del i debatten om Norges kandidatur.

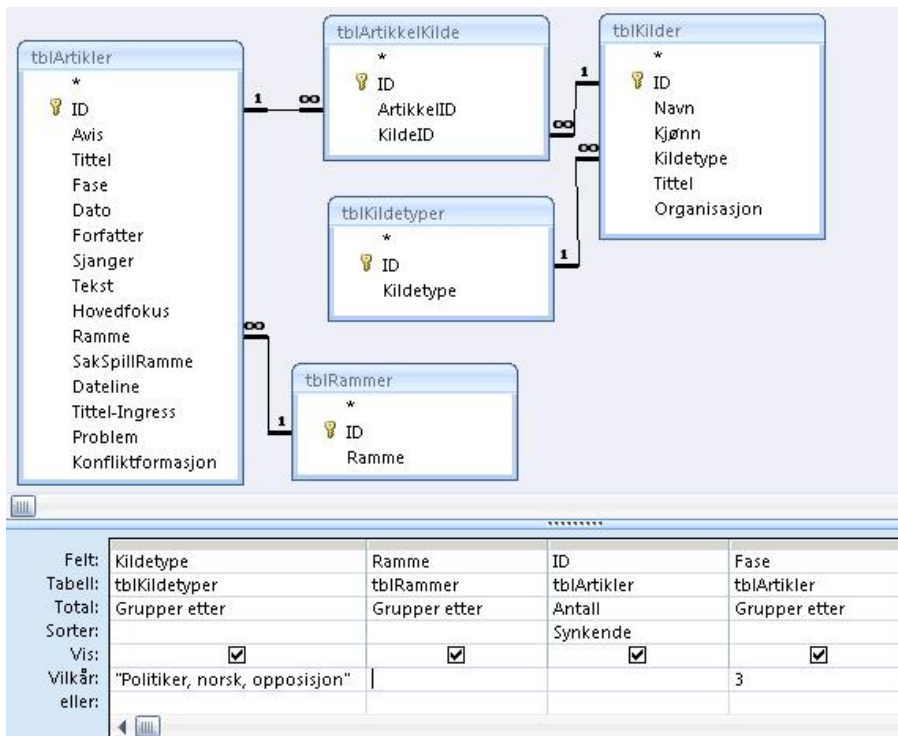
Vil styrke FN
-Ut fra et rimelig rotasjonssystem mellom de nordiske land er det Norges tur til å forsøke å bli med. Men landet viktisere er Norges sterke engasjement i FN i forhold til folketallet.

Kilder

Navn	Kjøp	Kildetype	Tittel	Organisasjon	Tekstlengde:
Kolby, Ole Peter	m	Det offisielle Norge/tjenestemann	FN-ambassadør	UD	2627
Johansen, Raymond	m	Politiker, norsk, posisjon	statssekretær	UD	
*					

Post: 1 av 2 | Ingen filtre | Søk

Figur 4 - Skjermbilde 2

Figur 5 - Skjermbilde 3

Kildetype	Ramme	AntallAvID	Fase
Politiker, norsk, opposisjon	Norge gjør ikke nok	25	3
Politiker, norsk, opposisjon	Norge må ta stilling til spørsmål X	21	3
Politiker, norsk, opposisjon	Annet/ikke relevant	16	3
Politiker, norsk, opposisjon	Fredsduen Norge ordner opp	5	3
Politiker, norsk, opposisjon	Norge brikke i stormaktenes interesser/liten innflytelse	2	3

Annex 4 - Alle artikler

Tabell 24 - Annex 4 - Alle artikler				
#	Tittel	Dato	Avis	F
1.	WHO-kampanjen en nyttig lærdom for Norge	20.07.1997	Aftenposten	1
2.	Norge rede til kamp for plass i Sikkerhetsrådet	05.02.1998	Aftenposten	1
3.	Menem til Norge - omstridt og dreven maktpolitiker	27.05.1998	NTB	1
4.	Ambassadør ble innelåst ved passkontroll	20.11.1998	Aftenposten	1
5.	Gjestfrihet	23.11.1998	Aftenposten	1
6.	En tiger av papir?	02.12.1998	Dagbladet	1
7.	Bondevik hjem fra Sør-Amerika - Mer støtte til norsk ønske om sete i S-rådet	10.12.1998	Aftenposten	1
8.	Kappløp mot Sikkerhetsrådet - Vollebæk skal sjarmere Norge inn	19.02.1999	Dagbladet	1
9.	Mandela-støtte til norsk medlemskap i S-rådet	06.03.1999	NTB	1
10.	Slåss for Norge i FN	06.03.1999	Dagbladet	1
11.	Mandela vil ha Norge i Sikkerhetsrådet	07.03.1999	Aftenposten	1
12.	Norge på cocktailtoppen	22.03.1999	Verdens Gang	1
13.	Vil ha Norge i Sikkerhetsrådet	02.07.1999	Dagbladet	1
14.	Makten og verdiene	04.07.1999	Dagbladet	1
15.	Dagboka - Diplomati	07.08.1999	Dagbladet	1
16.	Bondevik kjemper hard kamp for Norges plass i Sikkerhetsrådet	21.09.1999	Aftenposten	1
17.	På den 2. side - Kontantstøtte	22.09.1999	Verdens Gang	1
18.	Vil ha FN-hjelp fra kongen	13.10.1999	Dagbladet	1
19.	Kronprins Haakon var midtpunkt	10.11.1999	Verdens Gang	1
20.	Happy - i Norge	30.11.1999	Aftenposten	1
21.	Kosovo et nederlag for OSSE, Tsjetsjenia en overraskelse	30.12.1999	NTB	1
22.	STATSRÅDENES ØNSKER FOR ÅR 2000: Hva er ditt håp for året som kommer?	03.01.2000	Aftenposten	1
23.	Stri valgkamp for plass i Sikkerhetsrådet	04.01.2000	NTB	1
24.	Vollebæk på frierferd	16.01.2000	Verdens Gang	1
25.	August (9 md.) vant sjeikens hjerte... og nå stemmer Saudi-Arabia for Norges FN-kandidatur	28.01.2000	Dagbladet	1
26.	I dag snakker vi om: Alenemor i ørkenen	29.01.2000	Dagbladet	1
27.	Norge i hard kamp for plass i Sikkerhetsrådet	30.01.2000	Aftenposten	1
28.	Uvær, flystyrt og bestikelser - Hett møte med Afrika	09.02.2000	Aftenposten	1
29.	Apartheid tynger fortsatt	12.02.2000	Aftenposten	1
30.	Norge nærmer seg plass i Sikkerhetsrådet	02.03.2000	NTB	1
31.	Tvil i UD om Jagland har tid nok	13.03.2000	Aftenposten	1
32.	Jagland ut i verden	17.03.2000	NTB	1
33.	Den nye regjeringa - Tilbake med et smil	18.03.2000	Dagbladet	1
34.	13 løfter ...hilsen Jens	23.03.2000	Verdens Gang	1
35.	Slovenia frykter lang ventetid foran EUs dør	26.03.2000	Aftenposten	1
36.	Stoltenberg hjelper Stoltenberg	05.04.2000	Aftenposten	1
37.	Jagland søker støtte til Norge i Colombia	07.04.2000	Aftenposten	1
38.	Kroatisk utenrikspolitisk offensiv når Norge	02.05.2000	NTB	1
39.	PÅ KORNET - Karibisk diplomati	18.05.2000	Dagbladet	1
40.	Norges rolle i FN	08.06.2000	Dagbladet	1

41.	Kampen om å bli flyktningekommissær: Vollebæk fra ventelønn til ventetid	17.06.2000	Aftenposten	1
42.	Nigeria mener Norge fortjener plass i Sikkerhetsrådet	26.06.2000	NTB	1
43.	Hvis alle holder ord: Norge inn i Sikkerhetsrådet	27.06.2000	Dagbladet	1
44.	Norsk-nigeriansk vilje til vennskap	27.06.2000	Aftenposten	1
45.	FN-politikk på anbud	29.06.2000	Dagbladet	1
46.	Stemmefiske Mange støtter Norge - noen for å være høflige	07.07.2000	Dagbladet	1
47.	Avbud kan åpne for Vollebæk som flyktningekommissær	19.07.2000	Aftenposten	1
48.	Alt for Norge	27.07.2000	Dagbladet	1
49.	Vollebæk med i kampen om toppjobb i UNHCR	12.08.2000	NTB	1
50.	Norge satser hardt på å bli med i FNs sikkerhetsråd	17.08.2000	NTB	1
51.	Bistand på dagsordenen hvis Norge får plass i Sikkerhetsrådet	18.08.2000	Aftenposten	1
52.	Usikkert valg til Sikkerhetsrådet	25.08.2000	Aftenposten	1
53.	Store forventninger til tusenårsmøte	06.09.2000	Aftenposten	1
54.	Troverdighet og veto	06.09.2000	Dagbladet	1
55.	En plass i FN	07.09.2000	Aftenposten	1
56.	Ingen vil slåss for Vollebæk	07.09.2000	Aftenposten	1
57.	Kongen i uvant rolle som lobbyist	07.09.2000	NTB	1
58.	Norge i FN: - Usikkert fram til avstemningen	07.09.2000	NTB	1
59.	"IKKE SÅ FORT, DA, JENS!" - Statsministeren på joggetur med livvakter på slep	08.09.2000	Verdens Gang	1
60.	Kong Harald Norges fremste lobbyist i FN	08.09.2000	Aftenposten	1
61.	Stoltenberg: Vi støtter Vollebæk	08.09.2000	Aftenposten	1
62.	VERDENSKLASSE - Se Harald og Jens på sin største skoledag	08.09.2000	Verdens Gang	1
63.	Et tusenårsmøte FN må følge opp	10.09.2000	Aftenposten	1
64.	Lover støtte til demokratisk styre i Jugoslavia	13.09.2000	NTB	1
65.	Jagland gir opp kampen for Vollebæks FN-jobb	14.09.2000	Aftenposten	1
66.	Jagland: Vollebæk fortsatt med	14.09.2000	NTB	1
67.	Sterkt norsk frieri i FN	15.09.2000	Aftenposten	1
68.	- Gode sjanser for norsk plass i Sikkerhetsrådet	16.09.2000	NTB	1
69.	FRISTENDE KIRSEBÆR	16.09.2000	Verdens Gang	1
70.	Ønsker seg flere norske FN-soldater	16.09.2000	Aftenposten	1
71.	Jagland rørt av krigsbarnas historier	17.09.2000	NTB	1
72.	Kraftsamling for å skaffe Norge en plass i Sikkerhetsrådet	18.09.2000	Aftenposten	1
73.	Mot plass i Sikkerhetsrådet	19.09.2000	Dagbladet	1
74.	Sydnes driver norgesreklame i FN	27.09.2000	NTB	1
75.	Jagland har godt håp om plass i Sikkerhetsrådet	02.10.2000	NTB	1
76.	- Milosevic' dager er talte	03.10.2000	Aftenposten	1
77.	Alt for Norge - Kongelig FN-innsjutt	05.10.2000	Dagbladet	1
78.	KONGELIG VALGKAMP	05.10.2000	Verdens Gang	1
79.	Jagland til Beograd	06.10.2000	NTB	1
80.	Jagland: Strategien har lyktes	08.10.2000	NTB	1
81.	FN-valgkamp - og hva så?	09.10.2000	Aftenposten	1
82.	Strategen i FN-kampen	09.10.2000	Dagbladet	1
83.	-Tøffere enn Norge tror å sitte i Sikkerhetsrådet	09.10.2000	NTB	1
84.	CHAMPAGNEN ER KLAR . . .	10.10.2000	Verdens Gang	1
85.	Dansk glede over norsk FN-seier	10.10.2000	NTB	1
86.	Holbrooke beklager at ikke Italia kom med	10.10.2000	NTB	1

87.	Jagland: Glad og fornøyd over at Norge sitter i Sikkerhetsrådet	10.10.2000	NTB	1
88.	Norge innvalgt i FNs sikkerhetsråd	10.10.2000	NTB	1
89.	Norge mot Italia i FN-valg	10.10.2000	NTB	1
90.	Norge på pinebenken i FN	10.10.2000	NTB	1
91.	Norge på pinebenken i tre timer under FN-avstemningen	10.10.2000	NTB	1
92.	Norsk glede over plass i FNs sikkerhetsråd	10.10.2000	NTB	1
93.	Ny omkamp i FN	10.10.2000	NTB	1
94.	Ny runde mellom Norge og Italia	10.10.2000	NTB	1
95.	RV vil ikke ha Norge i Sikkerhetsrådet	10.10.2000	NTB	1
96.	Seier for Norge etter seigging i FN	10.10.2000	NTB	1
97.	Sikkerhetsrådet nødvendig, utskjelt og omstridt	10.10.2000	NTB	1
98.	Stoltenberg: -En tillitserklæring til Norge	10.10.2000	NTB	1
99.	Stålede fornøyd FN-ambassadør	10.10.2000	NTB	1
100.	-Ta flertallet i bruk, sier Stoltenberg	10.10.2000	NTB	1
101.	«Dette er som å gå ei femmil» - Norge seiret etter dramatisk FN-valg	11.10.2000	Dagbladet	2
102.	Dansk glede over norsk medlemskap i FNs sikkerhetsråd	11.10.2000	Aftenposten	2
103.	Fikk flertall i fjerde forsøk	11.10.2000	Aftenposten	2
104.	Jagland bommet for åpen skjerm	11.10.2000	Dagbladet	2
105.	JAGLAND STRÅLTE	11.10.2000	Verdens Gang	2
106.	Jagland: Fokus på fred	11.10.2000	Aftenposten	2
107.	Norge - Italia 115 - 57 e.e.o.	11.10.2000	Dagbladet	2
108.	Pressens utfordringer	11.10.2000	Dagbladet	2
109.	Redd Barna: Norge må stoppe Irak-sanksjoner	11.10.2000	NTB	2
110.	TOK BØLGEN	11.10.2000	Verdens Gang	2
111.	- FN-plassen er viktig for hele Norden	12.10.2000	Aftenposten	2
112.	2. LEDER Jagland og FN	12.10.2000	Dagbladet	2
113.	Ber Norge stoppe Irakboikott	12.10.2000	Aftenposten	2
114.	Italienske trusler for å stoppe Norge	12.10.2000	Aftenposten	2
115.	Norge overtar mer FN-ansvar	12.10.2000	Aftenposten	2
116.	OVERDREVNE FORVENTNINGER	12.10.2000	Verdens Gang	2
117.	SUPERDIPLOMAT	12.10.2000	Verdens Gang	2
118.	BEST PÅ BORTEBANE	14.10.2000	Verdens Gang	2
119.	FREDSPRIS TIL NORGE	14.10.2000	Verdens Gang	2
120.	Turbo-Thorbjørns tøffe timeplan	15.10.2000	Dagbladet	2
121.	Men ikke uten Norge	19.10.2000	Aftenposten	2
122.	Norsk-fransk enighet om Jugoslavia-politikk	19.10.2000	NTB	2
123.	- KORRIGERTE KRONPRINSEN	20.10.2000	Verdens Gang	2
124.	Jugoslavia kan snart bli med i FN	20.10.2000	Aftenposten	2
125.	20 000 i sørgetog... mens tre gutter ble drept av israelske kuler	22.10.2000	Dagbladet	2
126.	Ingen problemer mellom Norge og Finland	24.10.2000	NTB	2
127.	- NORDMENN ER FOR SELVGODE	25.10.2000	Verdens Gang	2
128.	Halonen roser Norges internasjonale engasjement	25.10.2000	NTB	2
129.	Ingen Jagland-signaler om å oppheve Irak-sanksjoner	25.10.2000	NTB	2
130.	Finlands president Halonen hjertelig til stede	27.10.2000	Aftenposten	2
131.	Thorvald Stoltenberg: Vanskelig jobb i Irak	30.10.2000	NTB	2
132.	THORVALD GJØR COMEBACK	31.10.2000	Verdens Gang	2

133.	Norge kan få ansvar for Iraksanksjonene	01.11.2000	Aftenposten	2
134.	Sanksjoner	01.11.2000	Aftenposten	2
135.	Tror fylkene vil bestå	01.11.2000	Aftenposten	2
136.	Gutten fyller 50	03.11.2000	Dagbladet	2
137.	Vollebæk blir ny ambassadør i Washington	03.11.2000	Aftenposten	2
138.	Vollebæk blir ny ambassadør i Washington	03.11.2000	NTB	2
139.	MER UTE ENN PÅ AP-MØTER	06.11.2000	Verdens Gang	2
140.	SIDE 2 Irakisk mareritt	06.11.2000	Dagbladet	2
141.	Vest-Sahara kan få begrenset selvstyre	13.11.2000	Aftenposten	2
142.	Jagland: Sanksjoner må ikke ramme sivilbefolkningen	14.11.2000	NTB	2
143.	- Forsvarsavklaring med EU tar for lang tid	15.11.2000	NTB	2
144.	Jagland vil beskytte sivile	15.11.2000	Aftenposten	2
145.	- FN er ikke dyktig nok	17.11.2000	Aftenposten Aften	2
146.	Jagland vil vurdere Irak-sanksjoner	17.11.2000	NTB	2
147.	FN ber for døve ører	29.11.2000	NTB	2
148.	FN ber om 23 milliarder i nødhjelp	30.11.2000	Aftenposten	2
149.	Mer kultur fra UD	05.12.2000	Aftenposten	2
150.	Ber Norge fokusere på Tsjetsjenia i Sikkerhetsrådet	08.12.2000	NTB	2
151.	NORGE KAN BLI SADDAMS VOKTER	08.12.2000	Verdens Gang	2
152.	Irak godkjenner olje-mot-mat-avtale	11.12.2000	NTB	2
153.	Jung ba om hjelp til å bekjempe sult og nød	11.12.2000	NTB	2
154.	Norge kan spille viktig rolle for verdens barn	12.12.2000	NTB	2
155.	Norge får lede FNs Irak-komite	13.12.2000	NTB	2
156.	Russland blokkerer Irak-vedtak	13.12.2000	NTB	2
157.	Afghanistansanksjoner på trappene	14.12.2000	Aftenposten	2
158.	Barth Eide diskuterer atomsikkerhet i Moskva	14.12.2000	NTB	2
159.	Norge blir trolig utpekt i FNs sikkerhetsråd til å lede sanks	14.12.2000	Dagbladet	2
160.	NORGES UTFORDRING	15.12.2000	Verdens Gang	2
161.	Norge må vokte Saddam	20.12.2000	Dagbladet	2
162.	Norges Kosovo-styrke imponerte Stoltenberg	20.12.2000	Aftenposten	2
163.	Norsk-svensk samarbeid i FN og EU	20.12.2000	Aftenposten	2
164.	NORGE I SKUDDLINJEN	22.12.2000	Verdens Gang	2
165.	Norges tunge oppgaver i FN	27.12.2000	Aftenposten	2
166.	Due blant haukene	29.12.2000	Dagbladet	2
167.	Norge i Sikkerhetsrådet	29.12.2000	Dagbladet	2
168.	1. LEDER En lang linje	31.12.2000	Dagbladet	2
169.	Jagland: EUs integrasjon det viktigste for Norge	01.01.2001	NTB	3
170.	FN-domstol gjennombrudd for folkeretten	02.01.2001	NTB	3
171.	I DAG SNAKKER VI OM Vår mann i S-rådet	03.01.2001	Dagbladet	3
172.	Norges vanskelige hverdag i FNs sikkerhetsråd	03.01.2001	NTB	3
173.	Norge ble leder for Irak-komite	04.01.2001	NTB	3
174.	Norge får ansvar for Irak-sanksjoner	04.01.2001	NTB	3
175.	Norge skal administrere sanksjonene mot Irak	04.01.2001	NTB	3
176.	Fornøyd Vollebæk til Washington	05.01.2001	NTB	3
177.	NORGE SKAL OVERVÅKE SADDAMHANDEL	05.01.2001	Verdens Gang	3
178.	Sikkerhetsrådet gir Norge ansvaret for Irak-sanksjoner i to år	05.01.2001	Aftenposten	3

179.	Tung norsk start i Sikkerhetsrådet	05.01.2001	Dagbladet	3
180.	KOMMENTAR Ufattelig lidelse til liten nytte	06.01.2001	Aftenposten	3
181.	UD gjenåpner ambassaden i Bagdad	06.01.2001	Aftenposten	3
182.	Det nye landet	07.01.2001	Dagbladet	3
183.	uranfrykten Ufødte barn kan bli verst rammet	09.01.2001	Dagbladet	3
184.	SV krever norsk initiativ i FN	10.01.2001	Aftenposten	3
185.	Irak gir Norge hodebry	11.01.2001	Dagbladet	3
186.	Persson: Tror ikke reforhandlet EØS-avtale blir dårligere for Norge	11.01.2001	NTB	3
187.	Makt i motvind	12.01.2001	Aftenposten	3
188.	Norge vil hindre hiv-smitte fra FN-soldater	19.01.2001	NTB	3
189.	SETT OG HØRT Helt generelt	22.01.2001	Dagbladet	3
190.	Irak får ikke gi penger til palestinerne	24.01.2001	NTB	3
191.	USA står på sin harde linje	24.01.2001	Aftenposten	3
192.	-Rom for håp, sier Egypts utenriksminister	25.01.2001	NTB	3
193.	Norge gjenåpner ambassaden i Bagdad	26.01.2001	NTB	3
194.	Saddam må stilles for retten	26.01.2001	NTB	3
195.	Norske diplomater tilbake til Bagdad	27.01.2001	Aftenposten	3
196.	STORTRIVES BLANT TOPPENE	27.01.2001	Verdens Gang	3
197.	Irak: Norge kan bli ansvarlig for barnedød	29.01.2001	NTB	3
198.	Irak: Norge kan bli ansvarlig for barns død	29.01.2001	Aftenposten	3
199.	Diskuterte sanksjoner mot Liberia	30.01.2001	Aftenposten	3
200.	Norsk Irak-ambassade vil gi mer info	30.01.2001	NTB	3
201.	Afrikansk fredsmekler på Norgesbesøk	31.01.2001	NTB	3
202.	Jagland møter Powell	31.01.2001	NTB	3
203.	Klar norsk melding til Irak Saddam har selv ansvaret for lidelsene	31.01.2001	Aftenposten	3
204.	Jagland fremst i køen hos Powell	01.02.2001	Aftenposten	3
205.	Norge vurderer Liberia-sanksjoner	02.02.2001	Aftenposten	3
206.	Jagland ber om 37 millioner til Irak-arbeid	03.02.2001	NTB	3
207.	Jagland ber om 37 mill. til Irak-arbeid	04.02.2001	Aftenposten	3
208.	Irak på topp når Jagland møter Powell	07.02.2001	NTB	3
209.	Fornøyd Jagland etter Powell-møte	09.02.2001	NTB	3
210.	Jagland og Powell drøfter Irak-sanksjoner	09.02.2001	NTB	3
211.	Sanksjoner og sikkerhet for Jagland og Powell	09.02.2001	Aftenposten	3
212.	VELDIG GODT INNTRYKK	10.02.2001	Verdens Gang	3
213.	Powell til Jagland: Iraks lidelser Saddams skyld	10.02.2001	Aftenposten	3
214.	Thorbjørn Jagland og Colin Powell er enige: Hard Irak-linje	10.02.2001	Dagbladet	3
215.	SADDAM I SENTRUM	11.02.2001	Verdens Gang	3
216.	Stoltenberg i møte med "halve" EU	11.02.2001	NTB	3
217.	Nytt datanettverk til 100 ambassader Kulturrevolusjonen i utenrikstjenesten	12.02.2001	Aftenposten	3
218.	Full fart mot Irak	16.02.2001	Dagbladet	3
219.	Norge gjenåpner Bagdad-ambassade	16.02.2001	NTB	3
220.	Pentagon hevder å ha bombet i selvforsvar	16.02.2001	NTB	3
221.	ANGREP IRAK MED 24 KRIGSFLY	17.02.2001	Verdens Gang	3
222.	Halvorsen ber Jagland ta avstand fra Bagdad-bombing	17.02.2001	NTB	3
223.	Jagland beklager at bombeaksjon var nødvendig	17.02.2001	NTB	3
224.	Jagland fordømmer ikke Bagdadbombing	17.02.2001	NTB	3

225.	BOMBINGEN AV IRAK - Ingen løsning	18.02.2001	Aftenposten	3
226.	Dansk næringsliv satser i Irak	18.02.2001	NTB	3
227.	NY VRI FOR E-TJENESTEN?	20.02.2001	Verdens Gang	3
228.	PROBLEMET SADDAM	21.02.2001	Verdens Gang	3
229.	Iraks utenriksminister til FN	22.02.2001	NTB	3
230.	Norge og Frankrike vil endre Irak-sanksjoner	22.02.2001	NTB	3
231.	SADDAM TRENGER FIENDER	22.02.2001	Verdens Gang	3
232.	MENER IRAK-HJELP VIL VÆRE ET GODT VÅPEN	23.02.2001	Verdens Gang	3
233.	Norge har valgt å være pådriver i Irak-konflikten	23.02.2001	NTB	3
234.	Norge vil lempe på Irak-sanksjoner	23.02.2001	NTB	3
235.	Norge vil oppheve Irak-sanksjoner	23.02.2001	NTB	3
236.	Jagland ber om at sanksjonene mot Irak modereres: Frykter arabisk opprør	24.02.2001	Dagbladet	3
237.	Norge vil oppheve Irak-sanksjoner	24.02.2001	Aftenposten	3
238.	Tøffe runder for Norges forslag i Sikkerhetsrådet	24.02.2001	NTB	3
239.	Annan venter ikke mirakler fra Irak-samtaler	26.02.2001	NTB	3
240.	Folk usikre på Sikkerhetsrådet	26.02.2001	Aftenposten Aften	3
241.	KrF ber Norge hjelpe flyktninger i Guinea	26.02.2001	NTB	3
242.	Liten kunnskap om Norge og Sikkerhetsrådet	26.02.2001	NTB	3
243.	Irak står på sitt i FN	27.02.2001	NTB	3
244.	Irak vil fortsette samtaler med FN	27.02.2001	NTB	3
245.	Kolby håper på fornyet Irak-dialog	27.02.2001	NTB	3
246.	Lite håp om snarlig opphevelse av sanksjonene Uforsonlig iraksk tone i FN	27.02.2001	Aftenposten	3
247.	SV vil ha avgift på valutatransaksjoner	27.02.2001	NTB	3
248.	Sydnes besøker Indonesia og Øst-Timor	27.02.2001	NTB	3
249.	Vi vet lite om Norge og Sikkerhetsrådet	27.02.2001	Aftenposten	3
250.	FN og Irak uenige, men på talefot	28.02.2001	NTB	3
251.	Sanksjonene mot Irak kan bli mildnet	28.02.2001	Aftenposten	3
252.	Irak får ikke hjelpe palestinerne	02.03.2001	NTB	3
253.	Akkurat nå På sikker plass i AS Verden	04.03.2001	Aftenposten	3
254.	Hemmelighold øker i departementer	05.03.2001	NTB	3
255.	Mindre innsyn i fem departementer etter regjeringsskiftet Jagland og UD hemmeligholder mer	05.03.2001	Aftenposten	3
256.	Betaler for Irak-kontrakter	07.03.2001	NTB	3
257.	Jagland: Et krevende utenrikspolitisk år	08.03.2001	NTB	3
258.	Norsk arbeidsprogram for Irak-sanksjoner	08.03.2001	NTB	3
259.	1. LEDER Jaglands rollespill	09.03.2001	Dagbladet	3
260.	Et aktivt år med Jagland i UD	09.03.2001	Aftenposten	3
261.	FNs sanksjoner mot Irak skal forbedres	09.03.2001	Aftenposten	3
262.	UHILDET!	10.03.2001	Verdens Gang	3
263.	Sanksjonene mot Irak må bli «smartere» for å virke	11.03.2001	Aftenposten	3
264.	Saddam skryter av at sanksjonene slår sprekker	12.03.2001	NTB	3
265.	FNs globale senter for demokrati til Oslo	15.03.2001	Aftenposten	3
266.	Peres møtte liten forståelse i Sikkerhetsrådet	15.03.2001	NTB	3
267.	Stor støtte til palestinerne om observatører	16.03.2001	NTB	3
268.	De viktige valg	21.03.2001	Dagbladet	3
269.	Jagland utreder regulering Vil tøyne globale markedskrefter	21.03.2001	Aftenposten	3
270.	Jordnær Jagland venter og utreder	21.03.2001	Aftenposten	3

271.	Norge arbeider med Midtøsten-kompromiss i FN	23.03.2001	NTB	3
272.	Sharon med skarp advarsel til Mitchell-komiteén	26.03.2001	Aftenposten	3
273.	USA stopper Midtøsten-observatører	26.03.2001	NTB	3
274.	Kofi Annan bør fortsette i FN	27.03.2001	Aftenposten	3
275.	Palestinerne villige til å utfordre USA	27.03.2001	NTB	3
276.	USA-nei til styrke i Gaza og på Vestbredden	27.03.2001	Aftenposten	3
277.	Nei til FN-observatører	28.03.2001	Aftenposten Aften	3
278.	Når menneskerettighetene må vike	28.03.2001	NTB	3
279.	Palestinerne er villige til å utfordre USA i FN	28.03.2001	Aftenposten	3
280.	Palestinerne har rett til å gjøre motstand	28.03.2001	NTB	3
281.	Stoltenbergs Irak-jobb i løse luften	28.03.2001	Aftenposten	3
282.	USA bruker FN-veto mot Midtøsten-observatører	28.03.2001	NTB	3
283.	Amerikansk veto	29.03.2001	Aftenposten	3
284.	Ingen Israel-kritikk fra Jagland i Genève	29.03.2001	NTB	3
285.	KOMMENTAR Et lammende slag mot FN	29.03.2001	Dagbladet	3
286.	Norge anerkjenner palestineres rett til å angripe	29.03.2001	Aftenposten	3
287.	EPLEKAKE OG SVART PESSIMISME . . .	02.04.2001	Verdens Gang	3
288.	Jagland avviser kritikk om unnfalleshet	02.04.2001	NTB	3
289.	Regjeringsstrid om en norsk Kongo-styrke	03.04.2001	Dagbladet	3
290.	2. LEDER Bingo i Kongo	04.04.2001	Dagbladet	3
291.	Iraksk representasjon i Norge	05.04.2001	Aftenposten	3
292.	Omkamp om Israel-kritikk i FN	05.04.2001	Dagbladet	3
293.	DER PEPPER'N GROR . . .	08.04.2001	Verdens Gang	3
294.	Jaglands Midtøsten-politikk får støtte	14.04.2001	Dagbladet	3
295.	1. LEDER Norge og Midtøsten	20.04.2001	Dagbladet	3
296.	Stoltenberg studerte Gandhis sosiale synder	20.04.2001	NTB	3
297.	- Irak-sanksjoner er mot sin hensikt	30.04.2001	Aftenposten	3
298.	Kongo-flyktninger håper på FN	02.05.2001	Aftenposten	3
299.	Afrika høyt på norsk FN-dagsorden	08.05.2001	NTB	3
300.	Verdens lengste gisselaksjon	15.05.2001	NTB	3
301.	Vil lette på Irak-sanksjoner	16.05.2001	NTB	3
302.	Dramatisk omlegging av Irak-sanksjonene	17.05.2001	NTB	3
303.	Jagland støtter omlegging av Irak-sanksjoner	17.05.2001	NTB	3
304.	Omlegging av Irak-sanksjonene kan ta tid	18.05.2001	NTB	3
305.	Irak-sanksjoner må endres nå	20.05.2001	Aftenposten	3
306.	UD RASER MOT SVENSK MEGLERSLAKT	21.05.2001	Verdens Gang	3
307.	Irak-sanksjoner opp til debatt	22.05.2001	NTB	3
308.	FN-innsats for fred i Kongo, Norge ble hjemme	23.05.2001	Aftenposten	3
309.	Russland protesterer mot sanksjonslette for Irak	23.05.2001	NTB	3
310.	FN krangler... mens barn sulter Skjebneuke for norsk Irak-politikk	28.05.2001	Dagbladet	3
311.	Norske ideer bak nye Irak-sanksjoner	29.05.2001	NTB	3
312.	Britenes sanksjonsforslag: Fortsatt kontroll av Saddams oljeinntekter	30.05.2001	Aftenposten	3
313.	FN utsetter sanksjonslettelse mot Irak	01.06.2001	Dagbladet	3
314.	Iraks penger til medisiner står ubrukt	01.06.2001	Aftenposten	3
315.	Irak-sanksjoner forlenget	01.06.2001	Aftenposten	3
316.	Sikkerhetsrådet: Irak-sanksjoner må endres	01.06.2001	NTB	3

317.	OPEC øker ikke oljeproduksjonen	05.06.2001	NTB	3
318.	Fatal drøm om usårbarhet	08.06.2001	Aftenposten	3
319.	Norges rolle i FNs sikkerhetsråd: Halvering av Irak-avslag	13.06.2001	Aftenposten	3
320.	Sikkerhetsråd-reform i stampe	13.06.2001	Aftenposten	3
321.	Ingen positive signaler fra Irak på FN-sanksjonene	15.06.2001	NTB	3
322.	BRØT AVGIFTSLØFTET	17.06.2001	Verdens Gang	3
323.	Røde Kors-sjef i Bagdad: Avviser plan om «smarte sanksjoner»	19.06.2001	Aftenposten	3
324.	Jagland til Kina	26.06.2001	NTB	3
325.	Kina finner positive trekk ved Irak-plan	28.06.2001	Aftenposten	3
326.	Kina sier tja til nye irak-sanksjoner	28.06.2001	NTB	3
327.	Russerne avviser «smarte sanksjoner»	28.06.2001	Aftenposten	3
328.	Drøftet menneskerettigheter med kineserne	29.06.2001	Aftenposten	3
329.	Ingen «smarte sanksjoner» mot Saddam	03.07.2001	Aftenposten	3
330.	Jens Stoltenberg oppfordres til mer satsing i Afrika	03.07.2001	NTB	3
331.	Forlenget olje-for-mat-program	04.07.2001	Aftenposten Aften	3
332.	Sikkerhetsrådet forlenget irakisk olje-for-mat program	04.07.2001	NTB	3
333.	Saddam får det som han vil	05.07.2001	Dagbladet	3
334.	Flyktinger avviser ny FN-plan - Vi gir aldri opp Vest-Sahara	23.07.2001	Aftenposten	3
335.	Den diplomatiske røst fra Rosendal	26.07.2001	Aftenposten	3
336.	Afrikansk-norsk innspill mot våpen	02.08.2001	NTB	3
337.	Israel i internasjonal motvind	02.08.2001	NTB	3
338.	Afrikansk-norsk utspill mot våpen	03.08.2001	Aftenposten	3
339.	SV krever informasjon om norsk FN-arbeid	13.08.2001	NTB	3
340.	Jagland må kreve at Sikkerhetsrådet sammenkalles	15.08.2001	NTB	3
341.	Midtøsten-konflikten kan spre seg	15.08.2001	NTB	3
342.	INNFLYTELSE	16.08.2001	Verdens Gang	3
343.	Norge vil ha FN-møte om Midtøsten	16.08.2001	Aftenposten	3
344.	Viktig arbeid mot rasisme	17.08.2001	Aftenposten	3
345.	1. LEDER Velkommen diplomat	21.08.2001	Dagbladet	3
346.	FNs leder tåler norsk valgkamp	21.08.2001	Aftenposten	3
347.	Sammenstøt i S-rådet	21.08.2001	Aftenposten	3
348.	FNs sikkerhetsråd splittet på Midtøsten	24.08.2001	NTB	3
349.	Norsk kompromissforslag i Sikkerhetsrådet	24.08.2001	Aftenposten Aften	3
350.	Røde Kors-rådgiver refser Norge	24.08.2001	Aftenposten	3
351.	Flyktingerådet med nødstop fra Tsjetsjenia	05.09.2001	NTB	3
352.	Skremt av overgrepene i Tsjetsjenia	07.09.2001	Aftenposten	3
353.	FN-konferanse må trolig utsettes	12.09.2001	NTB	3
354.	Trossamfunn sammen i sorg og ettertanke	16.09.2001	NTB	3
355.	TERRORANGREPET PÅ USA Ber Norge bruke sin rolle i FN	17.09.2001	Aftenposten	3
356.	- UTLEVER BIN LADEN	19.09.2001	Verdens Gang	3
357.	Forslag om ny terrordomstol i FN	20.09.2001	NTB	3
358.	FN med storstilt plan for Afghanistan	27.09.2001	NTB	3
359.	KAMPEN MOT TERRORISMEN Vil bruke FN i kampen mot terror	29.09.2001	Aftenposten	3
360.	Thorbjørn Jagland: Norge kan bli terrormål	01.10.2001	NTB	3
361.	- NORGE KAN BLI TERRORMÅL	02.10.2001	Verdens Gang	3
362.	FNs sikkerhetsråd blir orientert om Afghanistan-angrep	08.10.2001	NTB	3

363.	TERROR-FRYKT I NORGE: - SUNT Å BLI SINT	08.10.2001	Verdens Gang	3
364.	Norge klar til å ta ansvar i terrorisme-kampen	10.10.2001	NTB	3
365.	Økt hjelp til Afghanistan	11.10.2001	NTB	3
366.	ANGREPET PÅ AFGHANISTAN Ikke bland brød og bomber, ber norske organisasjoner	12.10.2001	Aftenposten	3
367.	1. LEDER Fredspris i krigens tid	13.10.2001	Dagbladet	3
368.	ET UTMERKET FREDSPRIS-VALG	13.10.2001	Verdens Gang	3
369.	KAMPEN MOT TERRORISMEN Hjelpeorganisasjonene ber utenriksminister Petersen øve press på USA Fem millioner i akutt nød	24.10.2001	Aftenposten	3
370.	Katastrofe bak stengte grenser	24.10.2001	NTB	3
371.	krigen mot terror - Bruk FN for å åpne grensa	25.10.2001	Dagbladet	3
372.	- Mister troen på bombing	26.10.2001	Dagbladet	3
373.	ARENA Krig mot terror gir nye roller	26.10.2001	Aftenposten	3
374.	krigen mot terror Motstanden mot USAs bombing øker, men den norske regjeringen står fast: - Bombingen er helt nødvendig	26.10.2001	Dagbladet	3
375.	SKAL LEDE GJENOPPBYGGINGEN AV AFGHANISTAN	31.10.2001	Verdens Gang	3
376.	FN vil unngå at Somalia blir fristed for terrorister	01.11.2001	Aftenposten Aften	2
377.	AUF krever bombestans i Afghanistan	03.11.2001	NTB	3
378.	Norge skal forvalte vanskelig valg i FN	04.11.2001	NTB	3
379.	KREVER STANS I BOMBINGEN	06.11.2001	Verdens Gang	3
380.	krigen mot terror - Hjelp oss, Norge	06.11.2001	Dagbladet	3
381.	Irlands første ambassadør i Norge	07.11.2001	Aftenposten	3
382.	KRIGEN I AFGHANISTAN Sterk FN-rolle i nytt Afghanistan	09.11.2001	Aftenposten	3
383.	KRIGEN I AFGHANISTAN Åpner for Taliban-folk i ny regjering	12.11.2001	Aftenposten	3
384.	Petersen måtte utsette innlegg om terrorisme	12.11.2001	NTB	3
385.	Petersen støtter FN-forslag for Afghanistan	13.11.2001	NTB	3
386.	RYSTET AV ULYKKEN	13.11.2001	Verdens Gang	3
387.	KRIGEN I AFGHANISTAN KOMMENTAR USAs krig mot terror får frontene til å snu	14.11.2001	Aftenposten	3
388.	Det lange døgnet Krigens som ikke sluttet	17.11.2001	Aftenposten	3
389.	Petersen forsvarer militærdømstoler	21.11.2001	NTB	3
390.	Petersen vil la USA dømme terrorister	22.11.2001	Aftenposten	3
391.	2. LEDER Lettelser for Irak	01.12.2001	Dagbladet	3
392.	KRIGEN I AFGHANISTAN Norske styrker kan sikre konvoier med nødhjelp	07.12.2001	Aftenposten	3
393.	Den vennlige hæren	08.12.2001	Aftenposten	3
394.	ØKENDE SPIONASJE MOT FLYKTNINGER	10.12.2001	Verdens Gang	3
395.	Krever at norske skip flagger ut fra Liberia	14.12.2001	NTB	3
396.	USA kaller hjem Midtøsten-utsending	15.12.2001	NTB	3
397.	USA nedla veto mot resolusjon om Midtøsten	15.12.2001	NTB	3
398.	krisa i midt-østen Levende skjold	16.12.2001	Dagbladet	3
399.	TØR IKKE DRA TIL MIDTØSTEN	16.12.2001	Verdens Gang	3
400.	USAs Midtøstenutsending kalt hjem	16.12.2001	Aftenposten	3
401.	USAs veto fordømt av alle i Midtøsten	16.12.2001	NTB	3
402.	1. LEDER Gi Arafat autoritet	17.12.2001	Dagbladet	3
403.	krisa i midt-østen Kåre Willoch	17.12.2001	Dagbladet	3
404.	krigen mot terror USA ønsket ikke norsk Arafat-møte Petersen droppet viktig reise	20.12.2001	Dagbladet	3
405.	1. LEDER Logrer for USA og Bush	21.12.2001	Dagbladet	3
406.	1. LEDER I skyggen av stormaktene	02.01.2002	Dagbladet	3

407.	Norge skal lede arbeidsgruppe i FNs sikkerhetsråd	04.01.2002	NTB	3
408.	Irakisk import blir stanset	08.01.2002	NTB	3
409.	Bekymret for at forsyninger til Irak holdes tilbake	09.01.2002	NTB	3
410.	Frykter nye massakrer i Colombia	10.01.2002	NTB	3
411.	Forsiktig Petersen om Midtøsten	11.01.2002	NTB	3
412.	1. LEDER Zimbabwe mot stupet	12.01.2002	Dagbladet	3
413.	PETERSENS UTFORDRING	13.01.2002	Verdens Gang	3
414.	Norge leder FN til Eritrea og Etiopia	16.01.2002	Aftenposten	3
415.	Norge sjef for FN-soldatene	18.01.2002	Dagbladet	3
416.	Manglende trosfrihet i Kina uroer Bondevik	20.01.2002	Aftenposten	3
417.	Åpen Jiang Zemin møtte Bondevik	22.01.2002	NTB	3
418.	Pressefotografer inviteres til å vise Norge i FN	23.01.2002	NTB	3
419.	VI SNAKKER MED . . . I samme fly	28.01.2002	Aftenposten	3
420.	Ap.-strid skal holdes i landet	30.01.2002	Aftenposten	3
421.	Norge tar opp Arafats husarrest i Sikkerhetsrådet	30.01.2002	NTB	3
422.	EU og Norge kritiserer Sharon-uttalelse	31.01.2002	NTB	3
423.	Norge kritiserer Midtøsten-partene	31.01.2002	Aftenposten Aften	3
424.	Rød-Larsen talte til Sikkerhetsrådet inatt Arafats husarrest er uakseptabel	31.01.2002	Dagbladet	3
425.	Setter Norge i klemma	31.01.2002	Dagbladet	3
426.	Takker for norsk støtte	31.01.2002	Dagbladet	3
427.	Utenriksministeren ser mørkt på Midtøsten	31.01.2002	NTB	3
428.	Ariel Sharon: - Skulle ha likvidert Arafat	01.02.2002	Aftenposten	3
429.	PÅ TIDE AT NORGE SA IFRA	01.02.2002	Verdens Gang	3
430.	Israelsk politikk i farlig blindvei	02.02.2002	Aftenposten	3
431.	SIGNERT Petersen til Paris med slapp strategi	04.02.2002	Aftenposten	3
432.	Norge leder delegasjon til Etiopia	05.02.2002	NTB	3
433.	Venstre ber Norge stille krav i Sikkerhetsrådet	05.02.2002	NTB	3
434.	Petersen vil møte kritikere i Venstre	06.02.2002	Aftenposten	3
435.	USA med positive signaler om Midtøsten	06.02.2002	NTB	3
436.	Norge gir krisehjelp til Afghanistan	07.02.2002	NTB	3
437.	ØRNEN HAR LANDET	07.02.2002	Verdens Gang	3
438.	Utenriksministeren til Midtøsten og Afrika	11.02.2002	NTB	3
439.	Norge på gangen	12.02.2002	Dagbladet	3
440.	Norsk Folkehjelp vil ha Midtøsten-debatt i Stortinget	13.02.2002	NTB	3
441.	Norge kan få Irak-krise i fanget	14.02.2002	NTB	3
442.	Sikkerhetsrådet fordømmer ikke angrep på FN-kontor	15.02.2002	NTB	3
443.	Grensefastsettelse på Afrikas horn utsatt	16.02.2002	NTB	3
444.	Egypt vil ha USA sterkere på banen i Midtøsten	17.02.2002	NTB	3
445.	Irak-krise i FN kan gi USA et påskudd til å angripe	21.02.2002	Aftenposten	3
446.	Midtøsten-konflikten inne i kritisk fase	21.02.2002	NTB	3
447.	Petersen: Israel fyrer opp under voldsspiralen	21.02.2002	Aftenposten	3
448.	SV krever krisemøte i Sikkerhetsrådet	21.02.2002	NTB	3
449.	Fred uten forsoning på Afrikas horn	22.02.2002	NTB	3
450.	INTERN MISNØYE GA TØFFERE JAN PETERSEN	22.02.2002	Verdens Gang	3
451.	PETERSEN MOT STRØMMEN	22.02.2002	Verdens Gang	3
452.	FN oppfordrer Etiopia og Eritrea til forsoning	23.02.2002	NTB	3

453.	Krever svar	26.02.2002	Dagbladet	3
454.	Forsker ser norsk kursendring i Midtøsten	27.02.2002	NTB	3
455.	Norge overtar roret i Sikkerhetsrådet	27.02.2002	NTB	3
456.	Norge ut mot Israel i Sikkerhetsrådet	27.02.2002	Aftenposten Aften	3
457.	Norge ut mot Israel i Sikkerhetsrådet	27.02.2002	NTB	3
458.	SLÅR TILBAKE MOT NORGE	28.02.2002	Verdens Gang	3
459.	Advarer Norge mot å glemme menneskerettigheter	01.03.2002	Aftenposten	3
460.	ARENA Norge FNs rommann i en måned	01.03.2002	Aftenposten	3
461.	Norge får konfliktene i fanget som leder av FNs sikkerhetsråd	01.03.2002	NTB	3
462.	Alt for Norge	02.03.2002	Aftenposten	3
463.	- Sikkerhetsrådet må stille strenge krav til nye Rwanda-dommere	03.03.2002	Aftenposten	3
464.	FN-hardkjør i en måned	03.03.2002	Aftenposten	3
465.	PETERSEN PÅ TOPPEN	03.03.2002	Verdens Gang	3
466.	Petersen vil få parter tilbake til forhandlingsbordet	03.03.2002	NTB	3
467.	SUNNIVA (4) VISER NORGE	03.03.2002	Verdens Gang	3
468.	2. LEDER Blodig sirkel	04.03.2002	Dagbladet	3
469.	Afrika først i Sikkerhetsrådet	04.03.2002	NTB	3
470.	FN gir og tar i Irak	04.03.2002	NTB	3
471.	Iraks utenriksminister til FN for å drøfte våpeninspeksjon	05.03.2002	Aftenposten	3
472.	Midtøsten-konflikten preger FNs sikkerhetsråd	05.03.2002	NTB	3
473.	Storslagen Nobel-utstilling åpnet i FN	05.03.2002	NTB	3
474.	Arafat ber Norge om hjelp	06.03.2002	Aftenposten	3
475.	Da Petersen ble president	06.03.2002	Dagbladet	3
476.	PRESIDENT PETERSEN	06.03.2002	Verdens Gang	3
477.	Norge markerer kvinnedagen i FNs sikkerhetsråd	07.03.2002	NTB	3
478.	PÅ SIDELINJEN	07.03.2002	Verdens Gang	3
479.	USA avslører Iraks brudd på avtalen med FN	07.03.2002	Aftenposten Aften	3
480.	- Gjør klar atomvåpen Bush ber Pentagon ha planer for sju land	10.03.2002	Dagbladet	3
481.	En enkel sang om tillit	10.03.2002	Dagbladet	3
482.	Amnesty: Passivt FN medansvarlig i overgrep	12.03.2002	NTB	3
483.	Annan: Partene i Midtøsten må unngå katastrofe	12.03.2002	NTB	3
484.	Massiv israelsk offensiv mot palestinske områder	12.03.2002	NTB	3
485.	Vil samle Sikkerhetsrådet om Midtøsten	12.03.2002	NTB	3
486.	FN vedtok historisk resolusjon om Midtøsten	13.03.2002	NTB	3
487.	Fra helsvart til håp i Midtøsten	13.03.2002	NTB	3
488.	krisa i Midtøsten - Stans okkupasjonen Krystallklar Kofi Annan:	13.03.2002	Dagbladet	3
489.	Norge vil samle Sikkerhetsrådet	13.03.2002	Aftenposten	3
490.	Petersen: Alt avhenger av partene	13.03.2002	NTB	3
491.	Petersen: Tydelig budskap til israelerne	13.03.2002	Aftenposten	3
492.	Sikkerhetsrådet foreslår palestinsk stat	13.03.2002	Aftenposten Aften	3
493.	Sikkerhetsrådet tar til orde for palestinsk stat	13.03.2002	NTB	3
494.	Storpolitisk EØS	13.03.2002	Aftenposten	3
495.	En kaffe for freden	14.03.2002	Aftenposten	3
496.	ET HÅP!	14.03.2002	Verdens Gang	3
497.	krisa i Midtøsten Historisk seier for Norge og FN	14.03.2002	Dagbladet	3
498.	NORGE ROSES I FN	14.03.2002	Verdens Gang	3

499.	Norge vil styrke våpenembargo av Somalia	22.03.2002	NTB	3
500.	PRESIDENT PÅ STRAM LINE	22.03.2002	Verdens Gang	3
501.	Zimbabwes opposisjon søker norsk hjelp	22.03.2002	NTB	3
502.	Petersen: ISAFs mandat bør forlenges	26.03.2002	NTB	3
503.	Sikkerhetsrådet vil fornye Afghanistan-styrkens mandat	28.03.2002	NTB	3
504.	FN-kontor for fred i Somalia	29.03.2002	NTB	3
505.	Petersen samler Sikkerhetsrådet	29.03.2002	NTB	3
506.	Presidenten i Sikkerhetsrådet spent	29.03.2002	NTB	3
507.	Petersen: Partenes vilje avgjør veien videre	30.03.2002	NTB	3
508.	Trapper opp beleiringen av Arafats hovedkvarter	30.03.2002	NTB	3
509.	krise i midtøsten Dramatisk da Sikkerhetsrådet vedtok norsk resolusjon	02.04.2002	Dagbladet	3
510.	krise i midtøsten Frykter mer vold	02.04.2002	Dagbladet	3
511.	Partene må inngå våpenhvile	02.04.2002	Dagbladet	3
512.	Uenighet om FNs siste Midtøsten-resolusjon	02.04.2002	NTB	3
513.	Benkow forsvarer norsk Midtøsten-politikk	03.04.2002	Aftenposten	3
514.	Kritiserer Israel for å krenke pressefriheten	03.04.2002	NTB	3
515.	NORGE MÅ REAGERE	04.04.2002	Verdens Gang	3
516.	Godt fornøyd med ledelsen av Sikkerhetsrådet	05.04.2002	NTB	3
517.	FNs sikkerhetsråd setter Israel til veggs	09.04.2002	NTB	3
518.	Norge refser Israel i Sikkerhetsrådet	09.04.2002	Aftenposten Aften	3
519.	SV vil ha internasjonal gransking av Jenin	13.04.2002	NTB	3
520.	Advokater protesterer mot israelsk okkupasjon	17.04.2002	NTB	3
521.	Tre statsråder inn i Høyres toppledelse	17.04.2002	NTB	3
522.	1. LEDER Viljeløs Petersen	20.04.2002	Dagbladet	3
523.	LO-lederen vil ha fredsstyrker til Midtøsten	01.05.2002	NTB	3
524.	Norske organisasjoner krever protest mot FN	03.05.2002	NTB	3
525.	Følelsesladde Palestina-appeller foran Stortinget	04.05.2002	NTB	3
526.	FN endrer Irak-sanksjoner	06.05.2002	NTB	3
527.	Irak presser oljeprisen opp	11.05.2002	Aftenposten	3
528.	FN endrer Irak-sanksjoner	14.05.2002	NTB	3
529.	Sikkerhetsrådet endrer sanksjoner mot Irak	15.05.2002	Aftenposten	3
530.	Ingen "Tampa"-beklagelse fra Australia	21.05.2002	NTB	3
531.	Tilbakeslag for menneskerettighetene	28.05.2002	NTB	3
532.	PÅ KORNET Kiæmpers giverland	29.05.2002	Dagbladet	3
533.	USA truer med å stanse Bosnia-styrken	29.06.2002	Dagbladet	3
534.	USAs diplomater får ordre om å presse regjeringer	03.07.2002	NTB	3
535.	USA presses i Sikkerhetsrådet	04.07.2002	Aftenposten	3
536.	TA TIL VETTET	07.07.2002	Verdens Gang	3
537.	Norge får kjeft etter Fnkompromiss	14.07.2002	Aftenposten	3
538.	1. LEDER En puslete reaksjon	16.07.2002	Dagbladet	3
539.	Amnesty misfornøyd med Bondevik	30.07.2002	NTB	3
540.	Petersen tror ikke på krig mot Irak	04.08.2002	NTB	3
541.	Tok ferie fra Midtøsten-krise... mens Sikkerhetsrådet satt 16 timer i maratonmøte	07.08.2002	Dagbladet	3
542.	KOMMENTAR Kanskje litt for god	08.08.2002	Dagbladet	3
543.	1. LEDER Hva vil du, Petersen?	09.08.2002	Dagbladet	3
544.	2. LEDER Hvem lyver, Petersen?	11.08.2002	Dagbladet	3

545.	Nordmann i FNs ekspertpanel for Somalia	22.08.2002	NTB	3
546.	Ap vil øke presset på Nigeria	31.08.2002	NTB	3
547.	AP VIL ØKE PRESSET PÅ NIGERIA	01.09.2002	Verdens Gang	3
548.	Ap. vil øke Nigeria-press	01.09.2002	Aftenposten	3
549.	-Skremmende USA-holdninger etter 11. september	03.09.2002	NTB	3
550.	Norge: Irak må slippe til inspektører	04.09.2002	NTB	3
551.	Norge: Irak må ta imot inspektører	05.09.2002	Aftenposten	3
552.	Barth Eide: "Noe" vil skje mot Irak	09.09.2002	NTB	3
553.	1. LEDER Si nei til Bush	10.09.2002	Dagbladet	3
554.	Barth Eide: Al-Qaida en større trussel enn Saddam	12.09.2002	NTB	3
555.	Bush gir FN en siste mulighet i Irak	12.09.2002	NTB	3
556.	Jagland etterlyser beviser for Saddams terror-tilknytning	12.09.2002	NTB	3
557.	1. LEDER Positivt fra Bush	13.09.2002	Dagbladet	3
558.	AVGJØR SADDAMS SKJEBNE	13.09.2002	Verdens Gang	3
559.	Bondevik: Sterk dokumentasjon	13.09.2002	Aftenposten	3
560.	Bush vil ha FN på laget	13.09.2002	Dagbladet	3
561.	ET KLART ULTIMATUM	13.09.2002	Verdens Gang	3
562.	Powell møter Petersen, EU og Sikkerhetsrådet	13.09.2002	NTB	3
563.	Tøffe krav til Irak, mener norsk ekspert	13.09.2002	Aftenposten	3
564.	Irak vil tilbakevise Bush' «løgner og falske beskyldninger»	14.09.2002	Aftenposten	3
565.	LULLEN PÅ LØRDAG Helt på jorden	14.09.2002	Dagbladet	3
566.	Sterk SV-advarsel mot støtte til Irak-krig	14.09.2002	NTB	3
567.	BØYDE AV	17.09.2002	Verdens Gang	3
568.	Jagland: Presset på Irak har virket	17.09.2002	NTB	3
569.	1. LEDER God tur til Bagdad	18.09.2002	Dagbladet	3
570.	Dragkamp i Sikkerhetsrådet	18.09.2002	Dagbladet	3
571.	Irak-diplomatiets aller siste sjanse	18.09.2002	Aftenposten	3
572.	Saddam får pusterom	18.09.2002	NTB	3
573.	Tida jobber for Saddam	19.09.2002	Dagbladet	3
574.	Klare krav til Saddam	20.09.2002	Dagbladet	3
575.	FN: Beleiringen av Arafat må avsluttes	24.09.2002	Aftenposten Aften	3
576.	FNs sikkerhetsråd ikke enig om Midtøstentekst	24.09.2002	NTB	3
577.	-Israel vil trosse FN-vedtak	24.09.2002	NTB	3
578.	Kongressen truer med å torpedere Kola-opprenskning	26.09.2002	Aftenposten	3
579.	Ukraina avviser brudd på FN-sanksjoner mot Irak	26.09.2002	NTB	3
580.	Norge tror på Kola-støtte	27.09.2002	Aftenposten	3
581.	Nye Sikkerhetsråd-medlemmer valgt	27.09.2002	NTB	3
582.	USA lufter Irak-resolusjon	27.09.2002	NTB	3
583.	FNs sikkerhetsråd er langt fra enighet om Irak	01.10.2002	NTB	3
584.	Verbal krig om våpeninspektører	01.10.2002	NTB	3
585.	Halvorsen: Regjering uten store ambisjoner	02.10.2002	NTB	3
586.	NORGE OG SADDAM	02.10.2002	Verdens Gang	3
587.	Redd Barna advarer mot Irak-krig	02.10.2002	NTB	3
588.	Mer penger til bistand og atomsikkerhet	03.10.2002	NTB	3
589.	Økt utviklingshjelp en budsjettvinner	03.10.2002	NTB	3
590.	Blix og Powell enig om verdien av ny resolusjon	05.10.2002	NTB	3

591.	- Norge må hindre krigen	09.10.2002	Dagbladet	3
592.	Sp advarer mot Irak-krig	10.10.2002	NTB	3
593.	Kritikk av Petersen for slapp redegjørelse	16.10.2002	NTB	3
594.	Motstandere av Irak-krig deltar i åpen FN-diskusjon	16.10.2002	NTB	3
595.	Petersen: Militærmakt mot Irak må unngås	16.10.2002	NTB	3
596.	Ap gir Petersen ryggdekning i Irak-striden	17.10.2002	NTB	3
597.	Hjemmesnekret utenriksdebatt	18.10.2002	Aftenposten	3
598.	Høyt spill om Irak i FN	19.10.2002	Aftenposten	3
599.	Powell varsler resolusjon om Irak tidlig i uken	20.10.2002	NTB	3
600.	USA legger fram kompromissforslag om Irak	21.10.2002	NTB	3
601.	KOMMENTAR Irak-striden truer FNs fremtid	22.10.2002	Aftenposten	3
602.	Norge på gangen i drøftelsene om Irak-resolusjon	22.10.2002	NTB	3
603.	Når Ap + Høyre = sant	22.10.2002	NTB	3
604.	- Kurderne taper på ny krig	23.10.2002	Dagbladet	3
605.	Ny Irak-motbør for USA i FN	24.10.2002	Aftenposten	3
606.	Tror på enighet	24.10.2002	Aftenposten Aften	3
607.	USA må ha FN i ryggen i Irak	24.10.2002	Aftenposten	3
608.	USA presser på, men Irak-enighet i det blå	24.10.2002	NTB	3
609.	Sikkerhetsrådet debatterer USAs resolusjonsforslag	25.10.2002	NTB	3
610.	USA demper hardkjøret i FNs sikkerhetsråd	25.10.2002	NTB	3
611.	USA setter hardt mot hardt i avstemning om Irak	25.10.2002	NTB	3
612.	Frankrike presser USA på Irak-resolusjon	26.10.2002	NTB	3
613.	En løs kanon	27.10.2002	Dagbladet	3
614.	Bondevik ønsker Operasjon Dagsverk lykke til	30.10.2002	NTB	3
615.	USA på glid	30.10.2002	Dagbladet	3
616.	Norge ønsker ny Irak-resolusjon	06.11.2002	NTB	3
617.	UFORSTÅELIG FRA UD	06.11.2002	Verdens Gang	3
618.	USA vil ha avstemning om Irak-resolusjon	06.11.2002	NTB	3
619.	FNs sikkerhetsråd stemmer over Irak-resolusjon	08.11.2002	NTB	3
620.	Irak: FN-resolusjon et påskudd for krig	08.11.2002	NTB	3
621.	SADDAMS SISTE SJANSE	08.11.2002	Verdens Gang	3
622.	KOMMENTAR Klar, ferdig ...	09.11.2002	Dagbladet	3
623.	TERROR-UTSATT	10.11.2002	Verdens Gang	3
624.	Irak vil kjøpe motgift mot giftgasser	12.11.2002	NTB	3
625.	Irakerne sier motstrebende ja til FNs resolusjon	12.11.2002	Aftenposten	3
626.	Norsk-russisk møte uten "tøffe spørsmål"	12.11.2002	NTB	3
627.	NORGE BØR BLI FREDSMEGLER	13.11.2002	Verdens Gang	3
628.	ARENA KOMMENTAR USA satset på FN og vant	13.11.2002	Aftenposten	3
629.	Levestandarden i Irak øker i takt med frykten	24.11.2002	NTB	3
630.	"Olje for mat"-programmet forlenges med ni dager	26.11.2002	NTB	3
631.	Irak mot katastrofe Farlig sanksjonspolitikk under Norges ledelse	26.11.2002	Dagbladet	3
632.	Irak-sanksjoner skaper strid - nok en gang	26.11.2002	NTB	3
633.	Kutter FN-oppdrag i Afrika for å betale Afghanistan-krig	26.11.2002	Aftenposten	3
634.	Norge ut av alle fredsbevarende FN-operasjoner i Afrika	26.11.2002	NTB	3
635.	på tv i kveld Saddams sårbare Irak	26.11.2002	Aftenposten Aften	3
636.	Irak-inspeksjonene starter	27.11.2002	NTB	3

637.	Petersen er ikke opptatt av FN-hatten	27.11.2002	Aftenposten	3
638.	Organisasjoner ber Norge beholde Irak-ambassade	05.12.2002	NTB	3
639.	Utålmodig USA frustrerer FN	05.12.2002	Dagbladet	3
640.	Bare SV vil redde Irak-ambassaden	06.12.2002	Aftenposten	3
641.	Norge henvist til B-laget i FNs sikkerhetsråd	10.12.2002	NTB	3
642.	Norge krever tilgang til hele Iraks FN-rapport	10.12.2002	NTB	3
643.	Petersen krever full tilgang til Irak-rapporten	10.12.2002	NTB	3
644.	Bondevik krever fullt innsyn i Iraks våpenrapport	11.12.2002	NTB	3
645.	Kofi Annan kritisk til at USA tok Irak-dokument	11.12.2002	NTB	3
646.	Kofi Annan kritisk til USA	11.12.2002	Aftenposten Aften	3
647.	NOBELS FREDSPRIS Carter på morgenvisitt hos Bondevik Vil se Iraks våpenrapport	11.12.2002	Aftenposten	3
648.	Norge får neppe omkamp om Irak-rapporten	11.12.2002	NTB	3
649.	Norge vil ha omkamp i FN om Irak-rapporten	11.12.2002	NTB	3
650.	Petersen raser mot «eget» ja	11.12.2002	Dagbladet	3
651.	USA skjerper truslene mot Irak	11.12.2002	NTB	3
652.	Jan Petersen toner ned kritikk om Irak-innsyn	12.12.2002	Aftenposten	3
653.	Politisk B-gjeng	13.12.2002	Verdens Gang	3
654.	Ambassadøren ber nordmenn om å huske hva USA står for	16.12.2002	Aftenposten	3
655.	Irak-rapport til alle i FNs sikkerhetsråd	17.12.2002	NTB	3
656.	Iraks våpenrapport til Norge i dag	18.12.2002	Aftenposten	3
657.	Norge fikk bare mini-rapporten	18.12.2002	Dagbladet	3
658.	Norge fikk forkortet Irak-rapport	18.12.2002	Aftenposten Aften	3
659.	Norge fikk forkortet Irak-rapport	18.12.2002	NTB	3
660.	Petersen vil se hele Irak-rapporten	18.12.2002	NTB	3
661.	- Jeg vil savne det norske lyset	19.12.2002	Aftenposten	3
662.	INNSIKT Sikker suksess?	19.12.2002	Dagbladet	3
663.	Iraks våpenrapport unndratt offentlighet	19.12.2002	NTB	3
664.	Norges tunge år i Sikkerhetsrådet	19.12.2002	Aftenposten	3
665.	Petersen fastholder krav om fullt innsyn	19.12.2002	Aftenposten	3
666.	Petersen: -Irak må legge kortene på bordet	19.12.2002	NTB	3
667.	Syria boikotter Sikkerhetsrådet	19.12.2002	NTB	3
668.	Syria leverer tilbake sensurert våpenrapport	19.12.2002	NTB	3
669.	1. LEDER Norges to år i rådet	20.12.2002	Dagbladet	3
670.	Iraks våpenrapport har ikke fjernet faren for krig	20.12.2002	Aftenposten	3
671.	Tyskland: Saddams våpenrapport holder ikke mål	20.12.2002	NTB	3
672.	Tyskland skal lede FNs sanksjonskomité for Irak	21.12.2002	NTB	3
673.	Hold fast ved viktig prinsipp	21.12.2002	Aftenposten	3
674.	1. LEDER Svakt av Bondevik	22.12.2002	Dagbladet	3
675.	Bombe	22.12.2002	Verdens Gang	3
676.	Terrordebatt har samlet Sikkerhetsrådet	22.12.2002	NTB	3
677.	- Alltid redd for å trå feil	23.12.2002	Dagbladet	3
678.	Folk Kasnkje til New York	23.12.2002	Dagbladet	3
679.	Sikkerhetsrådet utvider Iraks importforbud	30.12.2002	NTB	3
680.	Ambassadør Kolby oppsummerer Norges to år i Sikkerhetsrådet Vi er intet haleheng til USA	31.12.2002	Aftenposten	3

Annex 5 – Alle hovedtemaer

Hovedtema	N
Fase 1	
Norge innynder seg hos statsledere	9
Statsleder X støtter Norge	8
Slik skal Norge sikre plassen i rådet	8
Vollebæk på jobb jakt	7
Valgthriller i FN	6
Det går veien for Norge	6
Gode, snille Norge	5
Kongen/kongefamilien hjelper til	5
Hurra for plassen!	5
Annet/ikke relevant	4
Norge på maktjakt i lystig lag	3
Norge støtter Jugoslavia	2
Norge trækker i diplomatsalaten	2
Ingen selvfølge at Norge får plass	2
Ny jobb for Jagland	2
Norge må fokusere på Tsjetsjenia i rådet	1
Norges mission civilisatrice	1
Norge valgt inn i Sikkerhetsrådet	1
Verdens klassebilde	1
Spreke Jens	1
Strategen i FN-kampen	1
Tøffere enn Norge tror å sitte i Sikkerhetsrådet	1
Norge til maktens tinder - men bør Norge begrense seg?	1
Vil ikke ha Norge i Sikkerhetsrådet	1
Norge satt på diplomatisk prøve	1
Norge på stemmejakt hos de primitive	1
Vil være venner, men...	1
Andre land innynder seg hos Norge	1
Rådet må forbedres/styrkes	1
Har vi tid til dette?	1
Apartheid tynger fortsatt (ikke relevant)	1
Flinke Vollebæk	1
Gir alt for plass i rådet	1
Derfor er rådet attraktivt	1
Hurra for Norge, men...	1
Klart for sjampanjespreting	1
Kosovo et nederlag for OSSE	1
Milosevic' dager er talte	1
Norge må bidra med mer	1
Mugabe leder Zimbabwe mot stupet	1
Norge (vil) spise(r) kirsebær	1
Norge er miniputt og blir brukt i FN	1
FN samler verden	1
N	102
Fase 2	
Norge har/får Irak-ansvar, men vil ikke ha	5
Valgthriller i FN	4
Gode, snille Norge	4
Superdiplomatene Jagland	3
Norge har/får Irak-ansvar	2
FN ber om penger til krisearbeid, men får ikke	2
Løy om norsk politikk	2
Hurra for plassen!	2
Sanksjoner skal ikke ramme sivilbefolkningen	2
Vollebæk på jobb jakt	2
Norge: humanitær stormakt eller haleheng?	2
Ingen problemer mellom Norge og Finland	2

Irak-spørsmålet er vanskelig	2
Kongen advarer mot klimaendringer	1
Nordmenn er for selvgode	1
Norge best på langt borte-politikk	1
Norge har lange FN-tradisjoner	1
Jugoslavia kan bli FN-medlem	1
Norge må fokusere på Tsjetsjenia i rådet	1
Norge må hjelpe Nord-Korea	1
Norge må hjelpe verdens barn	1
Norge må stanse Irak-sanksjoner	1
Norge må ta stilling til Vest-Sahara-spørsmålet	1
Norge satt på diplomatisk prøve	1
Thorvald Stoltenberg gjør comeback	1
Norge til maktens tinder - men bør Norge begrense seg?	1
Norge vil ikke heve Irak-sanksjoner	1
Slemme Italia	1
Norske soldater imponerer	1
Norsk-svensk samarbeid i FN og EU	1
Pressens utfordringer	1
Russland blokkerer Irak-vedtak	1
Norge støtter Jugoslavia	1
Annet/ikke relevant	1
Jagland har det travelt på jobb	1
Sanksjonene ikke bra, men Saddam har skylda	1
«Gutten» Jagland	1
Tror fylkene vil bestå	1
Barth Eide diskuterer atomsikkerhet i Moskva	1
Begrens sanksjoner mot Afghanistan	1
Endelig opptur for Jagland	1
FN er ikke flinke nok	1
Sorg og døde i Palestina	1
UD satser mer på kultur	1
Forsvarsavklaring med EU kan ta lang tid	1
Hurra for Norge, men...	1
FN vil unngå at Somalia blir fristed for terrorister	1
Irak godkjenner olje-mot-mat-avtale	1
N	69
Fase 3	
Norge vil gjøre Irak-sanksjoner bedre	15
FN-observatører til Palestina	14
Krever tilgang til Irak-rapport	14
USA legger fram resolusjonsforslag om Irak	12
Annet/ikke relevant	10
Norge I formannsklubben I rådet/leder I rådet	10
Jagland/Petersen møter Powell	9
Irak samarbeider - ja til inspektører	8
Sikkerhetsrådet foreslår palestinsk stat	6
Bush vil ha FN med på laget	6
Norge har/får Irak-ansvar	6
USA-bomber er Iraks skyld	6
UD vil ha ambassade i Irak	6
Bombing og humanitær krise i Afghanistan	5
Norge skal ordne opp mellom Etiopia og Eritrea	5
Redigert Irak-rapport til alle i FNs sikkerhetsråd	5
Petersen droppet viktig arbeid I S-rådet - dro på shopping med kona	4
Ingen «smarte sanksjoner» mot Saddam	4
Sanksjonene må endres	4
Norge refser Israel	3
Norge tar opp Arafat-husarrest I rådet	3
Ap vil at Norge skal øke presset på Nigeria	3
Israelsk offensiv mot palestinske områder	3

Israel har skylda for Midtøsten-vold	3
Norge dropper fredsbevarende styrker for Afghanistan	3
Irak vil ikke gi seg/samarbeide	3
Nordmenn vet lite om FN-jobben	3
Nedleggelse av Bagdad-ambassade	3
FN endrer Irak-sanksjoner	3
Norge jobber for Midtøsten-løsning i rådet	3
Norge vil ordne opp i Midtøsten	3
SV krever Israel-/Midtøsten-møte i Rådet	3
Nye sanksjonsplaner vil bli utsatt	3
Norge må hjelpe/kreve bombestans i Afghanistan	3
Petersen støtter terrordomstoler	3
Oppsummeringen: Norges tunge år i Sikkerhetsrådet	3
Norge kan bli terrormål	2
Debatt om utenrikspolitikk i Stortinget	2
Norge kjemper mot ulovlige håndvåpen	2
Irak-striden truer FNs fremtid	2
ISAFs mandat forlenges	2
Norge logrer for USA/Bush/Israel	2
Fløystyrt i Queens, New York - FN-møter utsatt	2
Irak vil/kan bevise sin uskyld	2
Norge kan bli ansvarlig for irakeres død	2
Kritiserer Israel for å krenke pressefriheten	2
Kofi Annan til Norge	2
Hemmelighold øker i departementer	2
Ikke-spredningsprogram kan bli lagt ned	2
Import til Irak blir stanset av sanksjonene	2
Brennpunkt: Elendig situasjon i Irak - under norsk ledelse	2
Norge får kjefte etter FN-kompromiss	2
Jagland har det travelt på jobb	2
Irak på gli	2
Midtøsten er topp prioritet i rådet	2
Fredspris til Annan/FN	2
FNs sikkerhetsråd er langt fra enighet om Irak	2
Høyt spill om Irak i FN	2
Jagland er fornøyd	2
FN skal ordne opp i Afghanistan	2
Irak får ikke gi bistand	2
Russland blokkerer Irak-vedtak	2
Arbeidet i rådet koster mye penger	2
Tydlig budskap til Israel	2
Skremmende USA-holdninger etter 11. september/Nei til krig	2
Norge vil hjelpe Afghanistan	2
Sikkerhetsrådet splittet om Midtøsten	2
Norge snakker høyt om menneskerettigheter, men følger ikke opp	2
Saddams våpenrapport holder ikke mål	2
Syria boikotter Sikkerhetsrådet	2
Petersen samler Sikkerhetsrådet til Midtøsten-møte	2
Palestinerne har rett til å gjøre motstand	2
Norge: Irak må slippe til inspektører	2
Bra at Norge sa fra om Midtøsten	2
Omlagging av sanksjonene er dramatiske	2
Oppsummeringen: Kolby	2
Sanksjonene ikke bra, men Saddam har skylda	2
Vil bruke FN i kampen mot terror	2
Økt utviklingshjelp en budsjettvinner	2
X krever norsk FN-initiativ	2
Vurderer sanksjoner mot Liberia	2
Vil ha soldater i Kongo	2
Norge roses for Midtøsten-jobb i FN	2
Ariel Sharon: - Skulle ha likvidert Arafat	2

Utenrikskomiteen på studietur til amerikansk UD	2
USA kaller hjem Midtøsten-utsending	2
Norge skal lede arbeidsgruppe I Rådet	2
Uenighet om FNs siste Midtøsten-resolusjon	2
Irak-handel med svarte penger	1
Irak-bombing/-krig dårlig løsning	1
Irak: Krigen som aldri endte	1
Kritikk av Petersen for slapp utenrikspolitisk redegjørelse	1
Hvem blir ny FN-ambassadør?	1
Ingen "Tampa"-beklagelse fra Australia	1
Følelsesladde Palestina-appeller foran Stortinget	1
Irak aksepterer FN-resolusjon	1
Håp for Midtøsten	1
Irak gir Norge hodebry	1
Irak presser oljeprisen opp	1
Hemmelig Bush-plan om atomvåpen	1
Irak bruker ikke sanksjonspenger	1
Irak vil kjøpe motgift mot giftgasser	1
Ber Norge ordne opp I Zimbabwe	1
Gerd-Liv Valla ønsker boikott av israelske varer og internasjonale fredsstyrker	1
Ap gir Petersen ryggdekning i Irak-striden	1
Flyktninger gir aldri opp Vest-Sahara	1
Erling Folkvord bekymret for kurderne hvis Irak-krig	1
Endringer I sanksjonene er bra	1
FN: Den vennlige hæren	1
Barnekidnapping I Ugandag er verdens lengste gisselaksjon	1
Amnesty: Passivt FN medansvarlig i overgrep	1
Dansk næringsliv satser i Irak	1
Blix vil ha resolusjon før Irak-reise	1
Bondevik møtte Jiang Zemin	1
Bondevik vil diskutere religion med Kina	1
Bush setter Norge i klemma	1
Bondevik ønsker Operasjon Dagsverk lykke til	1
Elite X søker samarbeid med Norge	1
Forsvarsministeren en løs kanon	1
11. september et tilbakeslag for menneskerettighetene	1
Gi Arafat autoritet	1
Advarer Norge mot å glemme menneskerettigheter I rådet	1
Frykter nye massakrer i Colombia	1
Advokatforeningen protesterer mot israelsk okkupasjon	1
Annan: Partene i Midtøsten må unngå katastrofe	1
Afghanistan takker Norge	1
Gir alt for plass i rådet	1
FN-senter til Norge	1
FNs sikkerhetsråd ikke enig om Midtøstentekst	1
Al-Qaida en større trussel enn Saddam	1
Amerikanernes myke linje/forsiktige holdning	1
FN-konferanse må trolig utsettes	1
FN-domstol gjennombrudd for folkeretten	1
Frankrikes ambassadør pensjonerer seg	1
Små forventninger til Irak	1
SV krever internasjonal gransking av Jenin	1
Sanksjonene skaper for mye lidelse	1
Sanksjonene virker ikke	1
Sikkerhetsrådet fordømmer ikke angrep på FN-kontor	1
Sikkerhetsrådet får Palestina-kritikk	1
Sikkerhetsrådet utvider Iraks importforbud	1
Sikkerhetsråd-reform i stampe	1
Saddam må stilles for retten	1
Smarte sanksjoner ikke bedre	1
Saddam har spioner I Norge	1

Sp advarer mot Irak-krig	1
Statsministeren trives blant eliten	1
Stoltenberg er effektiv	1
Stoltenberg studerte Gandhi	1
Storbritannia vil lette Irak-sanksjoner	1
Storlagen Nobel-utstilling åpnet i FN	1
Sunniva (4) skal sjarmere I rådet for Norge	1
Krig mot terror gir nye roller	1
Situasjonen i Midtøsten kan komme ut av kontroll	1
Petersen: Midtøsten-partenes vilje avgjør veien videre	1
Petersen er utenrikspolitisk kjerring mot strømmen/hever stemmen	1
Petersen er viljeløs I Midtøsten-krisen	1
Petersen forsiktig om Midtøsten	1
Petersen ser mørkt på Midtøsten	1
Petersen skjerpet tonen etter intern regjeringsmisnøye	1
Petersen til Paris med slapp strategi	1
Petersen tror ikke på krig mot Irak	1
Sanksjonene dreper, men FN vil ordne opp	1
Petersen: -Irak må legge kortene på bordet	1
SV krever svar om våpenkjøp fra Israel	1
Petersen: Militærmakt mot Irak må unngås	1
Petersen: USA må engasjere seg mer I Midtøsten	1
Pressefotografer inviteres til å vise Norge i FN	1
Redd Barna advarer mot Irak-krig	1
Russland: Sanksjonene bør oppheves	1
RV krever Israel-møte I Rådet	1
Rådet orientert om Afghanistan-angrep	1
Rådet: - UTLEVER BIN LADEN	1
Petersen tør ikke reise til Midtøsten	1
Utålmodig USA frustrerer FN	1
SV advarer mot støtte til Irak-krig	1
USA på glid I resolusjonsbehandling	1
USA satset på FN og vant	1
USA skjerper truslene mot Irak	1
USA stiller for tøffe krav til Irak	1
USA truer med å stanse Bosnia-styrke	1
USA: Irak bryter sanksjonene	1
USA presser Norge	1
Utenriksministeren til Midtøsten og Afrika	1
USA ordner opp I Afghanistan	1
Valgkomiteen I Høyre med innstilling	1
Verden holder pusten mens Irak-spørsmålet behandles I FN	1
Viktig arbeid mot rasisme	1
Vil ha terrorbevis mot Saddam	1
Vold I Midtøsten en blodig sirkel	1
Vollebæk på jobb jakt	1
Åpen debatt I Sikkerhetsrådet om Irak-krig	1
Åpner FN-kontor I Somalia	1
USA-ambassadør ber nordmenn om å huske hva USA står for	1
Tyskland skal lede FNs sanksjonskomité for Irak	1
SV vil ha avgift på valutatransaksjoner	1
SV: Regjeringen har ikke ambisjoner	1
Svakt av Bondevik	1
Sydnes besøker Indonesia og Øst-Timor	1
Tanken på at Saddam har masseødeleggelsesvåpen	1
Terror samlet Sikkerhetsrådet	1
Terrorfrykt I Norge	1
USA presses i Sikkerhetsrådet	1
Trossamfunn sammen i sorg og ettertanke etter 11. september	1
Palestinere levende skjold mot Israel	1
UD kommer på nett	1

UD raser mot svensk Norge-kritikk	1
Ufølte barn verst rammet av uran	1
Ukraina solgte våpen til Irak	1
USA fordømmes for Midtøsten-veto	1
USA gir ikke opp sitt Irak-press	1
USA klare for krig mot Irak	1
USA lufter Irak-resolusjon	1
Thorvald Stoltenbergs Irak-jobb i løse luften	1
Norge (vil) spise(r) kirsebær	1
Petersen droppet Arafat-møte etter USA-press	1
Åpner for Taliban-folk i ny regjering	1
Kursendring for norsk Midtøsten-politikk	1
Levestandarden I Irak er kraftig forbedret	1
Mot valgnederlag for Ap	1
Møtene I FN er lange	1
Noe vil skje mot Irak	1
Krever utflagging fra Liberia	1
Norge (vil) fokusere(r) på Afrika	1
Krever Midtøsten-debatt	1
Norge bør megle fred mellom Russland og Tsjetsjenia	1
Norge driver mer utenrikspolitikk enn noen gang	1
Norge droppet Kongo-tur med Rådet	1
Norge får folkerett-refs	1
Norge får Israel-refs	1
Norge får refs for mangel på menneskerettighet-fokus	1
Norge godt fornøyd med ledelsen av Sikkerhetsrådet	1
Norge godtok hemmelighold av Irak-rapport - Petersen rasende	1
Nordmann i FNs ekspertpanel for Somalia	1
Jagland kritiserer ikke Israel	1
Irakisk representasjon i Norge	1
Irak-krig kan gi Saddam-terror I Norge	1
Irak-krig nærmer seg	1
Iraks våpenrapport unndratt offentlighet	1
Irlands første ambassadør i Norge	1
Israel fortsetter angrepene på palestinerne	1
Israel vil ikke bli stilt overfor et internasjonalt tribunal	1
Krise I Midtøsten	1
Jagland får Midtøsten-kritikk	1
Norge har/får Irak-ansvar, og kan påvirke	1
Jagland til Kina	1
Jagland vil eksportere den norske modellen	1
Jagland: EUs integrasjon det viktigste for Norge	1
Jaglands Midtøsten-politikk får støtte	1
Jens- og Jagland-tur skal handle om u-pol, ikke lederstrid	1
Jo Benkow forsvarer norsk Midtøsten-politikk	1
Kina støtter omlegging av sanksjonene	1
Kongo-flyktninger håper på FN	1
Jagland drøftet menneskerettigheter med kineserne	1
Norsk-russisk møte uten "tøffe spørsmål"	1
Norge vil ha møte om Midtøsten	1
Norge vil hindre AIDS-spredning	1
Norge vil styrke våpenembargo av Somalia	1
Norge vil ta terror-ansvar	1
Norge ønsker ny Irak-resolusjon	1
Norge: humanitær stormakt eller haleheng?	1
Norske myndigheter mener lite om Irak-krig	1
Norge har innflytelse	1
Norske styrker kan sikre konvoier med nødhjelp	1
Norge støtter FN-forslag om Afghanistan	1
Ny utenrikspolitisk kurs for Norge	1
Nye Sikkerhetsråd-medlemmer valgt	1

Olje for mat-programmet forlenges	1
Omlegging av Irak-sanksjonene kan ta tid	1
OPEC øker ikke oljeproduksjonen	1
Oppsummeringen: Norge fornøyd med jobben I rådet	1
Øversetterfeil på TV2	1
Irak-inspeksjonene starter	1
Norske organisasjoner krever protest mot FN	1
Norge må foreslå eget FN-møte mot terrorisme	1
Partene I Midtøsten må inngå våpenhvile	1
Norge håper på løsnig	1
Norge I skyggen av stormaktene	1
Norge jobber for løsnig på straffedomstol-tvist	1
Norge kan spille viktig rolle for Rwanda-tribunalet	1
Norge logrer ikke for USA	1
Norge markerer kvinnedagen i FNs sikkerhetsråd	1
Norge med på å avgjøre om det blir Irak-krig	1
Norge taus om Afghanistan I Rådet	1
Norge må fokusere på Tsjetsjenia i rådet	1
Norge sørger for mer mat til Irak	1
Norge må hjelpe flyktninger i Guinea	1
Norge må legge press på Israel I rådet	1
Norge må rette fokus på Afrika	1
Norge må stanse Irak-sanksjoner	1
Norge på gangen i drøftelsene om Irak-resolusjon	1
Norge skal bygge opp Afghanistan	1
Norge støtter Annan-gjenvalg	1
Norge har/får Irak-ansvar, men vil ikke ha	1
Norge med på å påvirke Saddams skjebne	1
	N 511

Referanseliste

- ABC News (08.09.2005) Colin Powell on Iraq, Race, and Hurricane Relief. Hentet 04.05.2010 fra <http://abcnews.go.com/2020/Politics/story?id=1105979&page=1>
- Aftenposten (08.09.1990) Ber Syse om hjelp.
- Aftenposten (11.04.1999) Iraks tapte generasjon.
- Aftenposten (05.03.2002) Iraks utenriksminister til FN for å drøfte våpeninspeksjon.
- Aftenposten (01.02.2001) Jagland fremst i køen hos Powell.
- Aftenposten (06.01.2001) Ufattelig lidelse til liten nytte.
- Aftenposten (30.01.2000) Norge i hard kamp for plass i Sikkerhetsrådet.
- Aftenposten (27.01.2001) Norske diplomater tilbake til Bagdad.
- Aftenposten (10.02.2001) Powell til Jagland: Iraks lidelser Saddams skyld.
- Aftenposten (06.09.2000) Store forventninger til tusenårsmøte.
- Aftenposten (03.11.2000) Vollebæk blir ny ambassadør i Washington.
- Aftenposten (20.07.1997) WHO-kampanjen en nyttig lærdom for Norge.
- Ali, J. (2001) *Chemical Weapons and the Iran-Iraq War: A Case Study in Noncompliance*. The Nonproliferation Review, ss. 43-58.
- Allern, S. (1997) Når kildene byr opp til dans. Oslo, Norge: Pax Forlag.
- Ascherio, A., Chase, R., Cote, T., Dehaes, G., Hoskins, E., Laaouej, J., et al. (24.09.1992) Effect of the Gulf War on Infant and Child Mortality in Iraq. The New England Journal of Medicine, ss. 931-936.
- BBC (udatert) Profile: Scott Ritter. Hentet mai 6, 2010 fra <http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/2247600.stm>
- BBC (16.11.1998) US pledge to help opposition. Hentet april 6, 2010 fra http://news.bbc.co.uk/2/hi/events/crisis_in_the_gulf/latest_news/215123.stm
- Bergström, G., & Boréus, K. (2005) Textens mening och makt. (K. Boréus, Red.) Lund: Studentlitteratur.
- Broh, C. A. (1980) Horse-Race Journalism: Reporting the Polls in the 1976 Presidential Election. The Public Opinion Quarterly, 44 (4), 514-529.
- Carlsson, U. (2003) The Rise and Fall of NWICO – and Then? Hentet 05.10.2009 fra <http://www.bfsf.it/wsis/cosa%20dietro%20al%20nuovo%20ordine.pdf>

Center for Economic and Social Rights (1996) Unsanctioned Suffering - A Human Rights Assessment of United Nations Sanctions on Iraq.

CNN.com (06.02.2003) Transcript of Powell's U.N. presentation. Hentet 29.04.2010 fra <http://edition.cnn.com/2003/US/02/05/sprj.irq.powell.transcript/>

CNN.com (16.01.2001) Former U.N. Humanitarian Coordinator for Iraq Denis Halliday opposes U.N.'s sanctions. Hentet 10.04.2010 fra <http://edition.cnn.com/COMMUNITY/transcripts/2001/01/16/halliday/>

Cook, T. E. (2005) Governing with the News - The News Media as a Political Institution. Chicago & London: The University of Chicago Press.

Dagbladet (11.10.2000) «Dette er som å gå ei femmil» - Norge seiret etter dramatisk FN-valg.

Dagbladet (11.10.2000) 2. LEDER Jagland og FN.

Dagbladet (05.10.2000) Alt for Norge - Kongelig FN-innsputt.

Dagbladet (28.01.2000) August (9 md.) vant sjeikens hjerte... og nå stemmer Saudi-Arabia for Norges FN-kandidatur.

Dagbladet (29.12.2000) Due blant haukene.

Dagbladet (29.01.2000) I dag snakker vi om: Alenemor i ørkenen.

Dagbladet (02.02.1999) Kappløp mot Sikkerhetsrådet - Vollebæk skal sjarmere Norge inn.

Dagbladet (11.10.2000) Norge - Italia 115 - 57 e.e.o.

Dagbladet (11.10.2000) Pressens utfordringer.

Dagbladet (06.11.2000) SIDE 2 Irakisk mareritt.

Dagbladet (06.03.1999) Slåss for Norge i FN.

Dagbladet (17.07.2000) Stemmemfiske Mange støtter Norge - noen for å være høflige.

Dagbladet (10.02.2001) Thorbjørn Jagland og Colin Powell er enige: Hard Irak-linje.

Dagbladet.no (02.07.1999) Vil ha Norge i Sikkerhetsrådet. Hentet 05.12.2009 fra <http://www.dagbladet.no/nyheter/1999/07/02/169813.html>

Dagsavisen.no (24.03.2010). Står fast på at feltsykehuset i Tsjad skal ut. Hentet 27.05.2010 fra <http://www.dagsavisen.no/innenriks/article477250.ece>

Eide, E. (29.01.2005) Tsunamien, menneskene og mediene. Hentet 04.04.2009 fra <http://home.hio.no/~elisabe/Tsunamiennmt.htm>

- Eide, E. (2004) Warfare and dual vision i S. A. Nohrstedt, & R. Ottosen, *U.S. & the Others: Global Media Images on the War on Terror*. Göteborg: Nordicom.
- Entman, R. M. (1993) Framing: Towards Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication* (43(4)), ss. 51-58.
- Entman, R. M. (2004) Projections of Power - Framing News, Public Opinion and U.S. Foreign Policy. Chicago, USA: The University of Chicago Press.
- Eraker, H. (2002) Ondskapens akse: Sanksjonene mot Irak i V. Velle (Red.), *De nye korstogenes tid* (ss. 93-106). Oslo: Spartacus forlag.
- Farnsworth, S. J. (2005) The Nightly New Nightmare: Network Television's Coverage of the U.S. Presidential Elections, 1998-2000.
- Finansdepartement. (29.09.2008) St.prp. nr. 1 (2008-2009). Hentet 05.07.2009 fra <http://www.regjeringen.no/pages/2113139/PDFS/STP200820090001GULDDDPDFS.pdf>
- Fyhn, M. (14.04.2010) Intervju gjennomført av T. E. Thorsen, Oslo
- Galtung, J. & Ruge, M. H. (1965) The Structure of Foreign News. *Journal of Peace Research*, ss. 64-91.
- Galtung, J. (oktober 2007) Globalisering og norsk sikkerhetspolitikk. Hentet 03.11.2009 fra <http://www.transcend-nordic.org/index.cfm?id=156171>
- Garfield, R. (1999) The Impact of Economic Sanctions on Health and Well-being. RRN Network Paper.
- Global Policy Forum (udatert) Elected Members of the Security Council. Hentet 20.07.2009 fra <http://www.globalpolicy.org/component/content/article/196/40015.html>
- Græger, N. (udatert) Norges globale og regionale utfordringer i utenriks- og sikkerhetspolitikken. Hentet 03.11.2010 fra <http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/kampanjer/refleks/innspill/sikkerhet/graeger.html?id=493215>
- Halliday, D. J. (1999) The Impact of the UN Sanctions on the People of Iraq. *Journal of Palestine Studies* (28), ss. 29-37.
- Hanitzsch, T. (2007) Situating Peace Journalism in Journalism: A Critical Appraisal. *Conflict & communication online* (Vol. 6).
- Haug, C. (2006) Krigens uverdige ofre - En komparativ analyse av norske og amerikanske avisers dekning av angrepet på Afghanistan 2001. Oslo: Universitetet i Oslo - Institutt for Medier og Kommunikasjon.
- Haynes, A. A., Flowers, J. F., & Gurian, P.-H. (2002) Getting the Message Out- Candidate Communication Strategy during the Invisible Primary. *Political Research Quarterly*,

55 (3), 633-652.

Holm, H.-H. (2001) The Effect of Globalization on Media Structures and Norms - Globalization and the Choice of Foreign News. I S. Hjarvard, *News in a Globalized Society*. Göteborg, Sverige: Nordicom.

House of Lords (2007) *The Impact of Economic Sanctions - Volume I: Report*.

Höijer, B., Nohrstedt, S. A., & Ottosen, R. (2002) The Kosovo War in the Media - Analysis of a Global Discursive Order. *Conflict & Communication Online* (2).

International Monetary Fund (01.04.2009) *World Economic Outlook Database*, April 2009.

Iraq Survey Group. (2004) *Iraq Survey Group Final Report*. Hentet 04.05.2010 fra http://www.globalsecurity.org/wmd/library/report/2004/isg-final-report/isg-final-report_voll_rsi-06.htm

Jones, B. (udatert) Thought Piece on Norway's Role in the Multilateral System. Hentet 01.11.2009 fra <http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/kampanjer/refleks/innspill/globalorden/jones.html?id=492983>

Katzman, K. (2003) *Iraq: U.S. Regime Change Efforts and Post-War Governance*. Congressional Research Service.

Kise, L. (2008) *Analyse Varden* – uke 19, 20 og 21.

Klassekampen (23.06.2007) *Skremt av PR-eksplosjonen*.

Kolby, O. P. (21.04.2010) *Intervju gjennomført av T. E. Thorsen*, Oslo

Leira, H. (2007) *Norske selvbilder og norsk utenrikspolitikk*. (H. Leira, Red.) Oslo: Norsk Utenrikspolitisk Institutt.

Leiro, J. (udatert) Norge og FN – fornuft eller følelser? Hentet 14.01.2009 fra <http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/kampanjer/refleks/innspill/globalorden/leiro.html?id=492974>

Loyn, D. (2007) *Good journalism or peace journalism?* *Conflict & communication online* (Vol. 6).

Luostarinen, H., & Ottosen, R. (2002) The Changing Role of the Media in Conflicts - From the Cold War to the Net Age. i W. Kempf, & H. Luostarinen, *Journalism and the New World Order* (ss. 39-57). Göteborg: Nordicom.

Lynch, J. & McGoldrick, A. (2005) *Peace Journalism*. Gloucestershire: Hawthorn Press.

Malone, D. M. (2000) Eyes on the Prize: The Quest for Nonpermanent Seats on the UN Security Council. *Global Governance*, 6, ss. 3-23.

New York Times. (01.12.1995) Iraq Sanctions Kill Children, U.N. Reports. Hentet 14.02.2010 fra <http://www.nytimes.com/1995/12/01/world/iraq-sanctions-kill-children-un-reports.html>

New York Times. (24.03.2004) Weapons of Mass Destruction? Or Mass Distraction? Hentet 04.05.2010 fra <http://www.nytimes.com/2004/05/30/weekinreview/the-public-editor-weapons-of-mass-destruction-or-mass-distraction.html>

Nohrstedt, S. A., & Ottosen, R. (2001) Globalisation of War News - Challenges for Media Research i S. Hjarvard, *News Media and the Globalization of the Public Sphere* (ss. 197-220). Göteborg, Sverige: Nordicom.

Norad (2010) Årsrapport 2009 - Evaluering av norsk utviklingssamarbeid. Oslo: Norad.

Nordby, K. J. (2009) Fremstillingen av krigen i Afghanistan i norske medier. Oslo: Universitetet i Oslo - Institutt for statsvitenskap.

Norsk Journalistlag (udatert) Om NJ. Hentet 17.07.2009 fra http://www.nj.no/no/Om_NJ/

NTB (09.02.2001) Fornøyd Jagland etter Powell-møte.

NTB (25.10.2000) Ingen Jagland-signaler om å oppheve Irak-sanksjoner. NTB .

NTB (19.12.2002). Iraks våpenrapport unndratt offentlighet.

NTB (17.02.2001) Jagland beklager at bombeaksjon var nødvendig.

NTB (17.11.2000) Jagland vil vurdere Irak-sanksjoner.

NTB (23.03.2001) Norge arbeider med Midtøsten-kompromiss i FN.

NTB (04.01.2001) Norge får ansvar for Irak-sanksjoner.

NTB (13.12.2000) Norge får lede FNs Irak-komité.

NTB (23.02.2001) Norge vil lempe på Irak-sanksjoner.

NTB (03.01.2001) Norges vanskelige hverdag i FNs sikkerhetsråd.

NTB (08.03.2001) Norsk arbeidsprogram for Irak-sanksjoner.

NTB (30.01.2001) Norsk Irak-ambassade vil gi mer info.

NTB (28.03.2001) Når menneskerettighetene må vike.

NTB (04.01.2000) Stri valgkamp for plass i Sikkerhetsrådet.

NUPI (november, 2008) CV - Jan Egeland. Hentet 03.05.2010 fra <http://www.nupi.no/content/download/1926/43327/file/C%20V%20Jan%20Egeland171108.pdf>

- Nymoen, O. L. (21.04.2010) Intervju gjennomført av T. E. Thorsen, Oslo
- O'Neill, B. (1996) Power and Satisfaction in the United Nations Security Council. *Journal of Conflict Resolution*, 40 (2), ss. 219-237.
- Ottosen, R. (1995) Enemy Images and the Journalistic Process. *Journal of Peace Research*, 32 (1), ss. 97-112.
- Ottosen, R. (2001) Journalistenes konfliktfylte lojalitet. I M. Eide, & M. Eide (Red.), *Til dagsorden! Journalistikk, makt og demokrati* (1. utgave, 2. opplag 2004. utg., ss. 197-227). Oslo, Norge: Gyldendal Norsk Forlag.
- Ottosen, R. (2005) Good-doers or Bad-doers? i S. A. Nohrstedt, & R. Ottosen, *Global War - Local Views* (ss. 187-208). Göteborg, Sverige: Nordicom.
- Patterson, T. E. (2005) Of Polls, Mountains - U.S. journalists and their use of election surveys. *Public opinion quarterly* (Vol. 69), ss. 716-724.
- Paul, J. A. (februar,1995) Security Council Reform: Arguments about the Future of the United Nations System. Hentet 14.08.2009 fra Global Policy Forum: <http://65.181.175.195/component/content/article/185/41128.html>
- Piense, B. D. (2006) Et gudsforlatt land? Medierte bilder av Sudan i det 20. århundre. Oslo: Universitetet i Oslo - Institutt for medier og kommunikasjon.
- Pilger, J. (Produsent), & Lowery, A. (Regissør) (2000) *Paying The Price: Killing the Children of Iraq* [Film].
- Regjeringen.no (07.03.1997) St.meld. nr. 4 (1996-97) - Langtidsprogrammet 1998-2001. Hentet 27.07.2009 fra <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fin/dok/regpubl/stmeld/19961997/stmeld-nr-4-1996-97.html?id=469686>
- Riise, R., Rasch, I. N., & Engesvik, G. (2006) Journalistene og makta – En kvalitativ og kvantitativ anayse av forholdet mellom politiske journalister og offentlige informatører.
- Rosland, I. E. (2006) Den norske militære godteposen - En analyse av Aftenpostens dekning av Norges deltakelse i krigen i Afghanistan. Oslo: Universitetet i Oslo (IMK)/Høgskolen i Oslo (JBI).
- Said, E. W. (1981/1997) *Covering Islam - How the media and the experts determine how we see the rest of the world*. London: Vintage.
- Schia, N. N. (2004) Norge i FNs Sikkerhetsråd: Standardisering, kreativitet, plastisitet. Universitetet i Oslo, Sosialantropologisk institutt.
- Schramm, W. L. (1964) *Mass media and national development*. Stanford, California, USA: Stanford University Press.

- Schudson, M. (2003) *The Sociology of News*. San Diego, USA: W. W. Norton & company.
- Slaatta, T. (2001) *Transnational Politics and News Production* i S. Hjarvard, & S. Hjarvard (Red.), *News in a Globalized Society*. Göteborg, Sverige: NORDICOM.
- Sponeck, H. C. (2006) *A Different Kind of War - The UN Sanctions Regime in Iraq*. New York, USA: Berghahn Books.
- Stormark, K. (28.04.2010) Intervju gjennomført av T. E. Thorsen, Oslo
- Sveriges Radio (22.07.2006) Norge forklarer tystnad med bevisbrist. Hentet 27.04.2010 fra <http://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=3437&grupp=7740&artikel=2822852>
- Sveriges Radio (25.07.2006) UD kände till fusk i programmet. Hentet 27.04.2010 fra <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=3437&artikel=2822687>
- Thompson, J. B. (1995) *The Media and Modernity - A Social Theory of the Media*. Cambridge, Storbritannia: Polity Press.
- Thorsen, T. E. (2007) *Konflikten i Nigerdeltaet i ni norske aviser - En kvantitativ tilnærming til fredsjournalistikk*. Semesteroppgave, Universitetet i Oslo, Institutt for medier og kommunikasjon, Oslo.
- Thune, H. (2009) *Beyond the CNN effect - Towards a constitutive understanding of media power in international politics*. Oslo: Universitetet i Oslo.
- Thune, H., Larsen, T., & Holm, G. (2006) *Budbringerens utenriksmakt?* i B. N. Kjos Fonn, & O. J. Sending (Red.), *Norsk utenrikspolitisk praksis*. Oslo, Norge: J.W. Cappelens Forlag.
- Tvedt, T. (2003) *Utviklingshjelp, utenrikspolitikk og makt - Den norske modellen*. Oslo, Norge: Gyldendal Norsk Forlag.
- Udenrigsministeriet (desember, 2004) *DANMARK I FN'S SIKKERHEDSRÅD*. Hentet 27.04.2010 fra <http://www.um.dk/da/menu/omos/udenrigsministeren/tidligereudenrigsministerperstimoeller/artikler/arkiv2004/danmarkifnssikkerhedsra%C3%A5d>
- UN Leaders Programme (udatert) Hentet 10.04.2010 fra http://unleaders.unssc.org/main_speakers_profile.asp?id=0&R=25
- UN Office of the Iraq Programme (22.11.2003) *Oil-for-Food*. Hentet 10.02.2010 fra <http://www.un.org/Depts/oip/>
- UN Security Council Sanctions Committees (udatert) *Security Council Sanctions Committees: An Overview*. Hentet 10.05.2010 fra <http://www.un.org/sc/committees/>
- UN Security Council (2002) *SECURITY COUNCIL RESOLUTIONS - 2002*. Hentet

10.04.2010 fra [http://daccess-ods.un.org/access.nsf/Get?Open&DS=S/RES/1441%20\(2002\)&Lang=E&Area=UNDOC](http://daccess-ods.un.org/access.nsf/Get?Open&DS=S/RES/1441%20(2002)&Lang=E&Area=UNDOC)

UN Security Council (udatert) UN Security Council - Function and Powers. Hentet 10.11.2009 fra http://www.un.org/Docs/sc/unsc_functions.html

UN Wire (16.02.2000) Second UN Relief Official Resigns Over Sanctions. Hentet 10.04.2010 fra http://www.unwire.org/unwire/20000216/7245_story.asp

UN World Food Programme (16.02.2000) World Food Programme operations in Iraq. Hentet 25.01.2010 fra <http://one.wfp.org/english/?ModuleID=137&Key=78>

UNESCO (1980) Many voices – One World. Hentet 05.10.2009 fra <http://unesdoc.unesco.org/images/0004/000400/040066eb.pdf>

UNHCR (udatert) The High Commissioner > Previous High Commissioners > Ruud Lubbers (Netherlands) 2001-2005. Hentet 19.04.2010

Unicef/Iraqi Ministry of Health (1999) Child and Maternal Mortality Survey 1999 - Preliminary Report. Unicef/Iraqi Ministry of Health.

United Nations (udatert) About the General Assembly - Rules of Procedure. Hentet 04.05.2010 fra http://www.un.org/ga/ropga_plenary.shtml

United Nations (udatert) Charter of the United Nations. Hentet 05.10.2009 fra <http://www.un.org/en/documents/charter/>

United Nations Compensation Commission Governing Council (02.10.1998) Decision Concerning the Second Instalment of “F1” Claims taken by the Governing Council of the United Nations Compensation Commission at its 81st meeting, held on 30 September 1998 at Geneva. Hentet 17.07.2009 fra http://www.uncc.ch/decision/dec_56.pdf

United Nations Compensation Commission (30.10.2008) Status of Processing and Payment of Claims. Hentet 15.07.2009 fra <http://www2.unog.ch/uncc/status.htm>

United Nations Information Service Vienna (11.10.2000) Colombia, Ireland, Mauritius, Norway and Singapore Elected To Security Council for 2001-2002. Hentet 12.05.2009 fra <http://www.unis.unvienna.org/unis/pressrels/2000/ga1705.html>

United Nations (1985) Rules of Procedure of the General Assembly. Hentet 20.07.2009 fra Security Council Report: <http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/SCElection%20A520Rev15.pdf>

Utenriksdepartement (22.08.2006) Irak. Olje for mat-programmet. Norges rolle. Hentet 27.04.2010 fra <http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/pressemeldinger/pressemeldinger/2006/irak-olje-for-mat-programmet-norges-roll.html?id=105147>

- Utenriksdepartement (08.10.2001) USA-strategi. Hentet 10.07.2009 fra
http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/dok/rapporter_planer/planer/2001/norsk-usa-strategi.html?id=448569&showdetailedtableofcontents=true
- Utenriksdepartementet (04.07.2007) Knut Vollebæk blir høykommissær for nasjonale minoriteter i OSSE. Hentet 19.04.2010 fra
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/pressesenter/pressemeldinger/2007/knut-vollebak-blir-hoykommisar-for-nasjo.html?id=475966>
- Utenriksdepartementet (08.03.2001) Oversikt over Sikkerhetsrådsarbeidet i februar 2001. Hentet 03.10.2009 fra
http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/dok/rapporter_planer/rapporter/2001/oversikt-over-arbeidet-i-sikkerhetsradet-8.html?id=105682
- Van Dijk, T. (1985) Structures of news in the press. *Discourse and Communication*, ss. 69-93.
- VG (10.02.2001) - VELDIG GODT INNTRYKK.
- VG (10.10.2000) CHAMPAGNEN ER KLAR . . .
- VG (22.03.1999) Norge på cocktailtoppen.
- VG (05.01.2001) NORGE SKAL OVERVÅKE SADDAMHANDEL.
- VG (12.10.2000) OVERDREVNE FORVENTNINGER.
- VG (21.02.2001) PROBLEMET SADDAM.
- VG (22.02.2001) SADDAM TRENGER FIENDER.
- VG (31.10.2000) THORVALD GJØR COMEBACK.
- VG (11.10.2000) TOK BØLGEN.
- VG (21.01.2000) Vollebæk på frierferd.
- Wallensteen, P. (2000) *A Century of Economic Sanctions: A Field Revisited*. Uppsala Peace Research Papers.
- Wallensteen, P., Staibano, C., & Eriksson, M. (2005) *The 2004 Roundtable on UN Sanctions against Iraq: Lessons Learned*. Uppsala: Uppsala University - Department of Peace and Conflict Research.
- Østbye, H., Knapskog, K., Helland, K., & Larsen, L. O. (2002) *Metodebok for mediefag* (2. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.
- Østerud, Ø. (2006) Lite land som humanitær stormakt? *Nytt Norsk Tidsskrift* (4), ss. 303-313.